

KLAIPEDA PAIMTA

LIETUVIAI SUĖMĖ FRANCUZUS

Klaipėda paimta po mušio gatvėse

Ispėjimas talkininkams

Francuzai griebiasi Vokiet. miestus

Lietuviai paėmė Klaipėdą; francuzai nuginkluoti.

LONDONAS, sausio 15. — Central News gavo žinių, kad lietuviai užėmė Klaipėdos miestą ir nuginklavo ten buvusius Francijos kareivius.

Klaipėda paimta po mušio.

Lietuviai prieš tai pareikalavo talkininkų pasitraukimo.

BERLINAS, sausio 15. — Lokal Anzeiger gautomis žiniomis, smarkus mušis įsijaučia Klaipėdos miesto gatvėse, į kurį jėgų lietuvių partizanai. Lietuviai, pasak žinių, jau beveik visai užvaldė miestą.

Gautoji čia žinia iš Heidekrug, į pietvakarius nuo Klaipėdos, prie Nemuno įbėgimo į Baltijos jūrą, sako, kad lietuviai sukilėliai paskelbė naują valdžią, su Simonaičiu, kaip prezidentu. Simonaitis paprašęs vyriausio talkininkų komisieriaus ištraukti Francijos kareivius iš Klaipėdos krašto.

Klaipėdos krašto sukilėliai įspėjo talkininkus

Meta atsakomybę už galimą kraujo praliejimą ant talkininkų. Sukilėliai užtikrina tvarką ir saugumą.

WASHINGTON, sausio 15. — Lietuvos Atstovybė gavo žinių iš Lietuvos užsienio reikalų ministerijos Kaune, kad Klaipėdos krašto sukilėliai pasiuntė notą talkininkų komanduojuojams Klaipėdoje, metančia atsakomybę už kraujo praliejimą dabartiniuose sumišimuose ant jų komanduojuojų. Žinios nepadauoda smulkmenų apie padėtį, bet sako, kad sukilėliai "sutiko pasipriešinti Klaipėdos miesto paskaučiuose" ir tada pasiuntė talkininkų komandai sekamą įspėjimą:

"Klaipėdos krašto valdžia tapo perduota be jokio kraujo praliejimo vyriausiam Mažosios Lietuvos gelbėjimo komitetui. Administracija ir policija

ja veikia sekmingai ir gera tvarka yra palaikoma visame Klaipėdos krašte. Savanoriai kareiviai nekariauja prieš talkininkus, bet jie sukilo prieš nepakenčiamą direktoriatą, kuris buvo lokaline administracija.

"Šiuo prašoma talkininkų kareivius ištraukti, kad nebūtų priežasties kariniams žygiams.

"Gvarantijos ir užtikrinimas apsaugos yra duodamas visiems gyventojams ir valdžios darbininkams. Jeigu gi talkininkų spėkos nebus ištrauktos, tada atsakomybę už galimą kraujo praliejimą nepuls ant Klaipėdos gyventojų. Klaipėdos darbininkai nerimauja. Jie reikalauja, kad naujoji valdžia būtų pripažinta."

Sukilimas esąs atkreiptas prieš vokiečius

Sukilėliai nori tik pašalinti nepakenčiamą vokiečių valdžią Klaipėdos krašte.

COPENHAGEN, sausio 15. — Iš Klaipėdos pranešama, kad sukilėlių komanduojuojas ten įteikė notą vyriausiam talkininkų komisierieriui pareiškančią, kad sukilimas yra atkreiptas išimtinai prieš vokiečių valdžią, "kuri pasidarė visai nepakenčiama."

Komanduojuojas prašo, kad Francijos kareiviai susilaikytų nuo karinių aktų, kadangi jis sutinka gvarantuoti saugumą gyventojams ir valdininkams.

Vėl atidės Klaipėdos klausimo išsprendimą

LONDONAS, sausio 15. — Pasak čia gautų žinių, Klaipė-

dos krašto sukilėliai nors iš pradžių reikalavo, kad tas kraštas būtų prijungtas prie Lietuvos, dabar bus patenkinti, jei vokiečių direktoriatas, kuris valdo Klaipėdos miestą bus pašalintas.

Klaipėdos miestas didžiulioje yra vokiečių apgyventas, bet visame krašte didžiulioje yra lietuviai ir ta dalis gyventojų buvo labai nepatenkinta miesto administracija.

Lenkija pranešė talkininkams, jog ji tikisi, kad jie išspręs Klaipėdos klausimą. Bet dešimt dabartinės įtemptos padėties palei Reimą nesitikiama, kad santarvės ambasadorių taryba veikiai svarstytų tą klausimą.

Lietuvos oficialis pranešimas

Lietuvos nusistatymas dėl Klaipėdos ir talkininkų protestai.

WASHINGTON, D. C. (L. I. B.) Sausio 12. — Šiandien Lietuvos Atstovybė yra gavusi nuo Eltos sekamą kablegramą:

"Prancūzų ir Anglų Atstovai protestavo dėl Lietuvos partizanų veržimosi Klaipėdon ir prašo pavaruoti savo intaką, kad nebūtų ekscesų prieš asmenis ir turtą. Lietuvos Vyriausybė atsakė, kad ji supranta Lietuvos patrijų veržimąsi pagalbon, nes nenormalė padėtis Klaipėdos krašte yra tikrai nepakenčiama visais atžvilgiais, tačiau ji negali briautis į ne jos suverenitete esančio krašto tvarką ir griebėsi visų priemonių apsaugoti sieną nuo perėjimų. Kol kas vyriausybė nemato priežasties to nusistatymo atmainymui. Ministeris Pirmininkas pareiškė spaudai, jog Lietuva betgi negalės būti indiferenti, jei bus griebtasi ginklo prieš lietuvių daugumos norą sudaryti Klaipėdos Krašto organus atitinkančius gyventojų daugumos interesus ir tautiniam siekiams. Klaipėdoje Prancūzai mano gintis ginklu. Sukilėliai supa miestą; mieste bruzdėjimas."

Kodel sukilo Klaipėdos žmonės?

Rašo K. BIELINIS.

Ivykiai Klaipėdos krašte išrodė Amerikos lietuviams netikėtai įsilepsnojusiais ir umai iškilusiais aikštėn. Kiekvienas musų jiesko priemonių tiems ivykiams išaiškinti ir nori suprasti pamatines jų priežastis.

Mano supratimu, svarbiausios sukilimo priežastys yra štai kame: Santarvės Valstybės, atsikyrusios nuo Vokietijos Klaipėdos kraštą, pavadusios jį francūzų žinion, per pastaruosius ketverius metus laikė jį pačių francūzų gobšioje saujoje, visai nustelbdomas ir nebedamos vietos gyventojų ekonominį, kultūrinį, tautinį ir kitų reikalų. Didžiulio krašto gyventojų sudaro lietuviai, bet nežiurint šitos apstovos, lietuvių kalbos, mokyklos, kultūros ir švietimo reikalavimai buvo ir pasiliko neigiami.

Politikos žvilgsniu Klaipėdos krašte viešpatavo ši tvarka: francuzams atėjus, buvo sudaryta Klaipėdos Krašto Taryba, kuri iš savo tarpo parinko Krašto Direktoriją — vykdomąją valdžią iš 7 žmonių. Pati Krašto Taryba, kaip sprendžiamoji įstaiga, susidarė ne iš žmonių renkamų atstovų, bet iš pačių francūzų nuožiūra,

Atsišaukimas

(Atsiųsta).

Gelbėkite šaulius Klaipėdos krašte. — Šaukite masmitingus, rinkite aukas.

— Žmuidzinavičius, Liet. šaulių atstovas.

Remkime Klaipėdos žmonių pastangas!

Kaip perkūno trenksmas giedroje, taip nustebino Amerikos lietuvių visuomenę žinia apie sukilimą Klaipėdos krašte. Per kelėtą dienų ji godžiai gaudė kiekvieną naują pranešimą apie besivystančius Klaipėdos krašte nuotikius, pergryvendama tai vilties, tai didelio susirūpinimo valandas. Pagaliaus, iš visų pasiekusių Ameriką telegramų daugiausia mažiaus paaiškėjo padėtis sukilimo apimtame krašte.

Klaipėdos krašto gyventojai sukilo prieš vokiškojo elemento kontroliuojamą Direktoriją, kuri valdė kraštą, neatsižvelgdama į daugumos žmonių valią ir krašto reikalus.

Jie sukilo prieš Francijos ir kitų imperialistinių valstybių politiką, kuri per ketverius metus atidėliojo Klaipėdos krašto likimo išsprendimą, laukdamą progos atiduoti jį amžinai lenkiškų ir kitokių grobių vergijai, ir privėdė jį prie didžiausio skurdo.

Klaipėdos krašto sukilėliai kovoja už tą teisę, kurią pripažįsta viso pasaulio demokratija: už teisę patiems žmonėms rūpintis savo likimu ir dėtis į vieną valstybinę organizaciją su ta šalin, su kuria jie turi daugiausia bendrų tautinių, ekonominių ir kultūrinių reikalų.

Jie reikalauja autonomijos savo kraštui ir galimybės sujungti jį su Lietuvos Respublika.

Šitai klaipėdiečių kovai ir šitiems jų reikalavimams Amerikos lietuvių gali tiktai visa širdžia pritarti. Ir jie turi kuo galėdami paremti jų pastangas.

Amerikos lietuvių turi pakelti savo balsą prieš tuos pačius priešininkus, kuriems klaipėdiečiai paskelbė kovą. Jie turi stengtis palenkti šios šalies visuomenės opinią Klaipėdos krašto gyventojų naudai ir turi daryti spaudimą į šios šalies valdžią, kad ir ji pavartotų savo autoritetą teisingam to klausimo išsprendimui. Jie, pagaliaus, turi rengtis ištieti pagalbos ranką Klaipėdos krašto žmonėms, kad jie, laimėję savo didvyrišką kovą, sugebėtų kaip galint greičiau sutvarkyti ir atstatyti savo kraštą.

Taigi, visi į darbą!
(Žemiaus dedame labai įdomų drg. K. Bielino išdėstymą tų priežasčių, kurios išaukė sukilimą Klaipėdos krašte. Kaip vietinės pirmutinių Lietuvos veikėjų, iškilusių Klaipėdos krašto klausimą St. Selme, įsiai yra daugiausia, negu kas kitas iš visų žmonių Amerikoje, kompetentingas kalbėti apie tai. — Red.)

Kodel sukilo Klaipėdos žmonės?

Rašo K. BIELINIS.

Ivykiai Klaipėdos krašte išrodė Amerikos lietuviams netikėtai įsilepsnojusiais ir umai iškilusiais aikštėn. Kiekvienas musų jiesko priemonių tiems ivykiams išaiškinti ir nori suprasti pamatines jų priežastis.

Mano supratimu, svarbiausios sukilimo priežastys yra štai kame: Santarvės Valstybės, atsikyrusios nuo Vokietijos Klaipėdos kraštą, pavadusios jį francūzų žinion, per pastaruosius ketverius metus laikė jį pačių francūzų gobšioje saujoje, visai nustelbdomas ir nebedamos vietos gyventojų ekonominį, kultūrinį, tautinį ir kitų reikalų. Didžiulio krašto gyventojų sudaro lietuviai, bet nežiurint šitos apstovos, lietuvių kalbos, mokyklos, kultūros ir švietimo reikalavimai buvo ir pasiliko neigiami.

Politikos žvilgsniu Klaipėdos krašte viešpatavo ši tvarka: francuzams atėjus, buvo sudaryta Klaipėdos Krašto Taryba, kuri iš savo tarpo parinko Krašto Direktoriją — vykdomąją valdžią iš 7 žmonių. Pati Krašto Taryba, kaip sprendžiamoji įstaiga, susidarė ne iš žmonių renkamų atstovų, bet iš pačių francūzų nuožiūra,

tvėrius metus nebuvo perenkamos; reikiama, ir tose valdymo srityse užsimezgė be išimtys mazgas.

Ekonominiai kraštas smuko ir mirdėjo, nes jis buvo nepaleistas, nei pakartas. Gyventi iš vietos pramonės ar prekybos nebuvo galima, — visa gerovė susidarė iš spekuliatyvės prekybos su Lietuva arba iš spirito ir kitų svaigalų slapto gabenimo Lietuvon. Galop, Lietuvai paslačius budresnę pasienio sargybą ir ją sustiprinus ir tasai įplaukų šaltinis dingo. Pastangos išvystyti savą pramonę, neturint žaliavos medžiagos, sukurti patvaresnį valstybinį ūkį, turint nedidelę valdomąją teritoriją, nuėjo niekais. Visus ekonominius sunkumus pakėlė ant savo pečių darbininkai, mažražemiai, žvejai ir pastaruosiu metu tą slogutį pajuto ant savo pečių ir smulkūs miesto savininkai. Užėjusi vokiečių markės katastrofa galutinai susmukino esamąją skurdo gerovę ir varginguosius sluoksnius įstumdė sielvartingon padėtin. Pasiskaitykite Klaipėdos krašto laikraščius, ir kiekvienas jų pastebės tą skurdo desperaciją, kuri buvo apėmusi krašto varginguosius sluoksnius dar gruodžio mėn. pradžioje.

Kad šitos trys priežastys sudarė pamatą vietos gyventojų sukilimui, liudija daugelis kitų žinių, kurias mes turime iš to krašto už pračių metų gruodžio mėn. Prie tokios padėties klausimas prisidėjimo prie Lietuvos, kuri turi pakankamai duonos ir žaliavos medžiagos, savaimi paaiškėjo net ir tiems, kurie laikėsi pasyviai arba laukė pyragų iš francūzų, vokiečių ar lenkų.

Gruodžio mėnesį didelio triukšmo sukėlė, paskleidusi žinia, kad Santarvė yra pasiryžusi visą kraštą padaryti "frejštatu" (laisva valstybe) ir priškirti pastarąjį Lenkijai. Gruodžio 6 d. pr. m. Priekulėje įvyksta masinis mitingas, susauktas Prūsų Lietuvių Susivimo, kuriame protestuota prieš Santarvės sumanymus, prieš lenkus ir frejštą. Mitingė mesta obalsis "niekam neverta ta tauta, kuri neužsistoją už savo garbę" Gruodžio 18 d. šilutėje įvyko apskrities, suvažiavimas, griežtai pasmerkęs Santarvės politiką.

Tą pačią dieną įsisteigė Mažajai Lietuvai Gelbėti Komitetas, kurio atsišaukimai buvo išdalinti minėtame suvažiavime. Matomai, tai tas pats Komitetas, kurs dabar stovi priešaky iškilusio Klaipėdos krašto sukilimo ir perversmo. Liaudžiai pasiliko viena prieimone: "užsistoti už savo garbės" ir valytis nuo vietinių ir užsienio spekuliantų!

Tuo laiku, kada francūzų pastatytoji Krašto Direktorija veikė krašto ir jo gyventojų nenaudai, toji pat francūzų buržuazija žarstė pinigais: už atpigusią vokiečių markę išgrabstė krašto turtus ir stiprino savo pozicijas. Tą patį darė ir Lenkija, padedama stambiųjų Lietuvos dvarininkų. Francija ir Lenkija vilkino

krašto likimo išsprendimą, vilkino sąmoningai ir laukė tik patogios progos, kad be triukšmo pasigrobus visą kraštą. Francijos buržuazija, įsikverbus Klaipėdoje, ne tik yra sumaniusi panaudoti saviems reikalamis artimesnius prie jos kraštus, bet ji siekia ir Rusijos, kur guli jos, rusų carams išskolintieji milijardai. Drauge su Lenkijos dvarininkais, francuzai mokėtų sudaryti tą sieną, kuri turi atskirti Vokietiją nuo Rusijos, tuodu kraštu izoliuoti ir paskui įsivyravoti Europoje. Prarijus Klaipėdos kraštą, galima būtų likviduoti ir Lietuvą; tuomet pasaulio imperialistams nieks neprimintų pavojiaus jų grobiom darbams. Šitą gudrųjį sumanymą apvertė aukštyn kojomis Klaipėdos sukilimas.

Klaipėdos sukilėliams lemta kovoti ne tik už savo tautinius ir politinius siekumus, — jiems lemta laikyti frontas prieš pasaulio imperializmą, kurs šiandiena rodo savo iltis visame pasaulyje. Todel Klaipėdos krašto pasiluosavimo kova yra ir tarptautinės darbininkų klasės reikalas.

Francuzai okupuoja naujus distriktus

Pasigriebė dar 9 Ruhr miestus

LONDONAS, sausio 15. — Iš Berlino gautoji žinia sako, kad Francijos okupacinės spėkos pasiekė Dortmund.

Veržiasi Ruhr gilamon.

BERLINAS, sausio 15. — Iš Essen pranešama, kad Francijos veržimasi Ruhr baseine šiandien tęsiasi už Herten ir Recklinghausen iki Batteln šiaurėje, o pietuose didelės spėkos pasiekė Hattingen ir Blankenstein.

Jau pirmiau trečioji francūzų divizija užėmė Bochum, o dabar tapo užimti dar devyni Vokietijos miestai stiprių francūzų kavalerijos ir pėstininkų spėkų.

Atsisako pristatyti anglis

Kasyklų savininkai atsisako duoti anglių francuzams.

ESSEN, sausio 15. — Vokiečiai kasyklų direktoriai pranešė Francijos kontrolės komisijai, kad jie turi atsisakyti atnaujinti anglių pristatinėjimą už kontribuciją ir net už pinigų. Jie sako, kad jie gavo apie tai pranešimą nuo Vokietijos federalinio anglių komisieriaus, kuris draudžia jiems tai daryti.

Anglai bombarduoja Turkijos miestus

KONSTANTINOPOLIS, sausio 15. — Angoros valdžia išleido sekamą oficialinį pranešimą:

"Anglijos acroplanai bombarduoja kaimus ir miestelius Mostul miesto apilinkėse, ypač Rewardus, Bayna, Massoures, Mourbeit ir Nameves. Keturi acroplanai tapo nušauti."

Utarninke, Sausio 16

Drg. K. Bielinis, Lietuvos Socialdemokratų Partijos atstovas ir buvęs Lietuvos Steigiamojo Seimo narys kalbės Brighton Parke, K. Gramonto Salėje, 4535 S. Rockwell St. Pradžią 7 val. vakare. Draugai, ateikite visi į prakalbas.

Temos prakalbos: "Klaipėdos Krašto Padėtis" ir "Darbininkų Klasės Padėtis Lietuvoj."

KLAIPEDA PAIMTA

LIETUVIAI SUĖMĖ FRANCUZUS

Klaipėda paimta po mušio gatvėse

Ispėjimas talkininkams

Francuzai griebiasi Vokiet.miestus

Lietuviai paėmė Klaipėdą; francuzai nuginkluoti.

LONDONAS, sausio 15. — Central News gavo žinių, kad lietuviai užėmė Klaipėdos miestą ir nuginklavo ten buvusius Francijos kareivius.

Klaipėda paimta po mušio.

Lietuviai prieš tai pareikalavo talkininkų pasitraukimo.

BERLINAS, sausio 15. — Lokal Anzeiger gautomis žiniomis, smarkus mušis įsijaučia Klaipėdos miesto gatvėse, į kurį įėjo lietuvių partizanai. Lietuviai, pasak žinio, jau beveik visai užvaldė miestą.

Gautoji čia žinia iš Heidekrug, į pietvakarius nuo Klaipėdos, prie Nemuno įbėgimo į Baltijos jūrą, sako, kad lietuviai sukilėliai paskelbė naują valdžią, su Simonaitiu, kaip prezidentu. Simonaitis paprašęs vyriausio talkininkų komisieriaus ištraukti Francijos kareivius iš Klaipėdos krašto.

Klaipėdos krašto sukilėliai įspėjo talkininkus

Meta atsakomybę už galimą kraujo praliejimą ant talkininkų. Sukilėliai užtikrina tvarką ir saugumą.

WASHINGTON, sausio 15. — Lietuvos Atstovybė gavo žinių iš Lietuvos užsienio reikalų ministerijos Kaune, kad Klaipėdos krašto sukilėliai pasiuntė notą talkininkų komandotojams Klaipėdoje, metančią atsakomybę už kraujo praliejimą dabartiniuose sumišimuose ant jų komandotojų. Žinios nepaduoda smulkmenų apie padėtį, bet sako tik, kad sukilėliai "sutiko pasipriešinti Klaipėdos miesto pakraščiuose" ir tada pasiuntė talkininkų komandai sekamą įspėjimą:

"Klaipėdos krašto valdžia tapo perduota be jokio kraujo praliejimo vyriausiam Mažosios Lietuvos gelbėjimo komitetui. Administracija ir policija

ja veikia sėkmingai ir gera tvarka yra palaikoma visame Klaipėdos krašte. Savanoriai kareiviai nekariauja prieš talkininkus, bet jie sukilo prieš nepakenčiamą direktoriatą, kuris buvo lokaline administracija.

"Šiuo prašoma talkininkų kareivius ištraukti, kad nebūtų priežasties karingsiems žygiams.

"Gvarantijos ir užtikrinimas apsaugos yra duodamas visiems gyventojams ir valdžios darbininkams. Jeigu gi talkininkų spėkos nebus ištrauktos, tada atsakomybę už galimą kraujo praliejimą nepuls ant Klaipėdos gyventojų. Klaipėdos darbininkai nerimauja. Jie reikalauja, kad naujoji valdžia būtų pripažinta."

Sukilimas esąs atkreiptas prieš vokiečius

Sukilėliai nori tik pašalinti nepakenčiamą vokiečių valdžią Klaipėdos krašte.

COPENHAGEN, sausio 15. — Iš Klaipėdos pranešama, kad sukilėlių komandotojas ten įteikė notą vyriausiam talkininkų komisieriaus pareiškiančią, kad sukilimas yra atkreiptas išimtinai prieš vokiečių valdžią, "kuri pasidarė visai nepakenčiama."

Komandotojas prašo, kad Francijos kareiviai susilaikytų nuo karinių aktų, kadangi jis sutinka gvarantuoti saugumą gyventojams ir valdininkams.

Vėl atidės Klaipėdos klausimo išsprendimą

LONDONAS, sausio 15. — Pasak čia gautų žinių, Klaipė

dos krašto sukilėliai nors iš pradžių reikalavo, kad tas kraštas būtų prijungtas prie Lietuvos, dabar bus patenkinti, jei vokiečių direktoriatas, kuris valdo Klaipėdos miestą bus pašalintas.

Klaipėdos miestas didžiulio yra vokiečių apgyventas, bet visame krašte didžiulio yra lietuvių ir ta dalis gyventojų buvo labai nepatenkinta miesto administracija.

Lenkija pranešė talkininkams, jog ji tikisi, kad jie išspręs Klaipėdos klausimą. Bet dėl dabartinės įtemptos padėties palei Reimą nesitikiama, kad santarvės ambasadorių taryba veikia svarstyti tą klausimą.

Lietuvos oficialis pranešimas

Lietuvos nusistatymas dėl Klaipėdos ir talkininkų protestai.

WASHINGTON, D. C. (L. I. B.) Sausio 12. — Šiandien Lietuvos Atstovybė yra gavusi nuo Eltos sekamą kablegramą: "Prancūzų ir Anglų Atstovai protestavo dėl Lietuvos partizanų veržimosi Klaipėdon ir prašo pavartoti savo intaką, kad nebūtų ekscesų prieš asmenis ir turtą. Lietuvos Vyriausybė atsakė, kad ji supranta Lietuvos patirtoji veržimasis pagelbon, nes nenormalė padėtis Klaipėdos krašte yra tikrai nepakenčiama visais atžvilgiais, tačiau ji negali briaintis į ne jos suverenitete esančio krašto tvarką ir griebėsi visų priemonių apsaugoti sieną nuo perėjimų. Kol kas vyriausybė nemato priežasties to nusistatymo atmainingumui. Ministeris Pirmininkas pareiškė spaudai, jog Lietuva betgi negalės būti indiferenti, jei bus griebtasi ginklo prieš lietuvių daugumos norą sudaryti Klaipėdos Krašto organus atitinkančius gyventojų daugumos interesams ir tautiniams siekiams. Klaipėdoje Prancūzai mano gintis ginklu. Sukilėliai supa miestą; mieste bruzdėjimas."

Siūnčia Klaipėdon kruizerį.

PARYŽIUS, sausio 15. — Dabar esančiam Breste Francijos kruizeriui Voltaire tapo įsakymu tuojau išplaukti į Klaipėdą. Tai neskaitant dviejų torpedinių laivų, kurie jau tapo pasiūti į Baltijos jūrą.

Atsisaukimas

(Atsiųsta).

Gelbėkite šaunius Klaipėdos krašte. Šaukite mass-mitingus, rinkite aukas.

— Žnuizdinavičius, Liet. šaulių atstovas.

Remkime Klaipėdos žmonių pastangas!

Kaip perkūno trenksmas giedroje, taip nustebino Amerikos lietuvių visuomenę žinia apie sukilimą Klaipėdos krašte. Per kelis dienas ji godžiai gaudė kiekvieną naują pranešimą apie besivystančius Klaipėdos krašte nuotikius, pergryvendama tai vilties, tai didelio susirūpinimo valandas. Pagaliaus, iš visų pasiekusių Ameriką telegramų daugiausia-mažiaus paaiškėjo padėtis sukilimo apimtame krašte.

Klaipėdos krašto gyventojai sukilo prieš vokieškojo elementu kontroliuojamąją Direktoriją, kuri valdė kraštą, neatsižvelgdama į daugumos žmonių valią ir krašto reikalus.

Jie sukilo prieš Francijos ir kitų imperialistinių valstybių politiką, kuri per ketverius metus atidėjo Klaipėdos krašto likimo išsprendimą, laukdamą progos atiduoti jį amžinai lenkiškų ir kitokių grobiųjų vergijai, ir privėdė jį prie didžiausio skurdo.

Klaipėdos krašto sukilėliai kovoja už tą teisę, kurią pripažįsta viso pasaulio demokratija: už teisę patiems žmonėms rūpintis savo likimu ir dėti į vieną valstybinę organizaciją su ta šalis, su kuria jie turi daugiausia bendrų tautinių, ekonominių ir kultūrinių reikalų.

Jie reikalauja autonomijos savo kraštui ir galimybės sujungti jį su Lietuvos Respublika.

Šitai klaipėdiečių kovai ir šitiems jų reikalavimams Amerikos lietuvių gali tiktai visa širdžia pritarti. Ir jie turi kuo galėdami paremti jų pastangas.

Amerikos lietuvių turi pakelti savo balsą prieš tuos pačius priešininkus, kuriems klaipėdiečiai paskelbė kovą. Jie turi stengtis palenkėti šios šalies visuomenės opinią Klaipėdos krašto gyventojų naudai ir turi daryti spaudimą į šios šalies valdžią, kad ir ji pavartotų savo autoritetą teisingam to klausimo išsprendimui. Jie, pagaliaus, turi rengtis ištieti pagelbos ranką Klaipėdos krašto žmonėms, kad jie, laimėję savo didvyrišką kovą, sugebėtų kaip galint greičiau sutvarkyti ir atstatyti savo kraštą.

Taigi, visi! ir darbą!
(Žemiau dedame labai įdomų drg. K. Bielino išdėstymą ty priežasčių, kurios iššaukė sukilimą Klaipėdos krašte. Kaip vienas pirmutinių Lietuvos veikėjų, išsklusių Klaipėdos krašto klausimą St. Seime, įsiai yra daugiaus, negu kas kitas iš visų žmonių Amerikoje, kompetentingas kalbėti apie tai. — Red.)

Kodel sukilo Klaipėdos žmonės?

Rašo K. BIELINIS.

Ivykiai Klaipėdos krašte iširodo Amerikos lietuviams netikėtai įsilepsnojusiais ir umai išsklūsiais alkstėn. Kiekvienas musų jiesko priemonių tiems įvykiams išaiškinti ir nori suprasti pamatines jų priežastis.

Mano supratimu, svarbiausios sukilimo priežastys yra štai kame: Santarvės Valstybės, atsikyrusios nuo Vokietijos Klaipėdos kraštą, pavedusios jį francūzų žinion, per pastaruosius ketverius metus laikė jį tų pačių francūzų gobšioje saujoje, visai nustelbdamos ir nebedamos vietos gyventojų ekonominį, kultūrinį, tautinį ir kitų reikalų. Didžiulio krašto gyventojų sudaro lietuviai, bet nežiurint šitos apstovos, lietuvių kalbos, mokyklos, kultūros ir švietimo reikalavimai buvo ir pasilikę neigiami.

Politikos žvilgsniu Klaipėdos krašte viešpatavo ši tvarka: francuzams atėjus, buvo sudaryta Klaipėdos Krašto Taryba, kuri iš savo tarpo parinko Krašto Direktoriją — vykdomąją valdžią iš 7 žmonių. Pati Krašto Taryba, kaip sprendžia moji įstaiga, susidarė ne iš žmonių renkamų atstovų, bet tų pačių francūzų nuožūra,

buvo sudaryta iš atstovų įvairių draugijų ir sąjungų, kurių daugelis buvo ir pasilikę visai nepolitiniomis organizacijomis. Tuo būdu miesto ir kaimo stambiosios buržuazijos gaivalams buvo laiduotas sprendžiamas balsas vidaus krašto gyventojų klausimuose.

Per ketverius metus šita francūzų kultura valdė kraštą, tvarkė jo vidutinį gyvenimą. Žinoma, visame kame Direktorijos ponai klausėsi francūzų komisaro Petisne patarimų ir nurodymų ir tų snabzdėjimų, kurie ėjo iš Paryžiaus, Varšuvos ir Berlyno. Politinė spekuliacija vertėsi dauguma Direktorijos ir Krašto Tarybos narių. Vieni jų linko prie Francijos, jai patalkavo; kiti, nors ir patyloimis, rėmė vokiečių monarchiniukų pastangas; treči vazinėjo Varšuvai ir spekuliuavo su lenkais. Žinoma, visa tai dėjosi neveluti, kiekvienas tų žmonių žygis budavo tinkamai aprūpintas. Krašto reikalai liko atstumti paskutinėn vieton, vietos gyventojai gyveno dukesčiais ir geromis atieties viltimis. Vietos savivaldybės: miestų, apskrėčių ir valsčių per tuos ke-

tverius metus nebuvo perenkamos; reiškia, ir tose valdymo srityse užsimėzgė be išieties mazgas.

Ekonominiai kraštas smuko ir merdėjo, nes jis buvo nei paleistas, nei pakartas. Gyventi iš vietos pramonės ar prekybos nebuvo galima, — visa gerovė susidarė iš spekuliatyves prekybos su Lietuva arba iš spirito ir kitų svaigalų slapto gabenimo Lietuvon. Galop, Lietuvai pastatius budresnę pasienio sargybą ir ją sustiprinus ir tasai įplaukų šaltinis dingo. Pastangos išvystyti sąvą pramonę, neturint žalosios medžiagos, sukurti patvaresnį valstybinį ūkį, turint nedidelę valdomąją teritoriją, nuėjo niekais. Visus ekonominius sunkumus paklė ant savo pečių darbininkai, mažžemiai, žvejai ir pastaruoju metu tą slogutį pajuto ant savo pečių ir smulkūs miesto savininkėlis. Užėjusi vokiečių markės katastrofa galutinai susmukino esamąją skurdo gerovę ir varginguosius sluoksnius įstūmė sielvartingon padėtin. Pasiskaitykite Klaipėdos krašto laikraščius, ir kiekvienas jų pastebės tą skurdo desperaciją, kuri buvo apėmusi krašto varginguosius sluoksnius dar gruodžio mėn. pradžioje.

Kad šitos trys priežastys sudarė pamatą vietos gyventojų sukilimui, liudija daugelis kitų žinių, kurias mes turime iš to krašto už praėjusių metų gruodžio mėn. Prie tokios padėties klausimas / prisidėjano prie Lietuvos, kuri turi pakankamai duonos ir žalosios medžiagos, savaini paaiškėjo net ir tiems, kurie laikėsi pasyviai arba laukė pyragų iš francūzų, vokiečių ar lenkų.

Gruodžio mėnesį didelio triukšmo sukėlė, paskleidusi žinia, kad Santarvė yra pasiryžusi visą kraštą padaryti "freistatu" (laisva valstybe) ir priškirti pastarąjį Lenkijai. Gruodžio 6 d. pr. m. Priekulėje įvyksta masinis mitingas, suauktas Prūsų Lietuvių Susivimo, kuriame protestuota prieš Santarvės sumanymus, prieš lenkus ir freistatą. Mitingė mesta obalsis "niekam neverta ta tauta, kuri neužsisotja už savo garbę" Gruodžio 18 d. Šilutėje įvyko apskrities suvažiavimas, griežtai pasmerkęs Santarvės politiką.

Tą pačią dieną įsisteigė Mažajai Lietuvai Gelbėti Komitetas, kurio atsišaukimai buvo išdalinti minėtame suvažiavime. Matomai, tai tas pats Komitetas, kurs dabar stovi priešaky iškilusio Klaipėdos krašte sukilimo ir perversmo. Liaudžiai pasilikio viena priemonė: "užsisototi už savo garbę" ir valyti nuo vietinių ir užsienio spekuliantų!

Tuo laiku, kada francūzų pastatytoji Krašto Direktorija veikė krašto ir jo gyventojų nenaudai, toji pat francūzų buržuazija žarstė pinigais: už atpigusią vokiečių markę išgrabsė krašto turtus ir stiprino savo pozicijas. Tą patį darė ir Lenkija, padedama stambiųjų Lietuvos dvarininkų. Francija ir Lenkija vilkino

krašto likimo išsprendimą, vilkino sąmoningai ir laukė tik patogios progos, kad be friukšmo pasigrobus visą kraštą. Francijos buržuazija, įsikverbus Klaipėdoje, ne tik yra sumanusi panaudoti savienis reikalams artimesniusios prie jos kraštus, bet ji siekia ir Rusijos, kur guli jos, rusų carams išskolintieji milijardai. Drauge su Lenkijos dvarininkais, francūzai mokėtų sudaryti tą sieną, kuri turi atskirti Vokietiją nuo Rusijos, tuodu kraštu izoliuoti ir paskui įsivrauti Europoje. Prarijus Klaipėdos kraštą, galima būtų likviduoti ir Lietuvą; tuomet pasaulio imperialistams nieks neprimintų pavojaus jų grobiimo darbams. Šitą gudrųjį sumanymą apvertė aukštyn kojomis Klaipėdos sukilimas.

Klaipėdos sukilėliams lemta kovoti ne tik už savo tautinius ir politinius siekimus, — jiems lemta laikyti frontas prieš pasaulio imperializmą, kurs šiandiena rodo savo iltis visame pasaulyje. Todel Klaipėdos krašto pasiluosavimo kova yra ir tarptautinės darbininkų klasės reikalas.

Francuzai okupuoja naujus distriktus

Pasigriebė dar 9 Ruhr miestus

LONDONAS, sausio 15. — Iš Berlio gautoji žinia sako, kad Francijos okupacinės spėkos pasiekė Dortmund.

Veržiasi Ruhr gilmon.

BERLINAS, sausio 15. — Iš Essen pranešama, kad Francijos veržimasis Ruhr baseine šiandien tęsiasi už Herten ir Recklinghausen iki Batteln šiaurėje, o pietuose didelės spėkos pasiekė Hattingen ir Blankenstein.

Jau pirmiau trečioji francūzų divizija užėmė Bochum, o dabar tapo užimti dar devyni Vokietijos miestai stiprių francūzų kavalerijos ir pėstininkų spėkų.

Atsisako pristatyti anglis

Kasyklų savininkai atsisako duoti anglį francuzams.

ESSEN, sausio 15. — Vokiečiai kasyklų direktoriai pranešė Francijos kontrolės komisijai, kad jie turi atsisakyti atnaujinti anglių pristatinėjimą už kontribuciją ir net už pinigus. Jie sako, kad jie gavo apie tai pranešimą nuo Vokietijos federalinio anglių komisieriaus, kuris draudžia jiems tai daryti.

Anglai bombarduoja Turkijos miestus

KONSTANTINOPOLIS, sausio 15. — Angoros valdžia išleido sekamą oficialinį pranešimą:

"Anglijos acroplanai bombarduoja kaimus ir miestelius Mosul miesto apilinkėse, ypač Rewadus, Bayna, Massoures, Mourbeit ir Nameves. Keturi acroplanai tapo nušauti."

Utarninke, Sausio 16

Drg. K. Bielinis, Lietuvos Socialdemokratų Partijos atstovas ir buvęs Lietuvos Steigiamojo Seimo narys kalbės Brighton Parke, K. Gramonto Salėj, 4535 S. Rockwell St. Pradžia 7 val. vakare. Draugai, atelkite visi į prakalbas. Temos prkalbos: "Klaipėdos Krašto Padėtis" ir "Darbininkų Klasės Padėtis Lietuvoj."

Kas Dedas Lietuvoj

IS ROKISKIO APSKR.

Didž. Panemunės mokyklą lanko apie du šimtai mokinių. Mokytojaus trys mokytojai. Mokykla ne kaip prižiūrima. Ypatingai labai stings kuro. Del to tenka kaltinti mokyklų direkciją, kad nesirūpina kuro pristatymu, nes girių yra čia pat pakankamai.

Minkunų kaime staigia mirtis, pusrūčius bevalgant, pasimirė Antanas Vaičiūnas, 54 m. amžiaus. Kadangi šeimynai per daugelį metų buvo aštri nesutikimų, tai kaimynai spėja, kad jo žmona ką nors jam uždavus. Daktarą pargabenti nebuvo kam, taip be tirinėjimo velionis ir buvo palaidotas. Bet po šermenų kalbos nuėjo labai toli, pasiekė net valsciaus valdžią. Pastaroji atsantiu tirinėjus ir Vaičiūnienė du kartu buvo tardoma. Dabar žada kasti laukan lavoną revizijai daryti.

Kalno Ažuolas.

ZMONIŲ VARGAS LITUS IVEDUS.

Dabar Lietuvoje jau visur vaikšto nuosavi pinigai — litai. Kai kur tenka pamatyti ir kokį dolerį. Jei nuosavi pinigai būtų buvę įvesti anksčiau, kol vokiečių markė dar nebuvo amžinai nupulius, tai žmonės dabar būtų jautęsi daug geriau. Bet šiandien tenka girdėti ypatingai kaimo žmones, labai skundžiančius. Mat kai vokiečių markė baisiai nupulė, tai lietuviai visai jų netaupė, — teido, pirkto ką galėjo ir ko nereikėjo ir markės pakliuvo į pirklių, žydų rankas. Kai išėjo litai, žmonės nebeturėjo jau markių, kad jas išsikeitų į litus, o pirkčiai turėdami maišus vokiečių kopustapių, nors ir žemu kursu, vis tik per daugybę prisirinko apščiai litų. Taigi tie pirkčiai ir sudorėjo litus ir daro su jais kaip tikimais. Jų rankose prekyba. Jie kelia kainas manufaktūros etc. prekės, o ukininkų produktams muša kainas žemyn. O kadangi Lietuvoje pirkčiai daugiausiai žydai, tai žmonės kai kur ima aplamai į žydus šnairuoti.

Kazys Latvėnas.

SOCIALDEMOKRATAI—DARBININKŲ UŽTAREJAI.

Kaunas, gruod. 27, '22. — Dabartinė Lietuvos darbininkų ir žemesniųjų valstybės įstaigų tarnautojų, prie šių dienų brangymečio ir žemo atlyginimo, materialinė padėtis yra labai sunki. Sumažinimui jų skurdą būtina yra reikalinga pakelti už darbą atlyginimas.

Skurstantieji valstybės įstaigų tarnautojai bei darbininkai dideliu nekantrumu laukia iš naujojo Seimo, kad pastarasis suprastų jų skurdą praves įstatymą padidinti algas. Bet veltui, nes dabar jau pasirodė, kad Seimas nieko konkretaus nepadaręs darbininkų ir žemesniųjų valstybės tarnautojų aprūpinimo klausime, pasirūpino tik savo asmens reikalais. Štai 20 gruodžio savo posėdy nustačius Seimo nariams algas po 400 litų mėnesiui ir be to dar už komisių posėdžius po 10 litų už posėdį.

Taigi Seimo atstovai save apsirūpinę visai nebogai. Tuo metu kada žemesnieji valstybės įstaigų tarnautojai mėnesinės algos tegauja vos po 40—70 litų!

Tokiam Seimo narių elgesiui—nesiskyrimui algų nepriartė tik vieni socialdemokratai. Laikę posėdžio, kada kiti atstovai karštai svarstė projektą, kiek šimtų litų jie turi gauti algos, s.d. frakcijos na-

rys pil. Krometis pastebėjo, kad doras šeiminkas pirma aprūpina savo šeimyną. Taigi Seimas pirma turi aprūpinti savo valstybės tarnautojus ir tik tada jau save apžiūrėti.

Tokio nusistatymo laikėsi ir kiti s.d. frakcijos Seimo nariai, už ką kiti krikščionių demokratų atstovai išreiškė stačiai su pajuokimu ir pravedė sumanymą, kuriuo nusistatė sau po 400 litų algos. Taigi iš to rodos labai aišku, kas kieno gina reikalus.

—Liet. darbininkas.

TRAUKINIO NELAIME.

Ketvirtadienį, 21 gruodžio, 4 val. ryto ėjusio iš Mažeikių į Klaipėdą keleivių traukinio prieš kalną tarp Vainodeno ir Luos stočių (Latvijos teritorijoje) sugedo garvežys ir nebeįstengė dtraukti traukinį ligi stoties. Traukinio pagelbon buvo prašyta iš artimiausios stoties latvių garvežys.

Minėtas garvežys eidamas teikt pagelbos bemažą nepadarė traukinio katastrofos. Būtent nepastebėjęs stovinčio traukinio ant jo užbėgo. Nuo stipraus susidūžimo diktokai susikūlė abudu garvežiai, aplaužė bagažinį vagoną, o pasto vagonas nušoko nuo bėgių. Nelaimių, su keleiviais, nėra, o tik sužeisti latvių garvežio mašinistai pagelbininkas ir mūsų bagažinis konduktorius.

Katastrofa neįvyko tik dėl to, kad lėkusiojo garvežio latvių mašinistas nors ir visai arti pastebėjęs traukinį spėjo su laikyt garvežio bėgi.

—Keleivis.

KUR ŽMONĖS NEKEIKS VALDŽIOS!

Kur Lietuvos žmonės nekeiks savo valdžios, kad ji visur juos netik engia, bet ir sukčiai išnaudoja. Štai, pav. Dėdė Antanas rašo "Krašto Balse," kaip valdžia elgiasi imdama iš žmonių mokesnius:

Valdžia spaudžia ukininkus mokėt žemės mokesnius ant nam pusmečiui. Ukininkai dejuoja, kad litų neturi ir vargu galėsia žemės mokesnius litais apmokėti. Miesteliai turgaus dienomis pilni vežimų su grūdais, paukščiais ir kitokiomis gėrybėmis. Bet niekas jų gėrybių neperka, del to kad mažai kas turi litų. Musų javai del valiutos brangumo užsienin neima. Ekspurtui javų neperka. Kam reikia litų, tai žmogelis, atvežęs javų turgum turui puslikiai parduoti. Rugių puštų mokama 3 arba 3½ litų, avių puštų 1½ lito ir tt. Jei tai ilgai trauksis bus ekonominis bankrutis. O valdžia vis ragina ukininkus mokėti žemės mokesnius. Daug ukininkų, valdžiai žemės mokesnius apmokėjo prieš pirmą mėnesį auksiniais višiams metams. Vadinasi, užmokėjo kartu pirmam ir antram pusmečiui auksiniais, del to kad tuomet tebuvo apyvartojė auksinai. Dabar valdžia reikalauja papildomųjų žemės mokesnių litais antrajam pusmečiui. Imkime, kas už 10 ektarų žemės visiems metams prieš pirmą liepos mėnesį užmokėjo 200 auks., tai antrajam pusmečiui 100 auks. dienos kursu valdžia kainuoja 20 arba 25 centai, o papildomųjų mokesnių litais reikės dar pridėti 12—15 litų. Ar tai teisinga bus? Jau jei valdžia priėmė mokesnį visiems metams ir kvitą dar išdavė, tai ko benori daugiau? Arba vėl: daug dar valdžios yra neapmokėtų rekvizicijų už javus ir gyvulių praėjusius metus. Valdžia jų rekvizicijas "orderių" ne mokėjo gal dėlto, kad pinigų neturėjo. Orderiai surašyti auksiniais.

Vienas ukininkas man skundė, kad jis praėjusiais metais pristatė valdžiai jautį 25 puštų svorio ir gavo kvitą ar orderį 2000 auksinų. Valdžia jam to orderio nežinia delko neapmokėjo. Dabar "dienos kursu" pristatęs tą orderį židinei gavo... 4 litus. Ir ką gi? Ar tai teisinga? Na, gal tai bus "demokratiška?" Kad tie 2000 auksinų būtų valdžios išmokėti savo laikui, kuomet labai turėjo dar šiekis tokios vertės tai dar šiaip bei taip būtų buvę. Bet dabar, už jautį gaves 4 litus, turi žmogelis prasiiekti... Daug, daug yra tokių "gabalių."

LITAI IR CENTAI NE LIETUVOS DAILININKŲ PIEŠTI.

Lietuvos laikraščiuose skaitome šitokių pareiškimų:

"Kadangi spaudoje pasklido žinia, kad laikiniame ir dabar spausdinamieji Lietuvos pinigai yra Lietuvos menininkų piešti, Plastikos Sekcija laiko savo pareigą pareikšti štai ką:

"Prieš spausdinant laikinuosius Lietuvos pinigus, Finansų Ministerija užsakė per dail. A. Varną dailininkams Vienožiniui, Didžiokui, Bičiūnui ir Levinsonui pagaminti pinigų piešinius. Tie piešiniai eskizo pavidalu buvo per 22 dieni ir nakti pagaminti, tačiau vėliau nebuvo sunaudoti. Visi tad laikiniai pinigai yra spausdinti "okiečių dailininkų piešiniais. Spausdinant nuolatinius pinigus, buvo manoma sunaudoti dail. A. Galdiko ir A. Žmuidzinaučiaus piešinius, kurie prieš 2 metus buvo jūjų švedijoje pagaminti.

Tuos piešinius pasiėmė dail. A. Varnas, Finansų Ministerijos į Čekiją pinigų spausdinimo reikalą deleguotas tačiau iki šiol pasirodė centai ir 5 litų pinigai nėra viršum nurodytų dailininkų piešti. Todėl, nesimdamas kritikos del estetinės pinigų vertės ir techninio jų atlikimo, Plastikos Sekcija pareiškia, kad nei vienas iš Lietuvos dailininkų Lietuvos apyvartoję pasirodžiusių pinigų projektų nepiešė, taigi ir pilna už juos atsakomybė krinta ant dail. A. Varno, kaip pinigų spausdinimo Komisijos pirmininko.

"L. M. K. D. Plastikos Sekcijos Prezidiumas."

140 KILOMETRŲ NEMUNU.

Plokščiai. — Plokščiai ir Liškava stovi ant lairiojo Nemuno kranto. Atstumas tarp jų maždaug apie 140 kilom. Liškava stovi suvis palei netiltingą zoną, o Plokščiai netoli nuo Mažosios Lietuvos. Vadinant iš pirmųjų į antrąjį teko matyti šokių tokių įvairumų.

Ukių išvaizda. — Zanavykijoje gyventojai gyvena viensėdžiais. Trobos apsuptos medžiais, sodais; laukai lygus, žemė gera, daugiausia juodžemė su moliu. Gi Dzūkijoje žmonių daugiausia gyvena kaimuose ir net kai kur (pav. apie Liškavą) labai dideliuose. Trobos plėkos: aplink nei medelio, nei trobelės nebepamatys, nebent tik ant kraikų matai bekiuktant gėvelius. Laukai kalvoti, akmenuoti. Vietoj kviečių ten regį grikius, gi vietoj dobilų—sėrėdžes.

Statyba. — Zanavykijoje žmonės rupestingai taiso senas ir štao naujas trobas, dėdami akmeninius pamatus bei šiais laikydami gražaus stiliaus. Gi Dzūkijos kampe — statyba negyva. Labai retai, kur matosi nauja troba.

Šiaip žmonės, rodos vieną kartą interesuojasi nauju seimu ir naujais pinigais — litais.

["L-v"]

VILNIUS

Vileišienė paleista.

Gruodžio 3 d. p. E. Vileišienė, išsėdėjusi penkias dienas, iš kalėjimo paleista. Mat, nežinia kas sumokėjęs už ją reika-

laujamą 25,000 markių pabaudą.

Pastaruoju metu labai dažnai pasikartoja Vilniuje ir Vilniaus srities apskrityse vogimai bei plėšimai. Valdžios organai visomis pajėgomis stengiasi plėšikus sugauti, bet nesiseka. Mat, daugumą žmonių vogti versta verčia brangumas ir nedarbas.

Seimas

Posėdis 5-XII. Šiame posėdy Seimas imasi svarstyti pirmąjį įstatymą. Tai metinių sutarčių samdiniams apmokėjimo įstatymas. Svarbesnio įstatymo projekto vietos skamba taip:

§ 1. Neapmokėtos metinės sutartys, padarytos samdytojo su samdinių žodžiu ar raštu auksiniais iki birželio mėn. 1 d. š. m. žemės ūkio darbininkams, piemenims, kaimų tarnams, tarnaitėms ir šiaip samdytiams asmenims, apmokamos litais šiuo būdu: sulygtas atlyginimas auksiniais dalinamas iš 15 ir gautas skaičius skaitomas papildomu mokesniu litais.

§ 2. Sutartys, kurios buvo apmokėtos auksiniais iki šio įstatymo paskelbimo dienos už liepos, rugpjūtį, rugsėjį, spalį, lapkritį ir gruodį mėnesius turėti būti apmokamos papildomu mokesniu tokiu būdu: išmokėtoji suma auksiniais dalinama iš 50 ir gautas skaičius skaitomas papildomu mokesniu litais.

§ 3. Įstatymą vykdo Darbo inspektorius.

Įstatymo svarstyme visos frakcijos gyvai dalyvauja. Ukininkų ir Valstiečių Sąjungos žmonės įžiūrėdami įstatyme pavojų ukininkų reikalams ir siulo įstatymo dabar nesvarstyti, bet vėl grąžinti į tam tikras komisijas, kurios įstatymą peržiūrėtų ir pataisytų. Socialdemokratai griežtai laikosi priešingos nuomonės, įrodinėdami, kad įstatymas privalo būti svarstomas neatsižvelgiant, nes darbininkai, padavę darbaviniui savo darbo jėgą, privalo gauti prideramą atlyginimą ir laukti negali. Iš s.d. frakcijos ginčuose dalyvauja dr. Pilkauskas, Požėla, Plečkaitis.

Balsuojant įstatymas pripažinta svarstyti pirmuoju ir antruoju skaitymu.

Socialdemokratai įneša eilę pataisų. Prie pirmojo § įnešama pataisa, kad įstatymas apimtų ne tik metines, bet ir trumpesniais laikais sutartis. Be to, kad įstatymu galėtų pasinaudoti kiekvienas šiois ar toks darbininkas. Toliau siuloma, kad minėtas § 2 auksinių skaičius būtų dalinamas ne iš 50, bet iš 25.

Socialdemokratų pataisos visos priimanos. Už jas balsuoja drauge ir Darbo Federacija.

Ukininkų sąjunga matydam, kad nebeatsilaiko, pradeda nerimauti ir rugoti ant Valstiečių Sąjungos ir liaudininkų, kam jie nedalyvauja posėdy. Pagaliau savo ilgomis kalbomis stengiasi užtraukti posėdį, kad nebaigtų įstatymo svarstyti antruoju skaitymu. Likusieji Ukininkų frakcijos nariai apleidžia salę ir posėdis nutraukiamas del kvorumo stokos.

Posėdis 7. XII. Šiandien tęsiasi to paties įstatymo antrasis skaitymas. Ginčai sukasi apie tai, kas ir kokiomis priemonėmis turi įvykinti įstatymą. Darbo Federacija buvo pasiūlysi, kad Darbo Inspektoriatas būtų nusiųngusius įstatymui asmenis administratyviu būdu iki 300 litų. Socialdemokratai Plečkaitis ir Purėnienė aiškina, kad tokia bauda,

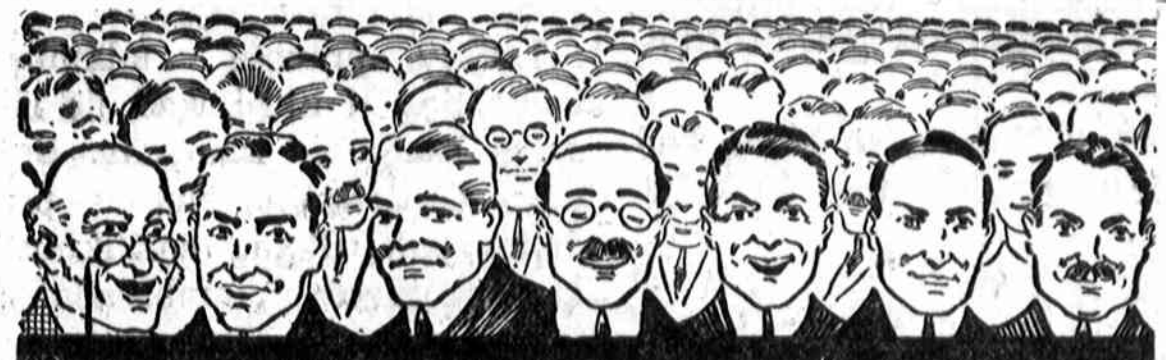
jokia bauda, nes koks nors nesąžiningas darbdavys galėtų but nubautas vienu kitu litu ir tokia bausmė jam visai nebaisi. (Todel mūsų frakcija siulo nustatyti mažiausią baudą 50 litų. Darbo Federacija skubina prisidėti prie s.d. pataisos.

Bet šiandien Ukininkai, Valstiečiai ir Liaudininkai mobilizavo visus savo žmones ir padedant kai kuriems krikščionims demokratams tą įstatymo punktą visiškai atmėta. Valstiečiai-liaudininkai buvo siule kad ginėjami klausimai tarp darbininkų ir darbdavių būtų risami susitaikymo keliu, o nesusitaikius — kad ristių teismas. Toks kelias, žinoma, būtų darbininkams perilgas.

Įstatymas baigtas svarstyti antruoju skaitymu.

Galutinai priėmus įstatymą, jis bus paskelbtas mūsų laikrašty. ["S-d].

STANLEY P. MAZEIKA
GRABORIUS IR
Balsamotojas
Turis automobilius visokiems eikams. Kaina prieinama.
3319 Auburn Ave., Chicago.

RYMAS IR LIETUVA

Paveiksluose.
Seredoje, Sausio-January 17 d.,
MILDOS SVETAINĖJE,

3138 So. Halsted Street,
Pradžią 7:30 valandą vakare.

Šiuose paveiksluose vaizduojami dalykai yra: Rymas ir Lietuva, todėl atsilankiusi publika prieš savo akis matys Rymą, matys velnius, dievus, kunigus ir miniskas, matys visus šventus ir prakaitus zababonus, kurie nuodijo ir dabar dar tobenuduoja Lietuvos žmonių protus.

Pamąysite tą ko nesate matę ir išsigiję ta, ką negirdėję. Paveikslai nauji ir nepaprastai žiningsi, pirmą sykį bus rodomi Chicagoje. Todėl visi, kviečiami nepraleisti neatilsianke į šitas paveiksluotas prakalbas. Seredoje, Sausio 17 d., marš visi į Mildos Svetainę.

Įžanga lėšų padengimui 25 centai.

Kviečiami L. L. F. 1 Kp. K-to.

ELEKTRA
Šviesa ir pajėga suvadamė į senus ir naujus namus, taigpi dirbtuves. Cash arba ant išmokėjimo.
Pirmutinė Lietuvių Elektros Korporacija Amerikoje
THE BRIDGEPORT ELECTRIC CO., Inc.
A. BARTKUS, Pres.
1619 W. 47th St., Tel. Boulevard 7101, 1892. Chicago.

Skaitykite "Dirva"
"DIRVA" YRA PIGIAUSIAS IS DIDŽIULI (8 PUSL.) SAVAITINIŲ LAIKRAŠČIŲ!!!
Suv. Valstijose metams\$2.00
Pusei metų\$1.00
Kandodoje metams\$2.50
Pusei metų\$1.25
Lietuvoje ir kitur metams\$3.00
Pusei metų\$1.50
Kopijos "Dirvos" Pažiūrėjimui, ir 1923 metų Knygų Katalogas siunčiama Dykai.
"DIRVA"
7907 Superior Ave., Cleveland, O.

Žemės Liepsna
Nauja darbininkų eilių knyga iš Lietuvos
Parašė Butikų Juzė
Darbo Tėvynės Draugam
127 puslapiai. Kaina — 30c.
TURINYS:
Dangaus svečias. Ar tai rytas. Rytas beuštąs. Žvaigždžių rubais. Kovos vėliava. Skurdo keleiviai. Stebukų naktis. Kelia erkėčių. Žuvusiems. Juozui Lukoševičiui. Kraujo juro. Su arėju. Už Pušyno. Jonui Drakui. Arėjus. Prikaltas Promotėjus. Jūrų karalius. Vadui mirus. Trys gulbės. Laima. Iš kentėjės. Šviesia naktį. Beržyne. Kalėjime. Arėjui. Pamišelis. Darbo mergelė. Kraujo rožiu. Esu pavargęs. Mirtis. Eidamas į karstą. Sutarta. Mano mamytė. Zaltaykslė. Tu — šventoriūs. Mergaitė. Grebė. Plovėjo daina. Liaudies daina. Žvaigždžių naktis. Aš. Padangėse. Toj mano. O tavo. Pasaulis visas. Tankos. Rubajatai.
Reikalaukite šios knygutės tuojau.
NAUJIENŲ KNYGYNAS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

K. GUGIS
ADVOKATAS
Miesto ofisai
127 N. Dearborn St., Room 1111-15
Tel. Central 4411. Val. nuo 9-6
Gyvenimo vieta:
3323 So. Halsted St.
Valandos: nuo 6 iki 8 v. v. kiekvieną vakarą, išskyrus utarninkų ir ketvergą. Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto.

JOHN KUCHINSKAS
LIETUVIS ADVOKATAS
2201 W. 22nd St., kėrtė Leavitt St.
Telephone Canal 2552
Valandos: 4 iki 6 po piet, ir nuo 7 iki 9 vakaro.
Veda visokias bylas visuose teismuose. Ekaminavoja Abstraktus ir padirba visokius Dokumentus, perkant arba parduodant Lotus, Namus, Farmas ir Bienes. Skolna Pinigus ant pirmo morkėaus ant lengvų tilygų.

Tel. Randolph 4758
A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
Ofisas vidurmiesty.
ASSOCIATION BLDG.
19 So. La Salle St.
Room 1803
Valandos: 9 ryto iki 5 po pietą
Namų Tel.: Hyde Park 3395

V. W. RUTKAUSKAS
Advokatas
29 So. La Salle St. Room 538
Tel.: Central 6390
Vak. 3223 S. Halsted St. Chicago
Tel. Yards 4681

Tel. Haymarket 3669
JOSEPH W. GRIGAL
Lietuvis Advokatas
Kambaris 306, Home Bank Bldg.,
Kamp. Milwaukee ir Ashland Aves.
Ofiso val.: nuo 9 iki 5 ir nuo 7 iki 9 vakare.

S. W. BANES
ADVOKATAS
Val.: 9 A. M. iki 5 P. M.
1311 Recter Building
79 West Monroe Street, Chicago.
Phone Central 2566
Rez. 3203 So. Halsted St.
Yards 1016. Val.: 6 iki 9 val.

Herman P. Haase
ADVOKATAS
609-610 Chamber of Commerce
133 W. Washington St.
Phone Main 1808
Chicago, Ill.

ADOLPH E. STASULANI
ADVOKATAS
Peržiuri abstraktus ir skolina pinigų ant nekrutamoms nuosavybės.
OFISAS DIDMIESTY
KAMBARYS 1104
Chamber of Commerce Bldg.
133 W. Washington Street
Telef. Franklin 1176—4945
VAKARAIŠ
3236 So. Halsted Street.
(Eagle Music Co.)
Telef. Boulevard 6737

J. P. WAITCHES
LAWYER Lietuvys Advokatas
Dienomis: Room 511 —
127 N. Dearborn St.
Telephone Dearborn 6096
Vakaraš: 10736 S. Wabash Ave.
Tel.: Pullman 6377.

DAVID RUTTER & CO.,
Anglis ir Koksai
Pirkite anglis tiesiai iš retail kiemy. Visur pristatom.
South Side ofissas 3301 Normal Av.
Tel. Yards 2296.

DR. A. MONTVID
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
25 E. Washington St.
Valandos: nuo 10 iki 12 ryto
Telephone Central 3362
1824 Wabasha Ave.
Valandos: nuo 6 iki 8 vakare
Rezidencijos tel. Kedzie 7716

Dr. M. T. Strikol'is
Lietuvis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4601 So. Ashland Ave.
Val. 6 iki 8 vak.
Ofiso Tel.: Boulevard 7820
Namų Tel.: Lafayette 0263

\$50 \$60 \$70
"Kuppenheimer" "L" sistemos ir kiti gerai žinomi PLOŠČIAI
Jusų Pasirinkimui
\$27.50
Kiekvienas ploščius turi but parduotas be atsižurėjimo į pelną ar nuostolį. Kiti ploščiai visu pagedauijamu gelumbiu, spalvų ir pėtrinu, vėliausiu ir senovinių madų \$10.95, \$16.95 ir \$22.50.
Vyrams ir Jaunuoliams garniturai 1 ir 2 kelinėmis \$13.50, \$18.50, \$22.50, \$27.50, \$32.50 ir \$37.50.
S. GORDON
(Pristatytos Smulkmenų Prekybai).
1401 S. Halsted St., 739 W. 14 St.
Atidara kasdien, vakarais ir septintadieniais.

Kas Dedas Lietuvoj

IS ROKISKIO APSKR.

Didž. Panemunės mokyklą lanko apie du šimtu mokinių. Mokytojai trys mokytojai. Mokykla ne kaip prižiūrima. Ypatinai labai stinga kuro. Del to tenka kaltinti mokyklų direkciją, kad nesirūpina kuro pristatymu, nes girių yra čia pat pakankamai.

Minčių kaimė staigia mirtim, pusryčius bevalgant, pasimirę Antanas Vaičiūnas, 54 m. amžiaus. Kadangi šeimoje per daugelį metų buvo asitri nesutikimų, tai kaimynai spėja, kad jo žmona ką nors jam uždavus. Daktarą pargabanti nebuvo kam, taip be tirinėjimo velionis ir buvo palaidotas. Bet po šermenių kalbos nuėjo labai toli, pasiekė net valstiečių valdžią. Pastaroji atsuntė tirinėjotus ir Vaičiūnienę d kartą buvo tardoma. Dabar žada kasti laukan la voną revizijai daryti.

Kalno Ažuolas.

ZMONIŲ VARGAS LITUS IVEDUS.

Dabar Lietuvoje jau visur vaikšto nuosavi pinigai — litai. Kai kur tenka pamatyti ir kokį dolerį. Jei nuosavi pinigai būtų buvę įvesti ankščiau, kol vokiečių markė dar nebuvo amžinai nupuolus, tai žmonės dabar būtų jautęsi daug geriau. Bet šandien tenka girdėti ypatingai kaimo žmones, labai skundžiantis. Mat kai vokiečių markė baisiai nupuolė, tai lietuviai visai jį netaupė, — teido, pirkę ką galėjo ir ko nereikėjo ir markės pakliuvo į pirklių, žydų rankas. Kai išėjo litai, žmonės nebeturėjo jau markių, kad jas išsikeitų į litus, o pirkliai turėdami mašius vokiečių kopustapių, nors ir žemu kursu, vis tik per daugybę prisirinko apšiai litų. Taigi tie pirkliai ir sudorojo litus ir daro su jais kaip tinkami. Jų rankose prekyba. Jie kelia kainas manufaktūros etc. prekėms, o ukiniukų produktams muša kainas žemyn. O kadangi Lietuvoj pirkliai daugiausiai žydai, tai žmonės kai kur ima aplamai į žydus šnairuoti.

Kazys Latvėnas.

SOCIALDEMOKRATAI — DARBININKŲ UZTAREJAI.

Kaunas, gruod. 27, '22. — Dabartinė Lietuvos darbininkų ir žemesniųjų valstybės įstaigų tarnautojų, prie šių dienų brangybių ir žemo atlyginimo, materialinė padėtis yra labai sunki. Sumažėjimui jų skurdas būtinai yra reikalinga pakelti už darbą atlyginimas.

Skurstantieji valstybės įstaigų tarnautojai bei darbininkai dideliu nekantrumu laukia iš naujojo Seimo, kad pastarasis suprastų jų skurdą praves įstatymą padidinti algas. Bet veltui, nes dabar jau pasirodė, kad Seimas nieko konkretaus nepadaręs darbininkų ir žemesniųjų valstybės tarnautojų aprūpinimo klausime, pasirūpino tik savo asmenis reikalais. Štai 20 gruodžio savo posėdy nustaė Seimo nariams algas po 400 litų mėnesiui ir be to dar už komisijų posėdžius po 10 litų už posėdį.

Taigi Seimo atstovai save apsirūpino visai neblogai. Tuo metu kada žemesnieji valstybės įstaigų tarnautojai mėnesinės algos tegauva vos po 40—70 litų!

Tokiam Seimo narių elgesiui — nesiskyrimui algų nepitartė tik vienį socialdemokratų. Laikė posėdžio, kada kiti atstovai karštai svarstė projektą, kiek šimtų litų jie turi gauti algos, s.d. frakcijos na-

rys pil. Krometis pastebėjo, kad doras šeimnininkas pirma aprūpina savo šeimyną. Taigi Seimas pirma turi aprūpinti savo valstybės tarnautojus ir tik tada jau save apžiūrėti.

Tokio nusistatymo laikėsi ir kiti s.d. frakcijos Seimo nariai, už ką kiti krikščionių demokratų atstovai išsireiškė staciai su pajaukimu ir pravedė sumanymą, kuriuo nusistatė sau po 400 litų algos. Taigi iš to rodos labai aišku, kas kieno gina reikalus.

—Liet. darbininkas.

TRAUKINIO NELAIME.

Ketvirtadienį, 21 gruodžio, 4 val. ryto ėjusio iš Mažeikių į Klaipėdą keleivių traukinio prieš kalną tarp Vainodeno ir Lušos stočių (Latvijos teritorijoje) sugedo garvežys ir nebeįstengė dtraukti traukinį ligi stoties. Traukinio pagelbon buvo prašyta iš artimiausios stoties latvių garvežys.

Minėtas garvežys eidamas teikt pagelbos bemažką nepadarė traukinio katastrofos. Būtent nepastebėjęs stovinčio traukinio ant jo užbėgo. Nuo stipraus susidaužimo diktokai susikulė abudu garvežiai, aplaužė bagažinį vagoną, o pašto vagonas nušoko nuo bėgių. Nelaime, su keleiviais, nėra, o tik sužeisti latvių garvežio mašinisto pagelbininkas ir mūsų bagažinis konduktorius.

Katastrofa neįvyko tik dėl to, kad lėkusiojo garvežių latvių mašinistas nors ir visai arti pastebėjęs traukinį spėjo su laikyt garvežio bėgi.

—Keleivis.

KUR ŽMONĖS NEKEIKS VALDŽIOS!

Kur Lietuvos žmonės nekeiks savo valdžios, kad ji visur juos netik engia, bet ir sukltai išnaudoja. Štai, pav. Dėdė Antanas rašo "Krašto Balse," kaip valdžia elgiasi imdama iš žmonių mokesnius:

Valdžia spaudžia ukiniukus mokėt žemės mokesnius ant namų pusmečiui. Ukiniukai dejuoja, kad litų neturi ir vargu galėsią žemės mokesnius litais apmokėti. Miesteliai turgaus dionomis pilni vežimų su grūdais, paukščiais ir kitokiomis gerybėmis. Bet niekas jų gerybių neperka, del to kad mažai kas turi litų. Musų javai del valiutos brangumo užsienin neima. Eksportui javų neperka. Kam reiktia litų, tai žmogelis, atvežęs javų turgum turi puslikiai parduoti. Rugių pudrą mokama 3 arba 3½ lito, avių pudrą 1½ lito ir tt. Jei taip ilgai trauksis bus ekonominis bankrutas. O valdžia vis ragina ukiniukus mokėti žemės mokesnius. Daug ukiniukų, valdžiai žemės mokesnius apmokėjo prieš pirmą liepos mėnesį auksiniais višiemis metams. Vadinasi, užmokėjo kartą pirmam ir antnam pusmečiui auksiniais, del to kad tuomet tebuvo apyvartė auksinai. Dabar valdžia reikalauja papildomųjų žemės mokesnių litais antnam pusmečiui. Imkime, kas už 10 aktarų žemės visiems metams prieš pirmą liepos mėnesį užmokėjo 200 auks., tai antnam pusmečiui 100 auks. dienos kursu valdžia kainuoja, 20 arba 25 centai, o papildomųjų mokesnių litais reikės dar pridėti 12—15 litų. Ar tai teisinga bus? Jau jei valdžia priėmė mokesnį visiems metams ir kvitą dar išdavė, tai ko benori daugiau? Arba vėl: daug dar valdžios yra neapmokėtų rekvizicijų už javus ir gyvulių praėjusius metus. Valdžia jų rekvizicijos "orderių" ne mokėjo gal delto, kad pinigų neturėjo. Orderiai surašyti auksiniais.

Vienas ukiniukas man skundė, kad jis praėjusiais metais pristatė valdžiai jautį 25 pudrų svorio ir gavo kvitą ar orderį 2000 auksinų. Valdžia jėm to orderio nežinia delko neapmokėjo. Dabar "dienos kursu" pristatęs tą orderį iždinei gavo... 4 litus. Ir ką gi? Ar tai teisinga? Na, gal tai bus "demokratiška?" Kad tie 2000 auksinų būtų valdžios išmokėti savo laikui, kuomet labai turėjo dar šiekios tokios vertės tai dar šiaip bei taip būtų buvę. Bet dabar, už jautį gavęs 4 litus, turi žmogelis prašikeikti... Daug, daug yra tokių "gabalių."

LITAI IR CENTAI NE LIETUVOS DAILININKŲ PIESTI.

Lietuvos laikraščiuose skaitome šitoki pareiškimą:

"Kadangi spaudoje pasklido žinia, kad laikinieji ir dabar spausdinamieji Lietuvos pinigai yra Lietuvos menininkų piešti, Plastikos Sekcija laiko savo pareigą pareikšti štai ką: "Prieš spausdinant laikinuosius Lietuvos pinigus, Finansų Ministerija užsakė per dail. A. Varną dailininkams Vienožinskiui, Didžiokui, Bičiūnui ir Levinsonui pagaminti pinigų piešinius. Tie piešiniai eskizo pavidalu buvo per 22 dieni ir nakti pagaminti, tačiau vėliau nebuvo sunaudoti. Visi dal laikinieji pinigai yra spausdinti vokiečių dailininkų piešiniais. Spausdinant nuolatinius pinigus, buvo manoma sunaudoti dail. A. Galdiko ir A. Zmuidzinaučiaus piešinius, kurie prieš 2 metus buvo jūjų Švedijoje pagaminti.

Tuos piešinius pasiėmė dail. A. Varnas, Finansų Ministerijos į Cekią pinigų spausdinimo reikalu deleguotas tačiau iki šiol pasirodė centai ir 5 litų pinigai nėra viršum nurodytų dailininkų piešti. Todėl, nesimindama kritikos dėl estetinės pinigų vertės ir techninio jų atlikimo, Plastikos Sekcija pareiškia, kad nei vienas iš Lietuvos dailininkų Lietuvos apyvartoje pasirodžiusių pinigų projektų nepiešė, taigi ir pilna už juos atsakomybė krinta ant dail. A. Varno, kaip pinigų spausdinimo Komisijos pirmininko.

"L. M. K. D. Plastikos Sekcijos Prezidiumas."

140 KILOMETRŲ NEMUNU.

Plokščiai. — Plokščiai ir Lišklaiva stovi ant lairiojo Nemuno kranlo. Atstumas tarp jų maždaug apie 140 kilometrų. Lišklaiva stovi suvis palei neutralinę zoną, o Plokščiai netoli nuo Mažosios Lietuvos. Vėjuojant iš pirmųjų į antrąjį teko matyti šokių tokių įvairumų.

Ukių išvaizda. — Zanavykių joje gyventojai gyvena viensėdžiais. Trobos apsuptos medžiais, sodais; laukai lygus, žemė gera, daugiausia juodžemė su moliu. Gi Dzukijoje žmonių daugiausia gyvena kaimuose ir net kai kur (pav. apie Lišklaivą) labai dideliuose. Trobos plėkos: aplink nei medelio, nei trobelės nebeįstatyti, nebet tik ant kraikų matai bekiukšant gėvelius. Laukai kalvoti, akmenuoti. Vietoj kviečių ten regį grikius, gi vietoj dobilų — sėredėles.

Statyba. — Zanavikijoje žmonės rupestingai taiso senas ir štao naujas trobas, dėdami akmeninius pamatus bei šiais laikydami gražaus stilaus. Gi Dzukijos kampe — statyba negyva. Labai retai, kur matosi nauja troba.

Šiaip žmonės, rodos vienojai interesuojasi nauju seimu ir naujais pinigais — litais. ["L.-v."]

VILNIUS

Vileišienė paleista. Gruodžio 3 d. p. E. Vileišienė, išsėdėjusi penkias dienas, iš kalėjimo paleista. Mat, nežinia kas sumokėjęs už ją reika-

laujamą 25,000 markių pabaudą.

Pastaruoju metu labai dažnai pasikartoja Vilniuje ir Vilniaus srities apskrityse vogimai bei plėšimai. Valdžios organai visomis pajėgomis stengiasi plėšikus sugauti, bet nesiseka. Mat, daugumą žmonių vogti versti verčia brangumas ir nedarbas.

Seimas

Posėdis 5-XII. Šiame posėdy Seimas imasi svarstyti pirmąjį įstatymą. Tai metinių sutarčių samdinams apmokėjimo įstatymas. Svarbesnio įstatymo projekto vietos skamba taip:

§ 1. Neapmokėtos metinės sutartys, padarytos samdytojo su samdininkų žodžiu ar raštu auksiniais iki birželio mėn. 1 d. š. m. žemės ukio darbininkams, piemenims, kaimų tarnams, tarnaitėms ir šiaip samdytiems asmenims, apmokamos litais šiuo būdu: sulygtas atlyginimas auksiniais dalinamas iš 15 ir gautas skaičius skaitomas litais.

§ 2. Sutartys, kurios buvo apmokėtos auksiniais iki šio įstatymo paskelbimo dienos už liepos, rugpiūtį, rugsėjį, spalį, lapkritį ir gruodį mėnesius turi būti apmokamos papildomu mokesniu tokiu būdu: išmokėtoji suma auksiniais dalinama iš 50 ir gautasai skaičius skaitomas papildomu mokesniu litais.

§ 3. Įstatymą vykdo Darbo inspektorius.

Įstatymo svarstyme visos frakcijos gyvai dalyvauja.

Ukininkų ir Valstiečių Sąjungos žmonės įžiūrėdami įstatyme pavojų ukiniukų reikalams ir siulo įstatymo dabar nesvarstyti, bet vėl grąžinti į tam tikras komisijas, kurios įstatymą peržiūrėtų ir pataisytų. Socialdemokratų griežtai laikosi priešingos nuomonės, įrodinėdami, kad įstatymas privalo būti svarstomas neatidėliojant, nes darbininkai, pardavę darbdaviui savo darbo jėgą, privalo gauti prideramą atlyginimą ir laukti negali. Iš s.d. frakcijos ginčuose dalyvauja dr. Pilkauskas, Požela, Plečkaitis.

Balsuojant įstatymas pripazinta svarstytinu pirmuoju ir antruoju skaitymu.

Severos Gyduoles užlaiko seimynos sveikata.

Užkimimas

r kosulys turi būti sustabdyti umai, kad prašalinti svarbus susikrovimus ligų. Imti

Severa's Cough Balsam

dėl atliuosavimo skreplių. Užlai kykite po ranka ypatingai žiemą.

Kaina 25c ir 50c.

Klauskite pas aptiekoriaus.

Severos Kalendorius 1923

metams yra pridotas visur aptiekoriams dovanai, arba rašyk tiesiog pas mūs.

W. F. SEVERA CO CEDAR RAPIDS, IOWA

PAIN-EXPELLERIS JUMS PAGELBES!

Kuomet šaukiamasi Pain-Expellerio pagalbos, skausmas greitai apgallima ir nesmagumai — pranyksta. Šu pirmu žnyptelėjimu reumatizmo, ekzema, nervus kraustančios neuralgijos, kankinančio ir rėciančio i krūva strėnų dieglių, tuojaus nusispirkit šio galingo ir patikėtinio seimninio linimento ir jūmū šitinkis Pain-Expelleris turi masų LNKARO vaistabaznklį. Visi kiti yra pamegdžiojiniai. Kaina 35c. ir 70c. aptiekose arba iš

F. AD. RICHTER & CO.

104-114 South 4th St., Brooklyn, N. Y.

Socialdemokratų įneša eilę pataisų. Prie pirmojo § įnešama pataisa, kad įstatymas apimtų ne tik metines, bet ir trumpesniame laikui sutartis. Be to, kad įstatymu galėtų pasinaudoti kiekvienas šioks ar toks darbininkas. Toliau siuloma, kad minėtas § 2 auksinų skaičius būtų dalinamas ne iš 50, bet iš 25.

Socialdemokratų pataisos vidos priimamos. Už jas balsuoja drauge ir Darbo Federacija.

Ukininkų sąjunga matydam, kad nebeatsilaiko, pradeda nerimauti ir rugoti ant Valstiečių Sąjungos ir liaudininkų, kam jie nedalyvauja posėdy. Pagaliau savo ilgomis kalbomis stengiasi užtraukti posėdį, kad nebaigus įstatymo svarsty mo antruoju skaitymu. Likusieji Ukininkų frakcijos nariai apleidžia salę ir posėdis nutraukiamas del kvorumo stokos.

Posėdis 7. XII. Šiandien tęsiasi to paties įstatymo antrasis skaitymas. Ginčai sukasi apie tai, kas ir kokiomis priemonėmis turi įvykinti įstatymą. Darbo Federacija buvo pasiūliusi, kad Darbo Inspektoriatu bausių nusižengusius įstatymui asmenis administratyviu būdu iki 300 litų. Socialdemokratai Plečkaitis ir Purėnienė aiškina, kad tokia bauda,

jokia bauda, nes koks nors nesąžiningas darbdavys galėtų but nubautas vienu kitu litu ir tokia bausmė jam visai nebaisi. (Todel mūsų frakcija siulo nustatyti mažiausią baudą 50 litų. Darbo Federacija skubina prisidėti prie s.d. pataisos.

Bet šiandien Ukininkai, Valstiečiai ir Liaudininkai mobiliavo visus savo žmones ir padedant kai kuriems krikščionims demokratams tą įstatymo punktą visiškai atmėta. Valstiečiai-liaudininkai buvo siulę kad ginčijami klausimai tarp darbininkų ir darbdavių būtų ršiami susitaikymo keliu, o nesuitaikius — kad ršytų teismas. Toks kelias, žinoma, būtų darbininkams perilgas.

Įstatymas baigtas svarstyti antruoju skaitymu.

Galutinai priėmus įstatymą, jis bus paskelbtas mūsų laikrašty. — ["S.-d.].

Tel. Yards 1138
STANLEY P. MAZEIKA
GRABORIUS IR
Balsamuotojas
Turiu automobilius visokiems eikams. Kaina priinama.
3319 Auburn Ave., Chicago.

RYMAS IR LIETUVA

Paveiksluose.

Sereodoje, Sausio-January 17 d.,

MILDOS SVETAINIENE,

3138 So. Halsted Street,

Pradžia 7:30 valandą vakare.

Situose paveiksluose vaizduojami dalykai yra: Rymas ir Lietuva, todelgi atsilankiusi publika prieš savo akis matys Rymą, matys vėlius, dievus, kunigus ir miniskas, matys visus šventus ir prakeiktus zababonus, kurie nuodijo ir dabar dar tebeuodija Lietuvos žmonių protus.

Pamatysite tą ko nėstate matę ir išgirsite tą, ką negirdėję. Paveikslai nauji ir nepaprastai žingeidūs, pirmą sykį bus rodomi Chicagoje. Todelgi visi, kviečiami nepraleisti neatsilankę į šitas paveiksluotas prakalbas. Sereodoje, Sausio 17 d., marš visi į Mildos Svetainę.

Įžanga lėšų padengimui 25 centai.

Kviečiami L. L. F. 1 Kp. K-to.

ELEKTRA

šviesa ir pajėga suvedame į senus ir naujus namus, taipgi dirbtuves. Cash arba ant išmokėjimo.

Pirmutinė Lietuvių Elektros Korporacija Amerikoje

THE BRIDGEPORT ELECTRIC CO., Inc.

A. BARTKUS, Pres.

1619 W. 47th St., Tel. Boulevard 7101, 1892. Chicago.

Skaitykite "Dirva"

"DIRVA" YRA PIGIAUSIAS IS DIDŽIŲIU (8 PUSL.) SAVAITINIŲ LAIKRAŠČIŲ!!!

Suv. Valtstijoje metams \$2.00

Pusei metų \$1.00

Kanadoje metams \$2.50

Pusei metų \$1.25

Lietuvoje ir kitur metams \$3.00

Pusei metų \$1.50

Kopijos "Dirvos" Pažiūrėjimui, ir 1923 metų

Knygų Katalogas siunčiama Dykai.

"DIRVA"

7907 Superior Ave., Cleveland, O.

Žemės Liepsna

Nauja darbininkų eilių knyga iš Lietuvos

Parašė Buikų Juzė

Darbo Tėvynės Draugam

127 puslapiai. Kaina — 30c.

TURINYS:

Dangaus svečias. Ar tai rytas. Rytas beaustas. Žvaigždžių rubais. Kovos vėliava. Skurdo keleiviai. Stebukų naktis. Kelią eirkėjų. Žuvusiem. Juozui Luoševičiui. Kraujo jūroj. Su arėjui. Už Pušyno. Jonui Drakui. Arėjus. Prikaltas Promotėjus. Jūrų karalius. Vadui mirus. Trys gulbės. Laima. Išskentėjės. Šviesią naktį. Beržyne. Kalėjime. Arėjui. Pamišelis. Darbo mergelė. Kraujo rožių. Esu pavargęs. Mirtis. Eidamas į karstą. Sutarta. Mano mamytel. Zaltvykslė. Tu — šventorius. Mergaitė. Grebėja. Plovėjo daina. Liaudies daina. Žvaigždžių naktį. Aš. Padangėse. Toj mano. O tavo. Pasaulis visas. Tankos. Rubajatai.

Reikalaukite šios knygties tuojau.

NAUJIENŲ KNYGYNAS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

K. GUGIS

ADVOKATAS

Miesto ofisai

127 N. Dearborn St., Room 1111-15

Tel. Central 4411. Val. nuo 9-6

Gyvenimo vieta:

3233 So. Halsted St.

Valandos: nuo 6 iki 8 v. v. kiekvieną vakarą, išskyrus utarninką ir ketvergą. Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto.

JOHN KUCHINSKAS

LIETUVIS ADVOKATAS

2201 W. 22nd St., kėrti Leavitt St.

Telephone Canal 2552

Valandos: 4 iki 6 po piet, ir nuo 7 iki 9 vakaro.

Veda visokias bylas visuose teismuose. Ekaminavoja Abstraktus ir padirba visokius Dokumentus, perkant arba parduodant Lotus, Namus, Farmas ir Bienes. Skolina Pinigus ant pirmo morgeitais ant lengvų išlygų.

Tel. Randolph 4758

A. A. SLAKIS

ADVOKATAS

Ofisas vidurmiesty.

ASSOCIATION BLDG.

19 So. La Salle St.

Room 1803

Valandos: 9 ryto iki 5 po pietą

Namų Tel.: Hyde Park 8396

V. W. RUTKAUSKAS

Advokatas

29 So. La Salle St. Room 538

Tel.: Central 6390

Vak. 3223 S. Halsted St. Chicago

Tel. Yards 4681

Tel. Haymarket 3669

JOSEPH W. GRIGAL

Lietuvis Advokatas

Kambaris 306, Home Bank Bldg.

Kamp. Milwaukee ir Ashland Ave

Ofiso val.: nuo 9 iki 5 ir nuo 7 iki 9 vakaro.

S. W. BANES

ADVOKATAS

Val.: 9 A. M. iki 5 P. M.

1311 Recker Building

79 West Monroe Street, Chicago.

Phone Central 2566

Rez. 3203 So. Halsted St.

Yards 1015. Val.: 6 iki 9 val.

Herman P. Haase

ADVOKATAS

609-610 Chamber of Commerce

133 W. Washington St.

Phone Main 130

Augustas Bebelis

Krikščionybė ir Socializmas

(Susirašinėjimas tarp kunigo Hohoffo ir Socialdemokrato Augusto Bebelio).

Vertė K. Baronas.

(Pabaiga)

Kad pasižymėję ir toliau nutantys įvairių laikų žmonės (Aristotelis, Makkiaveli, žiurėjo ir religija, kaip ir priemonė pasiekti tikslą, aš jau parašiau savo brošiūrėlėje. Čia gal bus ne pro šalį priminti apie nuomones ir darbus nekurių bažnyčios autoritetų. Synezijs vyskupas 410 m. sakė: „Žmonės pilnai reikalingi, kad juos prigaudinėt, kaip su jais jokių būdu negalima turėti reikalo... Kaslink manęs, tai aš visados busiu filosofas tik sau, o dėl žmonių tik tai kunigas,“ o tai reiškia prigaudinėtojas. Beveik tą patį rašė Nacionos Gregorius Jeronimui: „reikia daugiau nebuti niekių, kad dariusi įspūdį i minia. Kuo mažiau ji supranta, tuo daugiau ji gėrisi. Musų tėvai ir mokytojai ne visada sakė tai, ką mąstė, o tik tai, ką jėdavo ir jų lupas aplinkybės ir reikalas.“ Viešpataujant papai Julijui II. (1475-1513) prie Rymo dvaro viešpatavo gyvenimas, kuris nedorumu, ištvirkimu ir piktžodžiumu pereinavo visas rybas. Kada iš dievotos Vokietijos ateidavo didelės piniginės aukos, papa sakė: „vienam savo kardinolui neužmirština frazė: „Žiūrėk, brolau, o visgi pasaka apie Jėzų Kristų yra dalykas pelningas“. Kaip XVI šimtmečio Prancijos pasiuntinis vertino dvaro apsiėjimą laikuose Povilo III; rado sekamą vietą jo laiško savo dvarui: „Papa ir jo ministrai (kardinolai) ikišiol visai apgaudinėjusi; Jūs; dabar jie bando pasilepti po veidmainybės ir bauraus melo kauke, kad papildytis tikrą nedorybę.“ Laikė karo su gerais katalikais ispanais, kad užpuolus Ispanijos Siciliją ir Neapolį, Povilas VI pasiūkė sau pagelbon netik protestonus, bet ir amžinus krikščionių priešus — turkus. Papa Aleksandras VI gyveno konkubinate su savo tikra dukterimi, žinoma, ištvirkėle Lukrecija Bordžia. Kartą, kada jis vienoje puotoje norėjo numuodyti septynetą kardinolų, tie patyrė tai, papirko vyrą ir privertė jį nuodyti patį papą, kartu su jo sūnumi: apart dukters, papa, kuris gyveno nevedęs, turėjo dar ir sūnų.

Jūs užginčijate teisingumui mano tvirtinimu, kad valstybės ir bažnyčia kiekvieną kartą broliškai susivienija, kada dalykas eina apie žmonių prispaudimą, bet visai užmirštate duoti tam priešingus įrodymus.

Jeigu kokia valstybė ir turėtų prirodyti savimi pavyzdį tobulos krikščioniškos valstybės, tai tą turėtų padaryti, žinoma, Rymas, kuris buvo po tiesioginės papos ir augštosios dvasios valdžia. O tuo tarpu kokią valdžią davė ta bažnytinė valstybė iki paskutinių savo gyvavimo metų? Patį liudniausį, kokią tik galima Europoje rasti. Begėdiškai suvilti ir paskendę prietaruose ir tamsume gyventojai; darbas paniekintas ir prispaustas, delei ko viešpatauja begėdiškas ubagavimas ir bausis visuotinas elgėdavimas. Skaičius prasižengimų didesnis, negu kurioj kitų valstybė pasaulio; pilnas neapsirūpinimas jėgoj patarlėn, o prisakymas krikščioniškos meilės prieš artimo, kuris pirmiausia turėjo apsiekti pantoje prieš kitatikių, pamintas po kojų. Ir štai — pavyzdys krikščioniškos valstybės. Visose Europos šalyse, kur bažnyčios atstovai, — be skirtumo, ar tai protestonai,

ar katalikai, — turėjo sprendžiamą balsą šalies valdyne, visur jie naudojo savo įtaką sugrąžinimui ir sustiprinimui nedraugingos žmonių valdžios. Ir jeigu dabartiniam momente Vokietija daro, regimai, išimtį linkui katalikų dvasiškijai, tai tas tik taip išrodo. Politika neišmintingiausia, kokią tik galėjo sugalvoti viešpatuojančių klesų valstybinis veikėjas, paverstė katalikų dvasiškiją į persekiojamųjų padėtį ir tuo privertė ją pastatyti tokius reikalavimus, kurių kitokiam atsitikime ji niekad nebūtų pastačiusi ir nebutų užgyrusi. Kokio nusistatymo neseniai laikėsi vadovai ir žinomieji katalikybės atstovai (nekalbant apie tuos, kurie akiai ir nesąmoningai ėjo paskui vadovus) Bavarijoje, Prūsijoje ir kitose vietose — yra gerai žinoma. Jie visuomet stovėjo dešinėje, o krautinėje dešinėje pusėje, kaip taip jau dabar mato ma Austrijoje ir ypač Francijoje, o netolimoj ateity bus ir Vokietijoje. Mes tame niek neprišaukinėjame. Bet ir ar gali būti kitaip? Žmonijos progresas reikalauja, kad visokiai privilegijai, visokiems viešpatavimui būtų paskelbtas karas; bažnyčia nemažiau viešpatuoja ant žmonių, negu valdžia, bandydama kovoti su tuo, kas tarnauja jų suaukintiui, t. y. su mokslu ir apšvietai, prie kurių ir siekia socializmas.

Socializmas yra tikriausias žmoniškumo ir humanitarizmo mokslas, kadangi jis ištikrųjų nori pritaikinti gyvenime tuos doros pradus, kurie bažnyčiai per 18 šimtmečių tarnavo tik iškalba ir juos varojo tik prispaudimui masių. Socializmas nori įvykinti visuotinę lygybę, visuotinę meilę ir visuotinę laimę ne delto, kad tai skelbė Buddha, Jėzus ar Mahometas, o delto, kad tai avaimi yra tikslas, idealas, turį jautę ir prie kurio nesąmoningai siekė žmonija visų šalių, visų valstybių, visų tautybių. Ji būtų pasiekusi tą deaą, jei nebutų buvę nė Budlos, nė Kristaus, nė Mahometo. Įsivaizduodami sau žemę kaip ašarų pakalnę, tie mokytojai ne kartą skelbė nuolatumą ir susilaikymą ir rodė žmonijai į busiantįj gyvenimą. O tuo tarpu nėra ir negali būti jokių įrodymų buvimo šito gyvenimo, kadangi tai priešinga sveikam protui ir tikėjimas į tai tik uždeda pānčius ant žmogaus siekinių ir trukdo žmonijos progresui.

Viskas gero, kas atsirado viešpataujant krikščionybę, priklauso ne jai, o viso to blogo ir pikto, ką ji yra suteikusi, mes nenorime. Štai dviejuose žodžiuose mūsų nusistatymas.

Ir taip, p. kunige, Jūs dabar suprasite kaip begaliniai skirtingi mūsų siekiniai nuo krikščionybės siekinių.

Jūsų vyskupai, Jūsų kanauninkai, Jūsų grafai, baronai ir buržujai, kurie yra vadovais katalikų judėjimo, tai ne mūsų žmonės. Jie nenori nė ly-

gybės, nė žmonijos laimės delto, kad jei būtų kitaip, tai jei jiems ir nepriseitų visai atsižadėti savo privilegijuoto stovio, tai bent žymiai nusileisti, kad suteiktų pergalę tam žmonių labui, prie kurio jie neva siekia. Atpenč, jie yra svarbiausiais gynėjais privilegijų ir klasinio viešpatavimo; jie nori ne teisingumo, o labdarybės, — ne lygybės, o didžiausio nuolankumo, — ne žinojimo, o tikėjimo.

Ir tuo laiku, kada žmonės trokšta ir siekia žmonišką gyvenimą ir nori matyti rezultatus savo darbo ir pastangų, jie mokina juos tenkintis dabartine padėtimi ir ramina juos rodyti į dangų, patys gi gyvena ponais ir praleidžia laiką smagumuose, naudodamiesi kitų darbo vaisiais. Katalikų liaudis, kuri rupinasi ir darbuojasi ir vargsta ir kuri iki šiol sekė paskui tuos žmones, ta liaudis priklauso mums ir mes tikimės, kad ateis tas laikas, kada ir jos akys prasi-merks, kad pažūrėjusi į mūsų pusę. Jei po to įstos į mūsų eiles nustebinta ir prispausta žemesnioji dvasiškija, kurios proletarinę padėtį Jūs taip puikiai apibūdinote, tai puikiai — meldžiame! Tada tai ji supras, kad tie idealiniai siekiniai, kuriuos ji veltui bandė vykinti pagalba bažnyčios, bus įvykinti mūsų eilėse ir per mus pačius. Ji pamatys, kad dėl jos yra geresnis uždavinys, negu pildymas tuščių formulių jos religijos, kuri ikišiol, kaip ir visos kitos religijos, tarnavo tik tarmozui (trukdytoju) tikram žmonių tobulinimuisi.

Jūsų paties tvirtinimu, p. kunige, Jūs esate blogiau aprūpinti už bile kurį tarną ar tūną ir gyvenate gyvenimu paskutinio proletaro. O tuo tarpu Jūsų vyskupas gyvena kaip didelis ponas ir kaip tokiu naudojasi pajamomis ir garbe. Jeigu krikščionybė norėtų, kaip Jūs sakote, to paties ką ir socializmas, tai kaip gi ji tokiu būdu galėjo sutverti tokią sistemą skirtumų

I LIETUVA

WHITE STAR LINE

New York į Cherbourg ir Southampton Olympic sausio 20; vasario 10; bal. 7 Majestic kov. 10; kov. 31; bal. 21 (Pasaulio didžiausis laivas)

Homeric bal. 14; geg. 5; geg. 26; Greiti susijungimai su Baltijos uostais

AMERICAN LINE

New York į Plymouth, Cherbourg, Hamburg.

Minnekahda 3 klesos) Sausio 25 d. *Manchuria vas. 8 *Mongolia vas. 22

*Naujos 3 klesos kajutos Anapus susijungimai su Baltijos uost.

RED STAR LINE

Plymouth-Cherbourg-Antwerp Zeeland vas. 10; Lapland vas. 24 Samland vas. 17; Kronland kov. 3

Geras maistas. Uždaromi kambariai. Didelės viešos erčios. Prieinamos kelionės kainos juo draugams važiuojantiems į Ameriką.

PASAZIERŲ SKYRIUJE, 14 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

stovio, tokią nelygybę ir ginti tai kaip „dievo įsteigtą tvarką“? Argi gali tokią religiją užsitarnauti mūsų pagarbos ir mūsų užgrymą? Ir ar Jūs reikalaujate iš mus, kad mes lauktumėm visuotino labo iki to laiko, kol tai duos mums religija. Ta religija, kuri gyvuoja štai jau 19 šimtmečių ir ikišiol neįstengė įtikrinti savo pačios tarnautojus reikalingumų pildyti savo taip vadinamus principus.

Mums priseitų laukti visą amžinastį, o žmogaus amžius yra trumpas. Ne, ne! Dagi jeigu Jūs dar rupestingiau pradėtumėt įieškoti skirtumo tarp bažnyčios ir jos „atskirų tarnautojų,“ tai vistiek Jums tai nepasiektų, o ir negali pasiekti.

Tai, ką Jūs paduodate kaip išimtį, yra taisyklė, principas, o Jūsų taisyklė yra išimtis. Bet juk Jūs žinote, kad išimtis niekad nepanaikina taisyklės.

SUNKI LIGA

Dažnai išsivysto iš nudėto niekais šalčio

Milioni žmonių kas žiema numiršta nuo paprasto persikaldymo. Jei esi nusišaldęs, tai geriausia išgerti puodelį karštos vaistinės žolų arbatos; ji padeda persilaušiam kraujui atšilti, padidina apytaką ir pašalina nuodus iš vidurių.

Ilgus metus žmonės vartojo Bulgarišką Zolinę Arbatą šalčiui pergalėti ir kunus palaikyti sveikais. Gydytojai visur pataria žmonėms gauti Bulgarišką Zolinę Arbatą ir išsigerti po puodelį karštos šalčiui pravyrati. Gydytojai žino, kad tyros gydymo žolės Bulgariškoj Zolinėj Arbatoj yra geros žmonėms palaikymui skrandžio, kepenų ir vidurių švariais. Aptiekininkai visur mielai nori rekomenduoti Bulgarišką Zolinę Arbatą, nes jie žino, kaip daug gero ji duoda.

Bulgariškoj Zolinėj Arbatoje veikia greitai. Duokite puodelį mažiems vaikams. Prisirengę kovai su žiemos liga. Nueik pas savo aptiekininką išdient ir paprašyk Bulgarišką Zolinę Arbatą, arba mes pasiūsimė tamstai mūsų didelę šeimynę dėžutę už \$1.25, arba 3 už \$3.15, ar 6 už \$5.25. Adresas: Marvel Products Company, 25 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

RUDENS AIDAI

Nauja eilių knyga iš Lietuvos

Parašė Adomas Jakštas

100 puslapių. Kaina — 40c.

TURINYS:

Paskutinis lapas. Traukinyje iš ryto. Kelionė. Pasaulis ir Dievas. Mano draugas. Saulė. Gyvenimo kalnas. Žmonijos idealas. Sapnas. Iš VI. Solovjovo. Tvanas. Iš VI. Solovjovo. Neprietelis. Pasauliui. Šaltinis. Nakties ramumas. Bus audra. Traukiny. Laimė. Ko mums reikia. Iš nužikų dainų. Iš Bourdillon. Jiega ir melas. Nauji metai. Pavasariui. Iš A. N. Maikovo. Pastarasis atsisveikinimas. Dievuje. Dvi operi. Ex quo omnia. Iš VI. Solovjovo. Mano draugei. Lietuviai. Mylek. Kalėdos. Naujų metų diena. Nekaltiems. Lėlė. Ką mes mokam? Nauja religija. Diplomatas. Varna. Pitagoro teorema. Homero vaikučiai. Vengrų bajoras. Raudonų eilių kalikui. Laisvamanių rauda. Klerikų rauda. Dainiaus patarimas. Ant parnaso. Pranašas. Pasaka. Jauanas magas. Auka. Anatema. Valokalo daina. Kuris ir siekia. Batukas ir koja. Varlės politikės. Du gaidžiū. Kiaulės ir asilas. Dievas ir žvaigždės.

Reikalaukite tuojau.

NAUJIENŲ KNYGYNAS,

1739 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

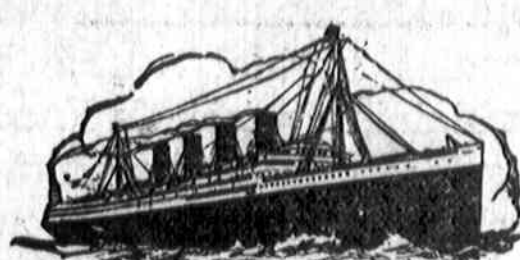
NAUJIENŲ Metinė Biznio Knyga ir Almanakas

1923 METAMS

Jau Spaudoje

Simtai Puslapių 20,000 Informacijų

DYKAI Tiems Kurie NAUJIENAS Užsiprenumeruos

French Line

Jūrėmis visa kelionė į ir iš Lietuvos garlaiviais:

PARIS saus. 17
ROUSSILLON saus. 17
LA BOURDONNAIS vas. 8
ROCHAMBEAU vas. 15
LA SAVOIE bal. 7

Puikliausi sutvarkymas — kambariai dvieji, keturiems ir šešiems žmonėms, su prausimosi blydu, bėgančiu vandeniu kiekvienas kambaris. Valgomasis kambaris, rūkmal, baras, barberė, atdaras padingtas viršus, puikliausi prancūziškas valgis, vynas ir alus teikiama veltui, muzika, šokiai. Kartu yra ir perkalbėtojas.

Tik ant amerikoniško arba lietuviško pasporto, prancūzų vizos nereikia. Visais reikalais kreiptis prie vietos French Line agento, arba į kompanijos ofisą, 19 State Street, New York City. Chicago ofisas 133 N. Dearborn st.

NORTH GERMAN LLOYD

Dubeltavais šriubais garlaiviai

NEW YORK-BREMEN

Garlaiviai išplaukia kas antrą sėdę.

Puikiai įrengta trečioji klesos parankumai.

Pakankamai valgio — puikūs uždaryti kambariai del 2, 4 ir 6 ypatu.

Delei platesnių informacijų kreipkitės prie vietos agentų.

North German Lloyd

Geo. W. Claussenius

100 N. La Salle St.,

Chicago, Ill.

DETROIT, MICHIGAN

West 1394 Heml. 6678

WM. J. STOLL CO.,

J. Balchunas pagalbininkas

(arba asistentas)

GRABORIUS

1929 — 25th St., 9509 Cardoni

Detroit, Mich.

DR. F. MATULAITIS,

8709 Jos. Campan Av.

DETROIT, MICH.

Ofiso valandos: 1—3 diena

7—8 vakare

Tel. Market 6234, Market 4526

Pinigai

iš

Bridgeporto

i

LIETUVA

per

NAUJIENAS

3210 So. Halsted St.,

Tel. Boulevard 9663.

PINIGAI

iš

West Pullmano

Lietuvon

West Pullmaniečiams ir kitiems pietų Chicago gyventojams patogiausią įstaigą pasiuntimui pinigų Lietuvon yra Kartano aptieka, 523 W. 120-th St., West Pullman, Ill.

Pinigai nueina Lietuvon greitai su pilna gvarantija. Iš West Pullmano siųskite pinigus Lietuvon per Naujienų Skyrių Kartano aptiekoje, 523 W. 120-th St., West Pullman, Ill.

MRS. A. MICHNIEVICZ, AKUŠERKA

3101 So. Halsted St., kampos 87 gal

Telefonas Yards 1119

DR. HERZMAN

IS RUSIJOS

Gerai Lietuviams žinomas per 15 metų kaip patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris.

Gydo aštriai ir chroniškas ligas, vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausias metodus X-Ray ir kitokius elektruos prietaisus.

Ofisas ir Laboratorija: 1625 W. 18th St., netoli Fisk St.

VALANDOS: Nuo 10—12 pietų, ir nuo 6 iki 8 val. vakarais.

Dienomis: Canal 8110 arba 857

Nakt. Drexel 956

Boulevard 4186

3313 So. Halsted St.

Val.: 9—10 A. M. ir 8—9 val. vak.

DR. CHARLES SEGAL

Praktikuoja 15 metų

Ofisas

4729 So. Ashland Ave., 2 lubos

Chicago, Illinois.

Specialistas džiuvos

Moteriškų, Vyrų ir

Vaikų ligų

OFISO VALANDOS:

Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki

5 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 val.

vakaro. Nėdėliomis nuo 10 val.

ryte iki 1 val. po piet.

Telefonas Drexel 2880

MRS. M. WAITKIEWICZ

(Baniėnė)

Akuleris

3113 S. Halsted at

Tel. Blvd. 3188

Per 15 metų p

sekmingo prak

tikavimo turu

patyrimo. Pasek

mingai patarnau

ju prie gimdyne

Kiekvienam at

sitikime teikiu

ypatinką prižiū

rėjimą. Duodu

patarimus mo

terims ir merg

ioms veltui.

Tel. Pullman 5432

A. SHUSHO

AKUŠERKA

Turū patyrimą

moterų ligose; ru

pestingai prižiū

riū ligone ir kudi

kai laike ligos.

10929 S. State St.

Chicago, Ill.

DR. P. ŽILVITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3243 South Halsted St.

Tel.: Boulevard 7179

VALANDOS:

9 iki 12 pietų, 6 iki 8 vakare

Rezidencijos Tel. Fairfax 5574

Chicago.

Telefonas: Boulevard 7643

DR. C. Z. VEZELIS

Lietuvų Dentistas

4712 South Ashland Ave.,

arti 47-tos gatvės

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

X-Spinduliai

Ofisas 2201 W. 22nd St., kampos 8

Leavitt St. Tel. Canal 6222.

Rezidencija 3114 W. 42nd St.

Tel. Lafayette 4988

Val. 1—4 ir 7—9, Ned. 10—12 v.

Jei abejojai akimis, pasitark su

Dr. A. R. BLUMENTHAL

Optometrist

Tel. 800 levard 6485

4444 S. Ashland Ave.

Kampos 47-tos gatvės

Augustas Bebelis

Krikščionybė ir Socializmas

(Susirašinėjimas tarp kunigo Hohoffo ir Socialdemokrato Augusto Bebelio).

Vertė K. Baronas.

(Pabaiga)

Kad pasižymėjė ir toliau nu-
matantis įvairių laikų žmonės
(Aristotelis, Makkiavellis, žiu-
rėjo ir religiją, kaip į priemo-
nė pasiekti tikslą, aš jau paro-
džiau savo brošiūrėlėje. Čia gal-
bus ne pro šalį priminti apie
nuomones ir darbus nekurių
bažnyčios autoritetų. Synezi-
jos vyskupas 410 m. sakė: „Žmo-
nės pilnai reikalingi, kad juos
prigaudinėt, kitaip su jais jokiu būdu negalima
turėti reikalo... Kaslink ma-
nės, tai aš visados busiu filo-
zofas tik sau, o del žmonių tik-
tai kunigas,“ o tai reiškia pri-
gaudinėtojas. Beveik tą patį
rašė Nacionos Gregorius Jero-
nimui: „reikia daugiau nebut-
niekių, kad darius išpuodį i mi-
nių. Kuo mažiau ji suprantą,
tuo daugiau ji gėrisi. Musų tē-
vai ir mokytojai ne visada sa-
kė tai, ką magstė, o tik tai, ką
įdėdavo i jų lupas aplinky-
bės ir reikalas.“ Viešpataujant
papai Julijui II. (1475-1513)
prie Rymo dvaro viešpatavo
gyvenimas, kuris nedorumu,
ištvirkimu ir piktybių darymu
perėidavo visas rybas. Kada iš
dievotos Vokietijos ateidavo
didelės piniginės aukos, papa
sakėdavo vienam savo kardi-
nolų neužmirština frazė: „Žiu-
rėk gi, brolaus, o visgi pasaka
apie Jėzų Kristų yra dalykas
pelningas“. Kaip XVI šimt-
mečio Francijos pasiuntinis
vertino dvaro apsiėjimą lai-
kuose Povilo III; rodo sekama
vieta jo laiško savo dvarui:
„Papa ir jo ministrai (kardi-
nolai) ikišiol visai apgaudinė-
jo Jus; dabar jie bando pasis-
lėpti po veidmainybės ir biau-
raus melo kauke, kad papild-
žius tikrą nedorystę.“ Laikė
karo su gerais katalikais ispa-
nais, kad užpuolus Ispanijos
Siciliją ir Neapolį, Povilas VI
pasiaukė sau pagelbon netik
protestonus, bet ir amžinus
krikščionių priešus — turkus.
Papa Aleksandras VI gyveno
konkubinate su savo tikra
dukterimi, žinoma, ištvirkėle
Lukrecija Bordžia. Kartą, ka-
da jis vienoje puotoje norėjo
nunuodyti septynetą kardinolų,
tie patyrė tai, papirko vyrėją
ir privertė jį nuodyti patį pa-
pą, kartu su jo sunumi: apart
dukters, papa, kuris gyveno
nevedęs, turėjo dar ir sunų.

Jus užginčijate teisingumui
mano tvirtinimo, kad valstybė
ir bažnyčia kiekvieną kartą
broliskai susivienija, kada da-
lykas eina apie žmonių pris-
paudimą, bet visai užmirštate
duoti tam priešingus įrody-
mus.

Jeigu kokia valstybė ir turė-
tų prirodyti savimi pavyzdį to-
bulos krikščioniškos valstybės,
tai tą turėtų padaryti, žinoma,
Rymas, kuris buvo po tiesiog-
si, mes nenorime. Štai dviejuo-
se žodžiuose mūsų nusistaty-
mas.

Ir taip, p. kunige, Jus dabar
suprasite kaip begaliniai skir-
tingi mūsų siekiniai nuo krik-
ščionybės siekinių.

Jusų vyskupai, Jusų kanau-
ninkai, Jusų grafai, baronai ir
buržujai, kurie yra vadovais
katalikų judėjimo, tai ne mu-
sų žmonės. Jie nenori nė ly-

ar katalikai, — turėjo sprend-
žiamą balsą šalies valdyme, vi-
sur jie naudojo savo įtaką su-
grąžinimui ir sustiprinimui
nedraugingos žmonės vald-
žios. Ir jeigu dabartiniame mo-
monte Vokietija daro, regimai,
išimti linkui katalikų dvasi-
kijos), tai tas tik taip išrodo.
Politika neišmintingiausia, ko-
kia tik galėjo sugalvoti viešpa-
taujančių klesų valstybinis vei-
kėjas, pavertė katalikų dvasi-
kiją i persekiojamųjų padėti ir
tuo privertė ją pastatyti to-
kios reikalavimus, kurių kito-
kiam atsitikime ji niekad ne-
butų pastačiusi ir nebutų už-
gyrusi. Kokio nusistatymo ne-
senai laikėsi vadovai ir žino-
mieji katalikybės atstovai (ne-
kalbant apie tuos, kurie akiai
ir nesąmoningai ėjo paskui va-
dovus) Bavarijoje, Prusijoje ir
kitose vietose — yra gerai ži-
noma: Jie visuomet stovėjo de-
šinėj, dagi kraštutinėj dešinėj
pusėj, ką taipiau dabar mato-
ma Austrijoje ir ypač Franci-
joje, o netolimoj ateity bus ir
Vokietijoje). Mes tame nė kiek
neprisigaudinėjame. Bet ir ar
gali būti kitaip? Žmonijos pro-
gresas reikalauja, kad visokiai
privilegijai, visokiems viešpa-
tavimui būtų paskelbtas kas-
tas; bažnyčia nemažiau viešpa-
tauja ant žmonių, negu val-
džia, bandydama kovoti su
tuo, kas tarnauja jų sunaikini-
mui, t. y. su mokslu ir apšvie-
ta, prie kurių ir siekia socia-
lizmas.

Socializmas yra tikriausias
žmoniškumo ir humanitarin-
gumo mokslas, kadangi jis iš-
tikrųjų nori pritaikinti gyve-
nime tuos doros pradus, kurie
bažnyčiai per 18 šimtmečių
tarnavo tik iškalba ir juos var-
ėjo tik prispaudimui masių.
Socializmas nori įvykinti vi-
suotinę lygybę, visuotinę mei-
lę ir visuotinę laimę ne delto,
kad tai skelbė Buddha, Jėzus ar
Mahometas, o delto, kad tai
avaimi yra tikslas, idealas,
turį jautę ir prie kurio nesą-
moningai siekė žmonija visu
šalių, visu valstybių, visu ti-
cybų. Ji būtų pasiekusi tą
degal, jei nebutų buvę nė Bud-
los, nė Kristaus, nė Mahome-
to. Įsivaizduodami sau žemę
kaipo asarų pakalnę, tie moky-
tojai ne kartą skelbė nuolan-
tumą ir susilaikymą ir rodė
žmonijai i busiantįjį gyven-
imą. O tuo tarpu nėra ir nega-
li būti jokių įrodymų buvimo
tito gyvenimo, kadangi tai
riešinga sveikam protui ir ti-
kėjimas i tai tik uždeda pā-
čius ant žmogaus siekinių ir
trūkdo žmonijos progresui.

Viskas gero, kas atsirado
viešpataujant krikščionybei,
priklauso ne jai, o viso to blo-
go ir pikto, ką ji yra suteiku-
si, mes nenorime. Štai dviejuo-
se žodžiuose mūsų nusistaty-
mas.

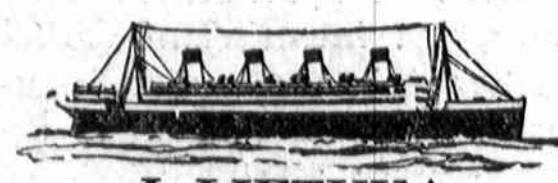
*) Reikia atsiminti, kad ši brošiūra
buvo rašyta laike taip vadinamo „kul-
turkampio“, kada Vokietijos valdžia,
vadovaujanti Bismarkui, pravėdė visa
eile įstatymų, abeina prieš katalikų
dvasiškiją ir ypač prieš jėzaizmus. Tai
privertė Vokietijos katalikų partiją
Reichstago (t. v. Centrą) pereiti opo-
zicijon valdžiai. Bet tai tęsėsi neliagai.
Jau klausime priėmimo ypatingų įsta-
tymų prieš socialistus katalikai susi-
artino su valdžia; susitarinimas ėjo
vis tolyn ir tolyn, taip kad paskui
centro partija veikė išvėnu su konser-
vatyvais, kada tik reikėjo pravėsti ko-
kias nors reakcinius įstatymus. — L. K.

**) Tas pranašavimas neuzilgo pilnai
išsipildė. — L. K.

gybės, nė žmonijos laimės del-
to, kad jei būtų kitaip, tai jei
jiems ir nepriseitų visai atsi-
žadėti savo privilegijuoto sto-
vio, tai bent žymiai nusileisti,
kad suteiktis pergale tam žmo-
nijos labui, prie kurio jie ne-
va siekia. Atpenč, jie yra svar-
biausiais gynėjais privilegijų
ir klasinio viešpatavimo; jie
nori ne teisingumo, o labda-
rybės, — ne lygybės, o didžiau-
sio nuolankumo, — ne žinoji-
mo, o tikėjimo.

Ir tuo laiku, kada žmonės
trokšta ir siekia žmoniško
gyvenimo ir nori matyti re-
zultatus savo darbo ir pastan-
gų, jie mokina juos tenkintis
dabartine padėtimi ir ramina
juos rodymu i dangų, patys gi
gyveha ponais ir praleidžia lai-
ką smagumuose, naudodamies
kitų darbo vaisiais. Katalikų
liaudis, kuri rupinasi ir dar-
buojasi ir vargsta ir kuri iki
šiul sekė paskui tuos žmones,
ta liaudis priklauso mums ir
mes tikimės, kad ateis tas lai-
kas, kada ir jos akys prasi-
merks, kad pažūrėjęs i mūsų
pusę. Jei po to istos i mūsų
eiles nusteibta ir prispausta
žemesnioji dvasiškija, kurios
proletarinę padėti Jus taip pui-
kiai apibūdinate, tai puikiai —
meldžiame! Tada tai ji supras,
kad tie idealiniai siekiniai, ku-
riuos ji veltui bandė vykinti
pagelba bažnyčios, bus įvykin-
ti mūsų eilės ir per mus pa-
čius. Ji pamatys, kad del jos
yra geresnis uždavinys, negu
pildymas tuščių formulų jos
religijos, kuri ikišiol, kaip ir
visos kitos religijos, tarnavo
tik tarmozu (trukdytoju) tik-
ram žmonių tobulinimuisi.

Jus paties tvirtinimu, p. ku-
nige, Jus esate blogiau apru-
pinti už bile kuri tarną ar tar-
naitę ir gyvenate gyvenimu
paskutinio proletaro. O tuo
tarpu Jusų vyskupas gyvena
kaip didelis penas ir kaipo to-
kis naudojasi pajamomis ir
garbe. Jeigu krikščionybė no-
rėtų, kaip Jus sakote, to pa-
ties ką ir socializmas, tai kaip
gi ji tokiu būdu galėjo sut-
verti tokią sistemą skirtumų

I LIETUVĄ
WHITE STAR LINE
New York i Cherbourg ir Southampton
Olympic sausio 20; vasario 10; bal. 7
Majestic kov. 10; kov. 31; bal. 21
(Pasaulio didžiausias laivas)
Homerik bal. 14; geg. 5; geg. 26;
Greiti susijungimai su Baltijos uostais
AMERICAN LINE
New York i Plymouth, Cherbourg,
Hamburg.
Minnekahda 3 klesos) Sausio 25 d.
Manchuria vas. 8 Mongolia vas. 22
*Naujos 3 klesos kajutos
Ancpus susijungimai su Baltijos uost.
RED STAR LINE
Plymouth-Cherbourg-Antwerp
Zeeland vas. 10; Lapland vas. 24
Saamlad vas. 17; Kroonland kov. 3
Geras maistas. Uždarami kambai-
riai. Didelės viešos erdės. Priema-
mos kelionės kainos jų draugams
važiuojantiems i Ameriką.
PASAZIERIŲ SKYRIUJE,
14 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

NAUJIENŲ

Metinė Biznio Knyga ir Almanakas

1923 METAMS

Jau Spaudoje

Simtai Puslapių 20,000 Informacijų
DYKAI Tiems Kurie **NAUJIENAS**
Užsiprenumeruos

stovio, tokią nelygybę ir ginti
tai kaip „dievo įsteigtą tvar-
ką“? Argi gali tokią religiją
užsitarnauti mūsų pagarbos ir
mūsų užgrymą? Ir ar Jus rei-
kalauja iš mus, kad mes
lauktumėm visuotino labo iki
to laiko, kol tai duos mums
religija. Ta religija, kuri gy-
vuoja štai jau 19 šimtmečių ir
ikišiol neįstengė įtikrinti savo
pačios tarnautojus reikalingu-
me pildyti savo taip vadinamu-
sio principus.

Mums priseitų laukti visą
amžiną, o žmogaus amžius
yra trumpas. Ne, ne! Dagi jei-
gu Jus dar rupestingiau pra-
dėtumėt įeškoti skirtumo tarp
bažnyčios ir jos „atskirų tar-
nautojų,“ tai vistiek Jums tai
nepasisektų, o ir negali pasi-
sekti.

Tai, ką Jus paduodate kaipo
išimti, yra taisyklė, principas,
o Jusų taisyklė yra išimtis.
Bet juk Jus žinote, kad išim-
tis niekada nepanaikina tai-
syklės.

SUNKI LIGA

Dažnai išsivysto iš nudėto niekais šalčio

Milijonai žmonių kas žiema numiršta nuo paprasto persišaldymo. Jei
esni nusišaldys, tai geriausia išgerti puodelį karštos vaistinės žolijų arbatos; ji
padaeda peršalusiam kraujui atšilti, padidina apytaką ir pašalina nuo-
dus iš vidurių.

Ilgus metus žmonės vartojo Bulgarišką Zolinę Arbatą šalčiui perga-
lėti ir kunus palaikyti sveikais. Gydytojai visur pataria žmonėms gauti Bul-
garišką Zolinę Arbatą ir išsigeriti po puodelį karštos šalčiui pravaryti. Gy-
dytojai žino, kad tyros gydomos žolės Bulgariškoj Zolinėj Arbatoj yra ge-
ros žmonėms palaikymui skrandžio, kepenų ir vidurių švarais. Aptieki-
ninkai visur mielai noru rekomenduoja Bulgarišką Zolinę Arbatą, nes jie
žino, kaip daug gerų ji duoda.

Bulgariškoj Zolinėj Arbatą veikia greitai. Duokite puodelį mažiems
vaikams. Prisiėmę kovai su žiemos liga. Nueik pas savo aptiekininką
šandien ir paprašyk Bulgariškos Zolinės Arbatos, arba mes pasiūsiame
tamsai mūsų didelę šeimę dėžutę už \$1.25, arba 3 už \$3.15, ar 6 už
\$5.25. Adresas: Marvel Products Company, 25 Marvel Building, Pitts-
burgh, Pa.

RUDENS AIDAI

Nauja eilių knyga iš Lietuvos
Parašė Adomas Jakštas.
100 puslapių. Kaina — 40c.

TURINYS:
draugei. Lietuviai. Mylek.
Kaldos. Naujų metų diena.
Nekaltis. Lėlė. Ką mes
mokam? Nauja religija. Dip-
lomas. Varna. Pitagoro
teorema. Homero vaikūčiai.
Vengrij bajoras. Raudonų ei-
lių kalikui. Laisvamanių
rauda. Klerikų rauda. Dai-
niaus patarimas. Ant parna-
so. Pranašas. Pasaka. Jau-
nas magas. Auka. Anate-
ma. Valkolaikio daina. Kur-
mis ir sliakas. Batukas ir
koja. Varlės politikės. Du
gaidžiū. Kiaulė ir asilas.
Dievas ir žvaigždės.

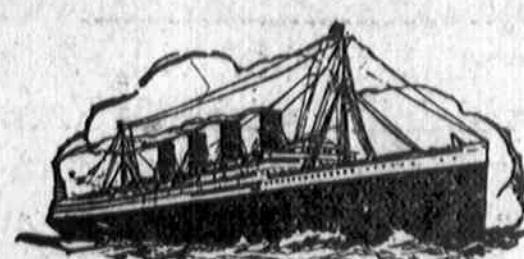
Reikalaukite tuojau.
NAUJIENŲ KNYGYNAS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Ir taip, mums visai negalima
sutikti su Jusų nuomone, kad
krikščionybė siekia to paties,
ką ir socializmas. Krikščiony-
bė ir socializmas yra taip prie-
šingi vienas kitam, kaip ugnis
ir vanduo. Tas taip vadinamas
geras grudas, kurį Jus, o ne
aš, randate krikščionybėj, yra
ne krikščioniškas, o bendra-
žmogiškas. Taipgi kas priklaus-
o krikščionybei išimtinai —
jos mokiniai ir dogmos —
priešingos žmonijai. Išsinarpi-
lioti iš prieštaravimų tarp Ju-
sų teorijos ir praktikos pave-
du Jums patiems.

Autorius brošiūros „Vo-
kietijos reichstago ir
landtagų parlamentinis
veikimas ir socialdemok-
ratija.“

Leipzigas, Vas., 1874 m.

Tel. Lafayette 4223
Plumbing, Heating
Kaipo patarimai, Lietuviams visados
patarnauja kuogeriausiai.
M. Yuška,
3228 W. 38th St., Chicago, Ill.

French Line

Jurėmis visa kelionė i ir iš Lietu-
vos garlaiviais:

PARIS saus. 17
ROUSSILLON saus. 17
LA BOURDONNAIS vas. 8
ROCHAMBEAU vas. 15
LA SAVOIE bal. 7

Puikiais sutvarkymas — kam-
bariai dvieji, keturiems ir šešiams
žmonėms, su prausimosi blydu, bė-
gančiu vandeniu kiekvienas kam-
baris. Valgomasis kambarys, ruki-
mai, baras, barberinė, atdaras pa-
dengtas viršus, puikiais prancu-
ziškas valgis, vynas ir alus teikia-
ma veltui, muzika, šokiai. Kartu
yra ir perkalbėtojas.

Tik ant amerikoniško arba lie-
tuviško pasporto, francuzų vizos
nereikia. Visais reikalais kreipki-
tės prie vietos French Line agento,
arba i kompanijos ofisą, 19 State
Street, New York, City.
Chicago ofisas 133 N. Dearborn st.

NORTH GERMAN LLOYD

Dubeltvaisis kriubais
garlaiviai
NEW YORK-BREMEN
Garlaiviai išplaukia kas
antrą serečą.
Puikiai įrengta trečios
klesos parankumai.
Pakankamai valgio — pui-
kus uždaryti kambariai
del 2, 4 ir 6 ypatų.
Delei platesnių informaci-
jų kreipkitės prie vietos
agentų.
North German Lloyd
Geo. W. Clausenius
100 N. La Salle St.,
Chicago, Ill.

DETROIT, MICHIGAN

West 1394 Heml. 6678
WM. J. STOLL CO.,
J. Balchinas pagalbininkas
(arba asistentas)
GRABORIUS
1829 — 25th St., 9509 Carden
Detroit, Mich.

DR. F. MATULAITIS,
8709 Jos. Campan Av.
DETROIT, MICH.
Ofiso valandos: 1—8 diena
7—8 vakare
Tel. Market 6284, Market 4526

Pinigai

iš
Bridgeporto
i
LIETUVĄ
per
NAUJIENAS
3210 So. Halsted St.,
Tel. Boulevard 9663.

PINIGAI

iš
West Pullmano
Lietuvon

West Pullmaniečiams ir
kitiems pietų Chicago
gyventojams patogiausia
įstaiga pasiuntimui pini-
gų Lietuvon yra Kartano
aptieka, 523 W. 120-th
St., West Pullman, Ill.
Pinigai nueina Lietuvon
greitai su pilna gvaran-
tija. Iš West Pullmano
siųskite pinigus Lietu-
von per Naujienų Skyrių
Kartano aptiekoje, 523
W. 120-th St., West Pul-
lman, Ill.

MRS. A. MICHNIEVICZ,
AKUŠERKA

3101 So. Halsted St., kampos 37 gat.
Telefonas Yards 1119

DR. HERZMAN

iš RUSIJOS
Gera Lietuviams šinomas per 15
metų kaipo patyręs gydytojas, chi-
rurgas ir akušeris.
Gydo aštrais ir chronikais ligas,
vyrų, moterų ir vaikų pagal nau-
jausias metodus X-Ray ir kitokius
elektros prietaisus.
Ofisas i Laboratoriją: 1825 W.
18th St. netoli Fisk St.
VALANDOS: Nuo 10—12 pietų,
ir nuo 6 iki 8 val. vakarais.
Dienomis: Canal
3110 arba 357
Telefonai: Nakt. Drexel 958
Boulevard 4186
3313 So. Halsted St.
Val. 9—10 A. M. ir 8—9 val. vak.

DR. CHARLES SEGAL

Praktikuoja 15 metų
4729 So. Ashland Ave., 2 lubos
Chicago, Illinois.
Specialistas džiuvos
Moteriskų, Vyriskų ir
Vaikų ligų
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. rytė, nuo 2 iki
5 val. po piet ir nuo 7 iki 8:30 val.
vakaro. Nedėliomis nuo 10 val.
rytė iki 1 val. po piet.
Telefonas Drexel 2880

MRS. M. WAITKIEWICZ

(Baniėnė)
Akusheris
3113 S. Halsted st.
Tel. Blvd. 3188
Per 15 metų pa-
sekmingo prak-
tikavimo turu
patyrimo. Pasek-
mingai patarnau-
ju prie gimdymo
Kiekvienam at-
sitikime teikiu
ypatinką prieži-
rėjimą. Duode-
patarimus mo-
terims ir mergi-
noms veltui.

Tel. Pullman 5432
A. SHUSHO
AKUŠERKA
Turiu patyrimą
moterų ligose; ru-
pestingai prieži-
riu ligone ir kudi-
kį laike ligos.
10929 S. State St.
Chicago, Ill.

DR. P. ŽILVITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3243 South Halsted St.
Tel.: Boulevard 7179
VALANDOS:
9 iki 12 pietų, 6 iki 8 vakare
Rezidencijos Tel. Fairfax 5574
Chicago.

Telefonai: Boulevard 7843

DR. C. Z. VEŽELIS

Lietuvių Dentistas
4712 South Ashland Ave.
arti 47-tos gatvės

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
X-Spinduliai
Ofisas 2201 W. 22nd St., kampos E
Leavitt St. Tel. Canal 6322.
Rezidencija 3114 W. 42nd St.
Tel. Lafayette 4988
Val. 1—4 ir 7—9, Ned. 10—12 v.

Jei abejojai akimis, pasitark
Dr. A. R. BLUMENTHAL

Optometriz
Tel. BOUlevard 6487
4649 S. Ashland Ave.
Kampos 46-tos gatvės
3-ros lubos.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published Daily except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

Editor P. Grigaitis.

1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8506

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada.
\$7.00 per year outside of Chicago.
\$5.00 per year in Chicago.
5c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 2nd, 1879.

Naujienuos eina kasdien, išskyrus
nedėdienius. Leidžia Naujienuos Ben-
drovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telefonas: Roosevelt 8506.

Užsimokėjimo kainos	
Chicagoje — paštu	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.50
Trims mėnesiams	2.25
Dviem mėnesiams	1.75
Vienam mėnesiui	1.00
Chicagoje per neštotojus:	
Viena kopija	3c
Savaitė	18c
Mėnesiai	75c
Suvenyrytos Valstijos iš Chicagoje	
paštu:	
Metams	\$7.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Lietuvon ir kitur užsieniuosei	
(Atpiginta)	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.50
Trims mėnesiams	2.25

Piguus reikia siųsti pašto Money
Orderiu, kartu su užsakymu.

Maskvos atsišaukimai.

Rusijos valdžia išleido at-
sišaukimą i viso pasaulio
tautas, protestuodama prieš
Francijos įsiveržimą i Ru-
hr'o sritį. Ji pasmerkia tą
įsiveržimą, kaip Vokietijos
apsisprendimo teisės min-
džiojimą, ir kaltina Britani-
ją, Italiją ir Japoniją, kad
jos nepasipriešino tai prie-
vartot politikai. Brutalis
Francijos valdžios žingsnis
gimdąs naujo kruvino susi-
rėmimo pavojų Europoje ir
grasinas įstumti ją i visišką
chaosą.

Tai yra visai teisingi žod-
žiai. Gaila tik tai, kad jie ne-
labai harmonizuoja su ta
politika, kurios iki šiol lai-
kėsi pati Rusijos valdžia. Ji
kalba dabar apie Vokietijos
"apsisprendimo teisę", bet
ką Rusijos valdžia padarė su
nelaiminga Gruzijos respub-
lika? Kodel ji nepaisė apsi-
sprendimo teisės tuomet, kai
ji užsimanė paimti i savo
rankas Baku srities aliejaus
šaltinius?

Antras dalykas, tai —
brutalė prievarta. Visi dori
žmonės pasaulyje, žinoma,
piktinasi tuo, kad plėšrių
Francijos nacionalistų gau-
ja, kontroliuojanti šiuos
valdžią, siūnčia kareivius ir
kanuoles i nuginkluotas Vo-
kietijos žemę. Bet ar yra ge-
riaus, kuomet valdžia pavar-
toja kareivius ir kanuoles
prieš savo šalies piliečius? O
šitaip kaip tik yra pasielgu-
si bolševikų valdžia Rusijo-
je: ji ginklais išvaikė visuo-
tinu balsavimu išrinktąjį
Rusijos steigiamąjį susirin-
kimą; ji panaikino Rusijoje
spaudos, žodžio, susirinkimų
ir organizacijų laisvę, ir
įsteigė tvarką, paremtą dur-
tuvu.

Akyvaizdoje šitų faktų,
Rusijos valdžios atsišauki-
mas i pasaulio tautas var-
giai padarys didelio įspū-
džio. Dauguma žmonių pažiū-
rės i jį, kaip i naują bolše-
vikų pastangą pasidaryti ka-
pitalo iš kilusios Europoje
suirutės.

Ne kitaip bus priimtas ir
kitas Maskvos atsišaukimas
del paskutinių įvykių Euro-

poje. Komunistinis interna-
cionalas ragina visų šalių
darbininkus priešintis Fran-
cijios imperialistams ir tuo
tikslu sudaryti "bendrą fron-
tą". Bet jeigu darbininkai
turi eiti išvien prieš impe-
rialistus, tai kam vadinama-
sai "trečiasis internaciona-
las" iki šiol stengėsi visame
pasaulyje suardyti darbinin-
kų vienybę? Kam jisai skal-
dė socialistų partijas ir net
profesines darbininkų są-
jungas? Kam jisai nuodijo
darbininkų smagenis, šmei-
ždamas socialistus ir kur-
stydamas prieš juos darbi-
ninkų mases?

Maskvos atsišaukimas i
Europos proletariatą irgi
bus supras tas tik tai kaip
mėginimas pažvejoti "drum-
stame vandenyje". Tuo la-
biaus Europos darbininkai
matys jame šitokią prasmę,
kad atsišaukimas siūlo sklei-
sti miniose "vienybės su so-
viety Rusija" obalsį. Tarp-
tautinis darbininkų judėji-
mas šiandien jau yra per daug
stambus, kad jisai sutiktų
eiti ant pavadžio paskui ku-
rios nors valdžios užsienio
ministerijos agentus.

Apžvalga

MASKVOS INTERNACIONA- LO LAISKAS.

Maskvos internacionalas pa-
rašė atvirą laišką Vienos ir
Londono internacionalams. Me-
namas laiško tikslas — atsi-
saukti i visų šalių darbinin-
kus, kad jie sudarytų bendrą
frontą prieš kapitalizmą. Te-
čiau laiško tonas aiškiai rodo
tendencijos sukurti socialistus
prieš savo vadus ir tuo
budu sugriauti socialistų par-
tijas. "The Milwaukee Leader"
delei to rašo:

"Laiške siūloma mena-
mas draugingumas ir koope-
racija pasaulio socialistų
partijoms. Bet tuo patim
laiku socialistai kaltinami
kapitalistų ir imperialistų
nusizengimais, o Maskvos
internacionalas piešiamu ty-
rojo proletariato šventuoju ir
pasaulio revoliucijos patro-
nu. Socialistai busią išda-
vikai, jeigu jie atmesią Mas-
kvos ultimatumą.

"Ketvirtasis komunistų in-
ternacionalo kongresas klau-
sia Londono ir Vienos in-
ternacionalų, ar juodu yra
pasirengusių sudaryti bend-
rą frontą prieš kapitalizmą.
Bet čia jau jis kaltina socia-
listų partijas, kad jos padė-
jo kapitalistams pavergti
Europos darbininkus.

"Komunistų internaciona-
las užmiršta, kad tai buvo
Maskvos taip vadinama 'pa-
saulio revoliucija', kuri su-
skaldė socialistų ir darbinin-
kų judėjimą ir tuo budu su-
silpnino jų jėgą priešintis
reakcijai.

"Maskvos diktatoriai ma-
to ir menkiausią dulkę socia-
listų partijos aktyse, o savo
aktyse nemato nė rasto.

"Kad ir neaiškioje formoje
laiske duodama suprasti, jog
Maskvos internacionalas ne-
reikalus iš socialistų parti-
jų priimti "proletariato dik-
taturą". Vienok, jis tuoj
norėtų su socialistais suda-
ryti bendrą frontą prieš ka-
pitalistų ir artimiausiam vei-
kimui priimti tokį programą:

"Pavedimas gamybos dar-
bininkų kontrolei; 8 valan-
dų darbo diena; minimum
pragyvenamoji alga; stipri-
nimas darbininkų ir silpnis-
mas kapitalistų; susijungi-
mas darbininkų valdžių

tikslu ginti darbininkų in-
teresus.

"Žodžių" laiškas yra niekas
daugiau kaip tik komunisti-
nė propaganda. Jame nėra
paduota jokio konkrečio pro-
gramo bendram socialistų
komunistų veikimui.

"Maskvos direktoriai pas-
kutiniaus keturiais metais nie
nieko neismoko. Socialistų
ir darbininkų judėjimo jie
nepajėgia suprasti. Jie vis
dar tebespekuliuoja tokiais
dalykais, kurių įvykdinti gy-
veniman nėra galimybės. Jie
smerkia socialistus už me-
namas klaidas, kurios (kuo-
met jos įrašoma Maskvos
valdžios 'naujosios politikos'
programan) yra skaitoma di-
deliu komunistų nuopelnu".

"VIENYBĖ" REMSIANTI KLERIKALUS.

"Vienybė" teikėsi viešai pa-
reikšti, jog Lietuvos klerikalai
elgiais vyriškai, valydami tau-
tą nuo priešingų lietuviams gai-
valų. Ji sako:

"Naujienuos, tęsdamos to-
liau savo politiką, užstoji-
mo Lietuvos Nerpiklausomy-
bei priešingų asmenų, užsto-
jo ir išmestąjį iš Seimo bol-
ševikų atstovą Domingą, kuris
pabėgo iš Lietuvos kariuo-
menės, kuomet ta gynė Lie-
tuvą nuo priešų, ir karo
teismui dokumentaliai atsi-
sakė nuo Lietuvos pilietybės.
Mat, užstojo todėl, kad
jis artimesnis socialistų kai-
liui, negu Lietuvai ir visa lie-
tuvų tauta. Klerikalai daug
blogu padarė ir daro Lietu-
vai, bet jei apvala tautą nuo
visų gailių priešingų lietu-
viams ir patsidavusių ru-
sams, tame darbe jie pagel-
bininkus ras visuose tauti-
nukuose".

Delei to pasiryžimo "vie-
nybės" tautininkus nebėra rei-
kalo sveikinti: jie jau nekarta
ėjo i talką klerikalams. Keista
tik tai, kad "Vienybė" žmo-
nės yra labai naivūs ir tankiai
nesupranta to, kas yra parašy-
ta.

"Naujienuos" ne Domingą gy-
nė, bet smerkė krikščionių
atstovų elgesį Seime. Jeigu
Domingas nederamai pasielgė,
tatai juk neduoda teisės krikš-
čionims nederamai elgtis. Ne-
jaugį "Vienybė" yra tos nuo-
monės, kad krikščionys atliko
"tautai naudingą darbą" pul-
dami Domingą mušti?

Antra, kodel buvo leista sta-
tyti Domingo kandidatūrą, jei-
gu pastarasis nebėra skaitomas
Lietuvos piliečiu? Tame kaip
tik ir yra numatoma krikščio-
nių triksas: jie leido rinkti
"darkuo" žmones, kad paskui
šalinus juos iš Seimo ir tuo
budu mažinus opoziciją. O "vie-
nybė" tatai atrodo dideliu tau-
tai nuopelnu! Kiek krikščio-
nims rupi valymas Lietuvos
nuo priešingų jai gailių, aiš-
kiai parodė peoniakų byla.

Toliau "Vienybė" primeta,
kad "Naujienuos" politika esanti
užstoti Lietuvos nepriklausomy-
bės priešus. Tai labai ne-
gražus priekaištas. Ar šiaip
ar taip, "Vienybė" reikėtų tu-
rėti daugiau padurumo ir ne-
rašyti to, ko nėra. Tokį prie-
kaištą daryti gali tik tas, kuris
visiškai neskatro "Naujienuos"
arba nemoka suprasti to, kas
jose yra parašyta.

PAPOS PAGEIDAVIMAS.

Romos papa pripažino Lie-
tuvą. Pripažino tokiu laiku,
kai tas pripažinimas jokios
naudos Lietuvai negalėjo at-
nešti. Bet suteikdamas tą jo-
kios naudos neturinčią "dova-
ną," papa visgi dar pareiškė
savo labai keistą pageidavimą.
"Lietuvos Ukininke" mes skai-
tome:

"Kardinolas Gaspari, pri-
pažindamas popiežiaus var-
du Lietuvą de jure, pareiškė
vilties, kad greitai įvyksianti

meilinga sutartis Lietuvos
su Lenkija. Mąyt, kad kard.
Gaspari pasiremdamas Apaš-
tališko sosto žiniomis apie
Lietuvą, tikrai įsitikino, kad
Lietuvos politikos vadai, ku-
riais yra kr. demokratai,
nėra labai priešingi susitari-
mui su Lenkija, kaip su
katalikiška šalim. Kitaip jis
nebutų drįsęs daryti tokį
spaudimą, ar bent pageidavi-
mą.

"Kr. demokratai suprato,
kad kardinolas Gaspari ati-
dengė jų kortas ir įvertin-
dami tą pripažinimo aktą
rašo, kad ir lietuvius kata-
likus veikėjus šis aktas sta-
to keblion padėtin prieš vi-
są tautą. Bet bijodami pa-
likti 'neištikimais', toliau
teisinas: 'Mes nemanome
ginėti čia kard. Gaspario
gerų norų: Jo linkėjimai lie-
tuvų tautai ėjo beabejo iš
širdies'. (Lisvės No. 228).
Taip, kard. Gaspari pasaky-
mas labai aiškus ir širdin-
gas ir ne jis kaltas, kad kr.
demokratai jį įtikino, kad
visa Lietuvos liaudis eina
aklai paskui kr. d. nors i
Varšavą."

MEKSIKOS ĮSTATYMAI DARBININKAMS.

Didlapiai nuolat bando su-
kurti tą opiniją, jog Meksika
yra labai atsilikusi šalis. Vie-
nok visai ką kitą sako vienas
žymiausių Amerikos sociolo-
gų, prof. E. A. Ross. Jisai sa-
ko, kad darbininkų apsaugoji-
mo įstatymų srityje Amerikai
dar toli gražu iki Meksikos.

Oregono valdžia, kuri savo
pažangumu taip labai nepatin-
ka Wall stryčiui, išrašė konsti-
tucijon tokių dalykų, kokių
nerandame jokios kitos šalies
konstitucijoje.

Sulig konstitucijos patvar-
kymų darbo diena nustatoma
8 val. Naktiniai darbininkai
dirba tik 7 val. Nesuaugusiems
darbo diena 6 val.; jų negali-
ma naudoti nakties darbui.
Darbininkams visuomet turi
buti duota viena diena poilsui.
Patvarkymais nustatoma pra-
gyvenamoji alga. Darbo vietos
turi atsakyti sanitariems rei-
kalavimams. Jeigu darbinin-
kas yra atleidžiamas be jokios
priežasties, tai jam alga turi
buti išmokėta už tris mėne-
sius. Pilna organizacijos ir
streiko laisvė. Nemokami biu-
rai suradimui darbo, etc.

Kalbėdamas apie streikų lais-
vę, prof. Ross ypač pabrėžė tą
faktą, jog Meksikos darbdaviai
turi užmokėti darbininkams
už visą streiko laiką, jeigu ar-
bitracijos taryba suranda, kad
streikininkų reikalavimai yra
teisingi.

Socialinė revoliucija, pasak
Rosso, visai permainingi Mek-
sika. Netolimoje ateityje ta ša-
lis užimsianti vieną pirmųjų
vielių tarpe pasaulio tautų.

Miglota padėtis.

Kaunas, XII. 27. 22

Paskutiniu laiku Lietuvo-
je susidarė labai neaiški poli-
tinė krašto padėtis. Susirinku-
sis naujasis Seimas bėgiu dvi-
jų mėnesių darbuotės parodė
tik savo neveiklumą ir nesu-
gebumą.

Seimo veikimui daug kliudo
ta aplinkybė, kad jame nei vie-
na politinių partijų nesudaro
savo absoliutės daugumos.

Ministerių Kabinetas netik
kad nėra sudarytas, bet jo su-
darymo reikalas kol kas ran-
dasi visai keblioj padėty ir nė-
ra žinios kada tokia padėtis
pasikeis. Del Kabineto suda-
rymo susikirtę dvi esančios
Seime tvirtės grupės, bu-
tent krikščionys demokratai su
liaudininkais (socialdemokra-
tai kabineto sudaryme neda-
lyvauja). Susivaržiusieji nei-
vienai nei antri nenori nusileis-
ti ir tvrtai laikosi savo nusi-
statymų. Liaudininkai užlei-
dami krikščionims demokra-

tams Ministerių Pirmininko
ir kitas vietas (i Ministerių
Pirmininkus numatoma kun.
Krupavičius) sau reikalauja
Vice-pirmininko, Žemės Ukio,
Svietimo ir Teisingumo minis-
terų vietų (del Vice-pirminin-
ko liaudininkai jau neva nusi-
leidžia). Krikščionys demokra-
tai gi nors faktinai ir nėra
daug skaitlingesni už liaudinin-
kus, bet jie palaikomi Darbo
Federacijos ir Ukininkų Są-
jungos frakcijų liaudininkams
nenori duot prasmų ministe-
rių vietų ir del to vestosios tų
dviejų srovių del sudarymo Mi-
nisterių Kabineto derybos nu-
truko.

Nutrukus toms deryboms,
dešiniųjų srovių Seimo nariai
— krikščionys demokratai,
Darbo Federacija ir Ukininkų
Sąjunga susirinkę gruodžio 21
išrinko Valstybės Prezidentą
savų pažiūrų žmogų Aleksan-
dą Stulginskį, buvusį Steigia-
mojo Seimo pirmininką. Liau-
dininkai Stulginskį labai ne-
patenkinti, nes jie buvo rimtai
pasiryžę, kad Valstybės Prezi-
dentu būtų advokatas Petras
Leonas.

Kuo pasibaigs tos krikščio-
nių su liaudininkais rungtynės
tuo tarpu dar visai neaišku, bet
šiandien krikščionys demokratai
randasi vis tik padėties šeim-
ninkais ir jų susiartinimo su
liaudininkais reikalas dar labiau
pablogėjo.

Del susidariusio parlamenti-
nio konflikto Lietuvos visuo-
menėje girdėti visokių kalbų
bei savotiškų sprendimų. Kau-
niškis rusų dienraštis "Aidas"
pranašauja, kad atslugus pre-
zidento rinkimų karščiui susi-
kivirčiusieji liaudininkai su
krikščionimis demokratais su-
sitarisą ir veikiausia, kad jie
sudarysą koalicinį kabinetą,
kurio pirmininku busias kun.
Krupavičius, o vice-pirminin-
ku M. Šleževičius, ar d-ras K.
Grinius.

Aplamai imant, del tokios
naujojo Seimo darbuotės pla-
čiuose Lietuvos visuomenės
sluogsnuose pradeda reikštis
nepasitenkinimas. Girdėti bal-
sų "Mes rinkome i Seimą savo
atstovus ne partinėms riete-
noms, bet intensingam darbui
— sustiprinimui naujai įsiku-
rusios ir esančios sunkiose są-
lygose mūsų valstybės."

Šeštadienį, 23 gruodžio,
Kaune gauta žinia, kad Santar-
vė pripažino Lietuvą de jure.
Žinia, kaip jau nuo senai vilki-
namas aktas, buvo sutikti šal-
tai ir "visa iškilmė pasibaigė
vien tik tuo, kad mūsų laikini-
oji sostinė tą dieną pasipuošė
valstybės vėliavomis.

— Liet. pilietis.

Sveikatos Dalykai

SVARA.

Švarumas tai būtinas žmo-
gaus reikalas, jei jis nori buti
sveikas. Švarumas mat yra li-
gų perų priežas, kaip sako
žmonijų sveikatos žinovai.

Man gyvenant keletą metų
Amerikoje su lietuviais, puola
i akį vienas ypatingas dalykas,
kai žmonijų nesvarumas, apie
kurį noriu čia bent porą žo-
džių tarti. Ar mano šisai ra-
šinėlis turės kokios reikšmės,
nežinau, bet vistiek bandysiu
tuo reikalu žiopert, jeigu
Naujienuos duos vietas.

Svarbiausias švarumo laiky-
mo uždavinys puola, žinoma,
ant moterėlių. Išties, tvarki
šeimininkė, kuri moka užlai-
kyti namų švarą, padaro pap-
rastą grintelę dievnamiu. Kiek-
vienam malonu švariame
kambariuose; kiekvienam jau-
ku apsilankyti švarus baltiniai,
juo maloniau švarioje lovoje
ramiai atsisėsti.

Tik nelaimė, kad aš prisi-
žūrėjau, pas musų lietuvių
kumutes švarumas — retyne-
bė. Tas liudija apie jų nepatei-
siną apsilaidimą. Tulos mu-
šų šeiminkai labiau užsiej-
musios su kumutėmis pilstyt

Balys Sruoga

Tilinti aidija.

Tartum sparnais mėlynaisiais apglėbdama,
Vėtra kvatojasi gausdama, uždama...
Gėlą svaigindama, laimę nuslėpdama...
Smiltis nunešdama, bokštus nupusdama...

Vėjas raudodamas, lėkdamas, klykdamas,
Mažą žolelę ir erdves linguodamas,
Žemę prigludamas, toly išnykdamas,
Vėtra kvatojasi, vėtra alsuodamas.

Ar nusikeikdamas, ar atsidusdamas,
Pastarą laimę i karstą lydėdamas,
Žemės po koju, po vėtrą nejudamas,
Tirpti, kaip ledas, patsai netikėdamas...

Taip ir atskiriu neatsigrėždamas,
Pastarą slėksnį kelionės peržengdamas,
Laimę ir prapultį meilėje nešdamas,
Vėtrai kvatojantis vos nusilenkdamas...

Balys Sruoga

Krikštolėliai

1
Rudens pievoj našlaitėlė
Pasikėlė vienai viena.
Beklajodams rudens dieną
Nuraškiau našlaitių gėlę.
Saulė temo, vėlai kėlės,
Rudens dalioj slinko dienos.
Pats našlaitis vienų vienas
Kur našlaitių dėsiu gėlę?..

2
Liudnos dirvos, liudnos pievos,
Liudnas lauke skamba laikas.
Lyg rustybėj senas dievas
Paskandino dirvas, pievas,
Lyg ir aš ne jojo vaikas...
Gėdulingai skamba laikas.
Ar ir aš, kaip manų dievas
Vis tebusiu gėdos vaikas?..

3
Vakaruojų vasarioenų.
Taip danguj jau parašyta,
Kad nedėlioj baigdamas dieną
Išstremty sutiktai kitą...
Vakaruojų vasarioenų
Nesuverdamas blakstienų:
Tiek jaunų žiedų nuskinta—
Ir pasaulis nedabinta!

4
Lauko ramybė paskendo meilėj.
Per žemę saulė karoliais rieda.
Ir dušioj saulė. Ir dušia gieda—
Laukų ramybė paskendo meilėj.
Ir paskutinį rudens žiedą,
Kaip slapta meilę, priglaudžiu gailiai.
Per žemę saulė karoliais rieda.
Laukų ramybė paskendo meilėj.

iš tuščio i nepilną negu užlai-
kyt namų švarą. Gi užlai-
kytas švaros nėra sunkus daik-
tas, jeigu tik žmogus nori buti
švarus.

Išties nuo kitos moteries
net nejauku ir valgio kąsnis
priimti, nes rankų neplauja
per dieną. Kitos tingi patali-
nes apskalbt, o neapskalbta
lova nei atsisėsti nevilioja. Pa-
prastai nesvarioj lovoj visuo-
met atsiranda visokio brudo,
kur užmigus ant nulsusių šon-
kaulių žuikučiu eina.

Tulos mūsų moterėlių save
drįsta i apšviestų eiles prisie-
kaiyti, bet nei paprasto namų
švarumo nežino. Mačiau kitos
ir šuniukus gniaužo, ir vaiku-
čiams už panosių graibo, ir
nemazgojusios rankų čia jau
valgių liečias.

Valgių gaminime irgi tas
pat nepateisinamas apsilaidi-
mas pasireiškia. Ir mano nuo-
monė didesnė dalis lietuvių
moterų tingi pagalvoti, kaip
valgius geriau, sveikiau paga-
minti, taip lygiai iš tingėjimo
duoda vietos nesvarumui savo
namuose.

Šie aukščiausi paminėti du
dalykai yra begalo svarbūs už-
laikymo geros sveikatos žvilgs-
niui, kaip gydytojai sako, ir to-
del jų nereikėtų apleisti. Ki-
tas dalykas, žmogus ne gyvu-
lys, reikia apie save apsižiū-
rėti.

Tai gi, moterėlės, subruskite,
ir nepykite meldžiamosios už
nemalonų prisiminimą.

—Atomas.

NUSIZUDE NUODAIS.

Michael McDonough, 37 me-
tų amžiaus, gyvenas 5039 Eddy
gatvės, nežinia del kokios prie-
žasties išgėrė muodų ir nusižu-
dė.

ATSIŪSTA.

Atsišaukimas i visus Ame-
rikos lietuvius, kurie esate
pirkė lotus Newton Falls, Ohio,
reikale pasitarimo kokių budu
mes galėtume atgauti savo pi-
nigus, kuriuos mes esam idėję
pirkdami lotus keletą metų
atgal. Agentai važinėdami po
angliakasyklas, daugiausiai
Pennsylvanijos ri West Virgi-
nijos valstijose, pardavė lietu-
viams tukstančiais lotų priža-
dėdami aukso kalnus ir didelį
uždarbį ant tų lotų po poros
metų. Dabar ne pora metų
praėjo, bet daugiau, ir tie lotai
kainoj ne tik nepakilo, bet gal
ir to verti nėra, ir kada agen-
tai žadėjo atgal tuos lotus pa-
imti, bet jų nė dvasios nėra.
Taigi mes žemiau pasirašę nu-
tarim atsišaukti per laikraš-
čius, kad kurie esate pirkė lo-
tus Newton Falls, Ohio, para-
šytumėt laišką pasakydami:

1) Kiek lotų esate pirkę ir
kiek mokėjė cash ar ant išmo-
kėjimo?
2) Ką agentai sakė jums
parduodami lotus ir kaip senai
pirkot?
3) Ar turit planą lotų arba
jų numerį kokioj vietoj pirkot-
e?
4) Ką manot dabar daryti?

Kada susižinosime tarp sa-
vės, tada tarsimės ką daryti:
skysti ar eiti ant tų lotų gy-
venti?
su pagarba,
Frank Vitkauskas,
J. Tilvikas,
Rubinas.
Laiškus rašydami adresuo-
kit šitaip: J. Tilvikas, 743
Bisson Ave., Akron, Ohio.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published Daily except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

Editor P. Grigaitis.

1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8508

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada.
\$7.00 per year outside of Chicago.
\$8.00 per year in Chicago.
3c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 2nd, 1879.

Naujienuos eina kasdien, išskyrus
nedėdienius. Leidžia Naujienuos Ben-
drovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telefonas: Roosevelt 8500.

Užsimokėjimo kainai:

Chicagoje — paštu	\$8.00
Metams	4.50
Trims mėnesiams	2.25
Dviem mėnesiams	1.75
Vienam mėnesiui	1.00

Chicagoje per nešiotojus:

Viena kopija	3c
Savaitė	18c
Mėnesiui	75c

Suvenytose Valstijose ne Chicagoje

Metams	\$7.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Lietuvon ir kitur užsienioosei
(Atpiginta)

Metams	\$8.00
Pusei metų	4.50
Trims mėnesiams	2.25

P pinigų reikia siųsti pašto Money
Orderiu, kartu su užsakymu.

Maskvos atsisaukimas.

Rusijos valdžia išleido atsisaukimą ir viso pasaulio tautas, protestuodama prieš Francijos įsiveržimą ir Ruhr'o sritį. Ji pasmerkia tą įsiveržimą, kaip Vokietijos apsisprendimo teisės mindžiojimą, ir kaltina Britaniją, Italiją ir Japoniją, kad jos nepasipriešino tai prievartos politikai. Brutalis Francijos valdžios žingsnis gimdas naujo kruvino susirėmimo pavojų Europoje ir grasina įstumti ją į visišką chaosą.

Tai yra visai teisingi žodžiai. Gaila tik tai, kad jie labai harmonizuoja su ta politika, kurios iki šiol laikėsi pati Rusijos valdžia. Ji kalba dabar apie Vokietijos "apsisprendimo teisę", bet ką Rusijos valdžia padarė su nelaiminga Gruzijos respublika? Kodel ji nepaisė apsisprendimo teisės tuomet, kai ji užsimanė paimti į savo rankas Baku srities aliejaus šaltinius?

Antras dalykas, tai — brutalė prievarta. Visi dori žmonės pasaulyje, žinoma, piktinasi tuo, kad plėšrių Francijos nacionalistų gauja, kontroliuojanti šandie valdžią, siūnia kareivius ir kanuoles į nuginkluotas Vokietijos žemę. Bet ar yra geriausias, kuomet valdžia pavartoja kareivius ir kanuoles prieš savo šalies piliečius? O šitaip kaip tik yra pasielgusi bolševikų valdžia Rusijoje: ji ginklais išvaikė visuotinu balsavimu išrinktą Rusijos steigiamąjį susirinkimą; ji panaikino Rusijoje spaudos, žodžio, susirinkimų ir organizacijų laisvę, ir įsteigė tvarką, paremtą durtuvu.

Akyvaizdoje šitų faktų, Rusijos valdžios atsisaukimas į pasaulio tautas vargiai padarys didelio įspūdžio. Dauguma žmonių pažūrės į jį, kaip į naują bolševikų pastangą pasidaryti kapitalo iš kilusios Europoje suirutės.

Ne kitaip bus priimtas ir kitas Maskvos atsisaukimas del paskutinių įvykių Euro-

poje. Komunistinis internacionalas ragina visų šalių darbininkus priešintis Francijos imperialistams ir tuo tikslu sudaryti "bendrą frontą". Bet jeigu darbininkai turi eiti išvien prieš imperialistus, tai kam vadinamasis "trečiasis internacionalas" iki šiol stengėsi visame pasaulyje suardyti darbininkų vienybę? Kam jisai skaldė socialistų partijas ir net profesines darbininkų sąjungas? Kam jisai nuodijo darbininkų smagenis, šmeiždamas socialistus ir kurstydamas prieš juos darbininkų mases?

Maskvos atsisaukimas į Europos proletariatą irgi bus suprstas tik tai kaip mėginimas pažvejoti "drumstame vandenyje". Tuo labiau Europos darbininkai matys jame šitokią prasmę, kad atsisaukimas siūlo skelsti miniose "vienybės su sovietų Rusija" obalsį. Tarp tautinis darbininkų judėjimas šandie jau yra per daug stambus, kad jisai sutiktų eiti ant pavadžio paskui kurios nors valdžios užsienio ministerijos agentus.

Apžvalga

MASKVOS INTERNACIONALAIŠKAS.

Maskvos internacionalas parašė atvirą laišką Vienos ir Londono internacionalams. Mėnamas laiško tikslas — atsisaukti į visų šalių darbininkus, kad jie sudarytų bendrą frontą prieš kapitalizmą. Tačiau laiško tonas aiškiai rodo tendencijos sukurstyti socialistus prieš savo vadus ir tuo būdu sugriauti socialistų partijas. "The Milwaukee Leader" delei to rašo:

"Laiške siūloma menamas draugingumas ir kooperacija pasaulio socialistų partijoms. Bet tuo patim laiku socialistai kaltinami kapitalistų ir imperialistų nusizengimais, o Maskvos internacionalas piešiama tyrojo proletariato šventuoių ir pasaulio revoliucijos patronu. Socialistai busią išdėvėkai, jeigu jie atmesią Maskvos ultimatumą.

"Ketvirtasis komunistų internacionalo kongresas klausia Londono ir Vienos internacionalų, ar juodu yra pasirengusių sudaryti bendrą frontą prieš kapitalizmą. Bet čia jau jis kaltina socialistų partijas, kad jos padėjo kapitalistams pavergti Europos darbininkus.

"Komunistų internacionalas užmiršta, kad tai buvo Maskvos taip vadinama 'pasaulio revoliucija', kuri sukalbė socialistų ir darbininkų judėjimą ir tuo būdu susilpnino jų jėgą priešintis reakcijai.

"Maskvos diktatoriai mato ir menkiausią dulkę socialistų partijos akyse, o savo akyse nemato nė rasto.

"Kad ir neaiškioje formoje laiške duodama suprasti, jog Maskvos internacionalas nereikalauja iš socialistų partijų primti "proletariato diktatūros". Vienok, jis tuoj norėtų su socialistais sudaryti bendrą frontą prieš kapitalistų ir artimiausiam veikimui primti tokį programą: "Pavedimas gamybos darbininkų kontrolei; 8 valandų darbo diena; minimum pragyvenamoji alga; stiprinimas darbininkų ir silpninimas kapitalistų; susijungimas darbininkų valdžių

tikslu ginti darbininkų interesus.

"Žodžių" laiškas yra niekas daugiau kaip tik komunistinė propaganda. Jame nėra paduota jokio konkrečio programo bendram socialistų komunistų veikimui.

"Maskvos direktoriai pasakutinais keturiais metais nie nieko neismoko. Socialistų ir darbininkų judėjimo jie nepajėgia suprasti. Jie vis dar tebespekuliuoja tokiais dalykais, kurių įvykdinti gyvenimam nėra galimybės. Jie smerkia socialistus už menamas klaidas, kurios (kuomet jos įrašoma Maskvos valdžios 'naujosios politikos' programai) yra skaitoma dideliu komunistų nuopelnu".

"VIENYBĖ" REMSIANTI KLERIKALUS.

"Vienybė" teikėsi viešai pareikšti, jog Lietuvos klerikalai elgiais vyriškai, valydami tautą nuo priešingų lietuviams gai- valų. Ji sako:

"Naujienuos", tęsdamos toliau savo politiką, užstojo Lietuvos Nepriklausomybei priešingų asmenų, užstojo ir išmestą iš Seimo bolševikų atstovą Domina, kuris pabėgo iš Lietuvos kariuomenės, kuomet ta gynė Lietuvą nuo priešų, ir karo teismui dokumentaliai atsisakė nuo Lietuvos pilietybės. Mat, užstojo todėl, kad jis artimesnis socialistų kailiui, negu Lietuva ir visa lietuvių tauta. Klerikalai daug blogo padarė ir daro Lietuvai, bet jei apvalo tautą nuo visų gaivalų priešingų lietuviams ir patsidavusių rusams, tame darbe jie pagelbininkus ras visuose tautininkuose".

Delei to pasiryžimo "Vienybės" tautininkus nebėra reikalo sveikinti: jie jau nekarta ejo į talką klerikalams. Keista tik tai, kad "Vienybės" žmonės yra labai naivūs ir tankiai nesupranta to, kas yra parašyta.

"Naujienuos" ne Domina gynė, bet smerkė krikščionių atstovų elgesį Seime. Jeigu Dominas nederamai pasielgė, tatau juk neduoda teisės krikščionims nederamai elgtis. Nejaugi "Vienybė" yra tos nuomonės, kad krikščionys atliko "tautai naudingą darbą" puldami Domina mušti?

Antra, kodel buvo leista statyti Domina kandidatūrą, jeigu pastarasis nebėra skaitomas Lietuvos piliečiu? Tame kaip tik ir yra numatoma krikščionių triksas: jie leido rinkti "darkuo" žmones, kad paskui šalintus juos iš Seimo ir tuo būdu mažinus opoziciją. O "Vienybė" tatau atrodo dideliu tautai nuopelnu! Kiek krikščionims rūpi valymas Lietuvos nuo priešingų jai gaivalų, aiškiai parodė peviakių byla.

Toliau "Vienybė" primeta, kad "Naujienuos" politika esanti užstoti Lietuvos nepriklausomybės priešus. Tai labai ne gražus priekaištas. Ar šiaip ar taip, "Vienybė" reiktų turėti daugiau padorumo ir neraišyti to, ko nėra. Tokį priekaištą daryti gali tik tas, kuris visiškai neskaityto "Naujienuos" arba nemoka suprasti to, kas jose yra parašyta.

PAPOS PAGEIDAVIMAS.

Romos papa pripažino Lietuvą. Pripažino tokiu laiku, kai tas pripažinimas jokios naudos Lietuvai negalėjo atnešti. Bet suteikdamas tą jokios naudos neturinčią "dovana", papa visgi dar pareiškė savo labai keistą pageidavimą: "Lietuvos Ukininke" mes skaitome:

"Kardinolas Gaspari, pripažindamas popiežiaus vardu Lietuvą de jure, pareiškė vilties, kad greitai įvyksianti

meilinga sutartis Lietuvos su Lenkija. Majyt, kad kard. Gaspari pasirendamas Apaštališko sosto žiniomis apie Lietuvą, tikrai įsitikino, kad Lietuvos politikos vadai, kuriais yra kr. demokratai, nėra labai priešingi susitarimui su Lenkija, kaip su katalikiška šalim. Kitaip jis nebutų drįsęs daryti tokį spaudimą, ar bent pageidavimą.

"Kr. demokratai suprato, kad kardinolas Gaspari atidengė jų kortas ir įvertindami tą pripažinimo aktą rašo, kad ir lietuvius katalikus veikėjus šis aktas stato keblion padėtin prieš visą tautą. Bet bijodami pailikti 'neistikimais', toliau teisinasi: 'Mes nemanome ginčyti čia kard. Gaspario gerų norų: Jo linkėjimai lietuvių tautai ejo beabejo iš širdies'. (Lisvės No. 228). Taip, kard. Gaspari pasakymas labai aiškus ir širdingas ir ne jis kaltas, kad kr. demokratai jį įtikino, kad visa Lietuvos liaudis eina akiai paskui kr. d. nors į Varšavą."

MEKSIKOS ĮSTATYMAI DARBININKAMS.

Didlapiai nuolat bando sukurti tą opiniją, jog Meksika yra labai atsilikusi šalis. Vienok visai ką kitą sako vienas žymiausių Amerikos sociologų, prof. E. A. Ross. Jisai sako, kad darbininkų apsaugojimo įstatymų srityje Amerikai dar toli gražu iki Meksikos.

Obregono valdžia, kuri savo pažangumu taip labai nepatinka Wall stryčiniui, įrašė konstitucijon tokių dalykų, kurių nerandame jokios kitos šalies konstitucijoje. Sulig konstitucijos patvarkymų darbo diena nustatoma 8 val. Naktiniai darbininkai dirba tik 7 val. Nesuaugusiems darbo diena 6 val.; jų negalima naudoti nakties darbui. Darbininkams visuomet turi būti duota viena diena poilsui. Patvarkymais nustatoma pragyvenamoji alga. Darbo vietos turi atsakyti sanitariniams reikalavimams. Jeigu darbininkas yra atleidžiamas be jokios priežasties, tai jam alga turi būti išmokėta už tris mėnesius. Pilna organizacijos ir streiko laisvė. Nemokami biurai suradimui darbo, etc.

Kalbėdamas apie streikų laisvę, prof. Ross ypač pabrėžė tai faktą, jog Meksikos darbdaviai turi užmokėti darbininkams už visą streiko laiką, jeigu arbitracijos taryba suranda, kad streikininkų reikalavimai yra teisingi.

Socialinė revoliucija, pasak Rosso, visai permainingi Meksika. Netolimoje ateityje ta šalis užimsianti vieną pirmųjų vietų tarpe pasaulio tautų.

Miglota padėtis.

Kaunas, XII. 27. 22

Paskutiniuoju laiku Lietuvoje susidarė labai neaiški politinė krašto padėtis. Susirinkusis naujasis Seimas bėgiu dviejų mėnesių darbuotės parodė tik savo neveiklumą ir nesugebumą.

Seimo veikimui daug kliudo ta aplinkybė, kad jame nei viena politinių partijų nesudaro savo absoliutūs daugumos.

Ministerių Kabinetas netik kad nėra sudarytas, bet jo sudarymo reikalas kol kas randasi visai keblioj padėty ir nėra žinios kada tokia padėtis pasikeis. Del Kabineto sudarymo susikirto dvi esančios Seime tvirtės grupės, būtent krikščionys demokratai su liaudininkais (socialdemokratai kabineto sudaryme nedalyvauja). Susivaržiusieji nei vieni nei antri nenori nusileisti ir tvirtai laikosi savo nusi- statymų. Liaudininkai užleisdami krikščionims demokra-

tams Ministerių Pirmininko ir kitas vietas (i Ministerių Pirmininkus numatoma kun. Krupavičius) sau reikalauja Vice-pirmininko, Zemės Ukio, švietimo ir Teisingumo ministerių vietų (del Vice-pirmininko liaudininkai jau neva nusileidžia). Krikščionys demokratai gi nors faktiniai ir nėra daug skaitlingesni už liaudininkus, bet jie palaikomi Darbo Federacijos ir Ukininkų Sąjungos frakcijų liaudininkams nenori duot prašomų ministerių vietų ir del to vestosios tų dviejų srovių del sudarymo Ministerių Kabineto derybos nutruko.

Nutrukus, toms deryboms, dešiniųjų srovių Seimo nariai — krikščionys demokratai, Darbo Federacija ir Ukininkų Sąjunga susirinkę gruodžio 21 išrinko Valstybės Prezidentą savų pažiūrų žmogų Aleksandrą Stulginskį, buvusį Steigiamojo Seimo pirmininką. Liaudininkai Stulginskį labai nepatenkinti, nes jie buvo rimtai pasiryžę, kad Valstybės Prezidentu būtų advokatas Petras Leonas.

Kuo pasibaigs tos krikščionių su liaudininkais rungtynės tuo tarpu dar visai neaišku, bet šandie krikščionys demokratai randasi vis tik padėties šeiminkais ir jų susitarinimo su liaudininkais reikalas dar labiau pablogėjo.

Del susidariusio parlamentinio konflikto Lietuvos visuomenėje girdėti visokių kalbų bei savotiškų sprendimų. Kainiškis rusų dienraštis "Aidas" pranašauja, kad atslugus prezidento rinkimų karščiui susikivirčiusieji liaudininkai su krikščionimis demokratais susitarsią ir veikausia, kad jie sudarysą koalicinį kabinėtą, kurio pirmininku busias kun. Krupavičius, o vice-pirmininku M. Šleževičius, ar d-ras K. Grinius.

Aplamai imant, del tokios naujojo Seimo darbuotės planuose Lietuvos visuomenės sluogsnuose pradeda reikštis nepasitenkinimas. Girdėti balsų "Mes rinkome į Seimą savo atstovus ne partinėms rietėnoms, bet intensingam darbui — sustiprinimui naujai įsikurios ir esančios sunkiose sąlygose mūsų valstybės.

Šeštadienį, 23 gruodžio, Kaune gauta žinia, kad Santarvės pripažinus Lietuvą de jure. Žinia, kaip jau nuo senai vilkinamas aktas, buvo sutikti šalies ir "visa išsklėm pasibaigė vien tik tuo, kad mūsų laikinoji sostinė tą dieną pasipuošė valstybės vėliavomis.

— Liet. pilietis.

Sveikatos Dalykai

SVARA.

Svarumas tai būtinas žmogaus reikalas, jei jis nori but sveikas. Svarumas mat yra li- gų perų priežas, kaip sako žmonių sveikatos žinovai.

Man gyvenant keletą metų Amerikoje su lietuviais, puola į akį vienas ypatingas dalykas, tai žmonių nesvarumas, apie kurį noriu čia bent porą žodžių tarti. Ar mano šisai rai- šinėlis turės kokios reikšmės, nežinau, bet vistiek bandysiu tuo reikalu žioptert, jeigu Naujienuos duos vietos.

Svarbiausias svarumo laikymo uždavinys puola, žinoma, ant moterėlių. Išties, tvarki šeiminkė, kuri moka užlaikyti namų švarą, padaro paprastą grintelę dievnamui. Kiekvienam malonu švariuose kambariuose; kiekvienam jauku apsilviki švarūs baldiniai, juo maloniau svarioje lovoje ramiai atsisėti.

Tik nelaimė, kad aš prisizūrėjau, pas musų lietuvių kumutes svarumas — retenybė. Tas liudija apie jų nepateisinamą apsilėidimą. Tulos mūsų šeiminkai labiau užsiėmusios su kumutėms pilstyt

Balys Sruoga

Tilinti aidija.

Tartum sparnais mėlynaisiais apglėbdama,
Vėtra kvatojasi gausdama, uždama...
Gėlą svaigindama, laimę nuslėpdama,
Smiltis nunešdama, bokštus nupusdama...

Vėjas raudodamas, lėkdamas, klykdamas,
Mažą žolelę ir erdves linguodamas,
Zemėj prigludamas, toly išnykdamas,
Vėtra kvatojasi, vėtra alsuodamas.

Ar nusikeikdamas, ar atsiduodamas,
Pastarą laimę į karstą lydėdamas,
Zemės po kojų, po vėtrą nejudamas,
Tirpsti, kaip ledas, patsai netikėdamas...

Taip ir atsiskiriu neatsigrėždamas,
Pastarą slėksnį kelionės peržengdamas,
Laimę ir prašutą meilę neisdamas,
Vėtrai kvatojantis vos nusilenkdamas...

Balys Sruoga

Krikštoleliai

1
Rudens pievoj našlaitėlė
Pasikėlė vienai viena.
Beklajodams rudens dieną
Nuraškiau našlaičių gėlę.
Saulė temo, vėlai kėlės,
Rudens dalioj slinko dienos.
Pats našlaitis vienų vienas
Kur našlaičių dėsiu gėlę?..

2
Liudnos dirvos, liudnos pievos,
Liudnas lauke skamba laikas.
Lyg rustybėj senas dievas
Paskandino dirvas, pievas,
Lyg ir aš ne jojo vaikas...
Gėdulingai skamba laikas.
Ar ir aš, kaip manų dievas
Vis tebusiu gėdos vaikas?..

3
Vakaroju vasarioenį.
Taip danguj jau parašyta,
Kad nedalioj baigdams dieną
Ištremty sutiktai kitą...
Vakaroju vasarioenį
Nesuverdamas blakstienų:
Tiek jaunų žiedų nuskinta—
Ir pasaulis nedabinta!

4
Lauko ramybė paskendo meilėj.
Per žemę saulė karoliais rieda.
Ir dušioj saulė. Ir dušia gieda—
Laukų ramybė paskendo meilėj.
Ir paskutinį rudens žiedą,
Kaip slapčą meilę, prigludžiu gailiai.
Per žemę saulė karoliais rieda.
Laukų ramybė paskendo meilėj.

iš tuščio į nepilną negu užlai-
kyt namų švarą. Gi užlaiky-
mas švaros nėra sunkus daik-
tas, jeigu tik žmogus nori but
švarus.

Išties nuo kitos moteries
net nejauku ir valgio kąsnis
priimti, nes rankų neplauja
per dieną. Kitos tingi patali-
nes apskalbi, o neapskalbta
lova nei atsilėti nevilioja. Pa-
praštai nešvarioj lovoj visu-
met atsiranda visokio brudo,
kur užmigus ant nuiusų son-
kaulių zuikučių eina.

Tulos mūsų moterėlių save
drįsta į apšviestų eiles pris-
kaiyti, bet nei paprasto namų
švarumo nežino. Mačiau kitos
ir šuniukus gnaužo, ir vaiku-
čiams už panosų graibo, ir
nemazgąjusios rankų čia jau
valgių liečiasi.

Valgių gaminime irgi tas
pat nepateisinamas apsilėi-
dymas pasireiškia. Ir mano nuo-
mone didesnė dalis lietuvių
moterų tingi pagalvoti, kaip
valgius geriau, sveikiau paga-
minti, taip lygiai iš tingėjimo
duoda vietos nesvarumui savo
namuose.

Šie aukščiau paminėti du
dalykai yra begalo svarbūs už-
laikymo geros sveikatos žvilgs-
niui, kaip gydytojai sako, ir to-
del jų nereikėtų apleisti. Ki-
tas dalykas, žmogus ne gyvu-
lys, reikia apie save apsižiū-
rėti.

Taigi, moterėlės, subruskite,
ir nepykite mėsdomosios už
nemalonų prisiminimą.

—Atomas.

NUSIZUDE NUODAIS.

Michael McDonough, 37 me-
tų amžiaus, gyvenęs 5039 Eddy
gatvės, nežinia del kokios prie-
žasties išgėrė nuodų ir nusižu-
dė.

ATSIŪSTA.

Atsisaukimas į visus Ame-
rikos lietuvius, kurie esate
pirkę lotus Newton Falls, Ohio,
reikale pasitarimo kokių budu
mes galėtume atgauti savo pi-
nigus, kuriuos mes esam įdėję
pirkdami lotus keletą metų
atgal. Agentai važinėdami po
angliakasyklas, daugiausiai
Pennsylvanijos ir West Virgi-
nijos valstijose, pardavė lietu-
viams tukstančiais lotų priža-
dėdami aukso kalnus ir didelį
uždarbį ant tų lotų po poros
metų. Dabar ne pora metų
praėjo, bet daugiau, ir tie lotai
kainoj ne tik nepakilo, bet gal
ir to verti nėra, ir kada agen-
tai žadėjo atgal tuos lotus pa-
imti, bet jų nė dvasios nėra.
Taigi mes žemiau pasirašę nu-
tarėm atsisaukti per laikraš-
čius, kad kurie esate pirkę lo-
tus Newton Falls, Ohio, para-
šytumėt laišką pasakydami:

1) Kiek lotų esate pirkę ir
kiek mokėjė cash ar ant išmo-
kėjimo?

2) Ką agentai sakė jums
parduodami lotus ir kaip senai
pirkot?

3) Ar turit planą lotų arba
jų numerį kokių vietų pirkote?

4) Ką manot dabar daryti?

Kada susizinosime tarp sa-
vės, tada tarsimės ką daryti:
skųsti ar eiti ant tų lotų gy-
venti?

su pagarba,

Frank Vitkauskas,
J. Tilvikas,
Rubinas.

Laiškus rašydami adresuo-
kit šitaip: J. Tilvikas, 743
Bisson Ave., Akron, Ohio.

CHICAGOS ZINIOS

ARESTAVO KAZ. DAUCZAUSKĄ

Jam primeta nužudymą dvejų policistų.

Kaz. Dauczauskis, lenkas chigagietis, kuriam primetama nužudymas dvejų Chicago policistų, leit. Terence J. Lyons ir Thomas J. Clark, tapo pargabentas sumištomis rankomis ir kojomis iš San Diego, Californijos. Minimi policistai buvo nušauti pereinant metą, gegužio mėnesį. Del to žmogžudystės jau buvo teisiami "Big Tim" Murphy, Mader ir John Miller. Pirmieji du buvo areštuoti, o pastarasis tapo nuteistas keturiolikai metų kalėjimui.

Kaz. Dauczauskis atsisakė koki nors kalbėti su policija, išskyrus keletą sakinių, kurie vienas antram buvo priešingi. Slaptosios policijos viršininkas Hughes mano, kad K. Dauczauskis yra tikras policistų užmušėjas, kadangi jis San Diego kalėjime pasigyręs savo draugui kaliniui, jog jis užmušęs du policistų Chicago. Hughes sako, kad jis bus apkaltingas žmogžudystėje ir teisiamas kaip toks. Sakoma, kad nauja byla gali įvilti ir "Big Tim" Murphy.

PRAILGONA OPEROS SEZONA.

Didžiosios Chicago Operos kompanija paskelbė, kad ateinančių žiemą operos sezonas bus prailgintas nuo dešimties iki vienuolikos savaitių. Ateinančios žiemos sezonas prasidės lapkričio 8 dieną ir tęsis vienuolika savaitių. Sezoninių tikietų pirkėjai gaus knygetes už tą pačią kainą, kaip dabar buvo mokama už dešimties savaitių.

ISSPROGDINO SAUGIAJĄ ŠEPĄ.

Pereitą sekmadienį saugiųjų šepų sprogdintojai turėjo gero gliukio. Keli jų išsprogdino tokią šepą "Hod Carriers" salėje, 814 W. Harrison gat. Banditai laimėjo virš trijų tūkstančių dolerių pinigų.

PAVOGĖ ŠEŠIS AUTOMOBILIUS.

Vakar policijai pranešta, kad šeši automobiliai tapo pavogti Chicago. Policija tą pačią dieną surado penkis pirmuosius pavogtus automobilius.

PASIMIRĖ MERGINA.

P-lė Kotrina Jeva Kivesinskis, 19 metų amžiaus, pasimirė savo namuose, 2714 N. Lawndale ave., pereinant seštadienį. Koronierius sako, kad ji mirusi del širdies ligos.

MOTERIS IŠSOKO IŠ BĖGANČIO GATVEKARIO.

Pereitą seštadienį, nežinia del kokios priežasties, ponė Parevskienė išsoko iš greitai bėgančio Racine ave. gatvekario tarpe 47 ir 48 gatvių. Parpuolusi ant žemės jinai sunkiai susižeidė, susidaužydama galvą. Parevskienė tapo nugabenta Paviato ligoninėn. Kelios moterys, kurios važiuavo kartu su Parevskiene, atsisakė palydėti ją ligoninėn ir pasiūlyti apie nuotikį. Jos vyro policija irgi negalėjo surasti namie. Jinai gyvena 4851 Elizabeth gatvės.

ISAKĖ ČIGONAMS IŠSINĖDINTI IŠ MIESTO.

East Chicago ave. nuovados teisėjas pareiškė dekretą, kad jis dėsias kiekvieną pastangą apsigulyti savo distriktą nuo žmonių pavojingų draugijai. Ir teisėjas Henry M. Walker pildė savo pareiskimą. Pereitą seštadienį jis isakė trims čigonams, laimės nusakymojuams,

išsinešdinti iš Chicago miesto bėgy dvejų savačių. Tai paliečia Petrą Bimbo, jo žmoną ir S. Miller, kurie visi gyvena 406 N. Clark gatvės.

Minimiems čigonams išneštas toks dekretas del to, kad jie apgaudinėjo žmones. Policistė Terest Johnson, kuri areštavo čigonus, papasakojo sakamą: Tie čigonai ištraukė nuo kelių žmonių nosines, kuriose buvo įsiūti pinigai ir vėlonos ty nosinių, jie davė jiems kitas nosines. Savo klientams čigonai liepė pasidėti tas nosines po galvos ir miegoti ant jų per čielą savaite — jų laimė išsipildysianti. Laimė neišsipildžius, prigauti asmenys ir įtare čigonus policijai.

IŠGELBĖJO ČIGONŲ VAIKUS.

Pereitą seštadienio rytą įvyko didelis gaisras name 1101 S. Halsted gat., kur gyveno skaitlinga čigonų šeima. Peter Eli, kurį kiti vadina čigonų karaliumi Chicago. Policistai Landa ir Ahern, pamatę liepsną su dūmais besimušant per "palocius" langus, pasisaukė ugniagesius ir bėgo pagelbon. Juodviems pasisekė išgelbėti šešis iš vienuolikos čigonų vaikų. Kitus vaikus pats tėvas Eli šnešė iš degančio namo. Nė vienas vaikas nežuvo.

APKALTINO 75 MUNSAINERIUS.

Federaliniai prisaikintieji teisėjai apkaltino 75 munsainerius bei likerių smugelintus Columeto distrikte. Numatoma, kad tie bus pirmieji žingsniai prieš degtinės dirbėjus ir jos pardavinėtojus. Sekmadienio naktį prohibicijos agentai areštavo daug žmonių Chicago ir aplinkiniuose miesteliuose.

Chicago Darbininkai Vienijasi Siekiasi bendro politinio veikimo.

Visos Chicago ir Cook pavieto darbininkų organizacijos jau padarė pirmą žingsnį pasitarimui, kas del susijungimo bendram veikimui. Tai tapo nutarta Farmer-Labor partijos Cook pavieto lokalo konvencijoj, kuri įvyko pereinant sekmadienį, sausio 14 d., 180 W. Washington gatvės.

Ateinantį sekmadienį Chicago Darbo Federacija šaukia susirinkimą, kuriame bus paskirtas darbininkų organizacijų susivienijimo komitetas. Aukščiausiai minėtos partijos konvencijoj dalyvavo apie 200 delegatų, kurių tarpe nesirado nė vieno farmerio. Pranešama, kad konvencija buvusi laukoma slapta.

Konvencijoj diskutuota, kaip parinkti darbininkų kandidatus. Vieni nurodinėjo, kad tam reikalingas atskiros partijos kandidatų tikietas; kiti nurodė, kad rinkti tikėtai tuos, kandidatus, kurie yra prielankūs darbininkams, nežiūrint kokių partijų jie yra. Dalykas nebuvo išspręstas galutinai. Lauksime daugiau žinių tame veikime.

Lietuvių Rateliuose

Labai svarbios prakalbos Brighton Parke

Kalbės drg. Kipras Bielinis, Lietuvos Socialdemokratų Partijos Atstovas.

Šiandie vakare, K. Gramontė salėje, 4535 S. Rockwell gatvės, įvyks labai svarbios ir gana įdomios prakalbos. Kalbės drg. Kipras Bielinis, pasižymėjęs darbininkų klasės kareivis, Lietuvos Socialdemokratų Partijos atstovas, buvęs Lietuvos Steigiamojo Seimo narys; neseniai atvykęs Amerikon.

Drg. Bielinis yra labai geras kalbėtojas, gerai suspažinęs su darbininkų judėjimu Euro-

poj, o ypatingai Lietuvoj; ir, su prantama, turi apie tai daug ką pasakyti. Jis moka gana nuosekliai apibūdinti Lietuvos darbininkų padėtį, vidurinius ir kaimyninius Lietuvos valstybės klausimus, dabartinės Lietuvos valdžios politiką, visų partijų siekimus ir nusistatymus ir Lietuvos liaudies norus. Tuos visus dalykus, ir kitus, kurių čia negalima suminėti, drg. Bielinis aiškina Amerikos lietuviams darbininkams ir ati duoda jų valiai juos spręsti.

Aišku, kad Bielinio prakalba bus labai įdomi, ypatingai darbininkams, kurie mažiau ar daugiau įdomiaja Lietuva arba mano kada jėn sugrįžti gyventi. Taigi visų brightonparkiečių pareiga yra atsilankyti ir paklausti drg. Bielinio prakalbos. Iš anksto reikia pasakyti, kad kiekvienas atsilankiusis bus pilnai patenkintas, — kad ir antru kartu panorės išgirsti drg. Bielinio prakalbą.

Visi tie, kurie jau girdėjo kalbant drg. Bielinį kitose Chigagos lietuvių kolonijose, be abejonės, atsilankys ir į šį vakarą jo paklausti. Visi tie, kurie dar negirdėję Bielinio prakalbų apie Lietuvą, turi geriausią progą šį vakarą iai išgirsti. Eikite visi į prakalbas. — Girdėjęs.

Marijonos triumfas

Kaip mes laukėme kad bus ir kaip mes geidėme, kad būtų taip ir įvyko.

Mūsų dainininkės p-lės Marijonos Rakauskaitės koncertas nedėlios vakarą Dailių Menų salėje pavyko kuopuikiausiai visais atžvilgiais.

Ir Marijona pasirodė čia visame savo gražume ir tobulume ir Chigagiečiai puikiai čia demonstravo savo pasiryžimą remti ir mylėti laisvąją daile, — be kunigų cenzūros ar kontrolės. Ištikro, tai buvo didelis smagumas matyti, kaip parinktinė Chigagos lietuvių publika, gali sakyti, pati "smetonė" pripildė talpnią koncertinę salę, taip kad nebeliko vietų.

Beklausant dramatinio didėlio Marijonos soprano balso malonu buvo pastebėti tą didėlį progresą dainavime, koki jį padarė per paskutinį pusmetį ar metą. Iš jos laisvo balso valdymo ir jo grynumo buvo aišku, kad ji lavinasi, dirbo, su pilnu atsivardimu dailei, su didėliu jos pamylinu.

Daugelis Marijonos padainuotų dainų ir dainelių stambiai užžavėjo visus, kadangi jos ar taip galingai ar artistiška, ar švelniai ar originaliai buvo pateiktos visuomet skausmą Marijonos balsu. Rašančiam kaip geriausiai pavykusios dainos atrodė sekantių jų išpuodžio didumo cilėje:

Pace, pace, mio Dio iš "La forza del destino", Verdi.

Florian's Song, Sindingo.

June — Lesterio.

Ko čia taip ilgu — Sarpaliaus.

TARPUTYNAS IŠGYDO REUMATIZMĄ KLUBE

Turpo, Tarputyno Tepuklas, išvaro reumatizmą iš klubų kaip bemačiai! Sustirusių, skaudamų strėnų netur but! Netur but! sutinusių raumenų, sutrauktų gyslių! Turpo nugalėtiną skausmą. Išsėdžia giliai ir išvaro jį laukant! Mažne tuojais jis sustabdė tuos aštrius skausmus, kurie varstė jaus strėnomis ir šonais! Moklas sako, kad niekas taip greitai nepersėda kaip tarputynas. Naujas išradimas, Turpo, įjungia visą tarputyno stebėtiną persėdama įeiga su kitais nustatibais gydomais veiksniais. Turpo veikia tokiu nustatibu greitumu, kad patrynus į krutinę ar kaklą mažne tuojais galima pastebėti lengva tarputyno kvapnis kvapė! Turpo išvaro dieglį iš klubų, reumatinius skausmus, plaučių plėvės uždegimą, neuralgiją ir galvos skaudėjimą. Taipgi prašalina šaltį, gerklės skaudėjimą ir krupą. Turpo netraukia puslių, nedegina ir netepla. Išimk tą "durimą" iš pečių. Atsietiek ir jausk save vėl. Pasimk Turpo iš apčiuoke šlaidien. Nebuk be Turpo šito Tarputyninio Tepuko, turinėčio kitus senius išistikmus vaistus, Mentoli ir Kamparą. Turpo, 30c ir 60c slojikeliai.

Pastaroji dainelė yra parasyta chigagiečio Petro Sarpaliaus. Jos graži kompozicija atkreipė visų domę — ypač kad ją taip puikiai sudainavo p-lė Marijona. Kiek žinome, Petras Sarpalias jau per keletą metų bandydavo komponuoti daineles. Daina "Ko čia taip ilgu" (Binkio žodžiai) parodė tylųjį Petrą slepiant nemažą talentą savyje.

Marijonos puikų koncertą smagiai pajavirino baritonai Karolis Sarpalias ir pianistai Jonas Byanskas ir Antanas Olis. Jų paskambinti pianu keturiom rankom gabalėliai labai patiko visai publikai. J. Byanskas skambino Chopino Premiere Ballade ir pasirodė esąs pianistas. Kokiu chigagiečiai tikrai gali didžiuotis.

Smagu buvo ir tai, kad Marijonos koncerte visi jautėsi kaip namie, be jokio susivaržymo, maloniai, linksmai.

Kur-gi ne! Juk per koncertą ir po koncerto (improvizuotuose šokiuose) visiems švietė spindinti ir visus džiuginanti Marijonos šypsa. — Svečias.

Masinis mitingas del Klaipėdos

Sausio 12 d. susidaręs nepartinis Chigagos lietuvių Klaipėdos Komitetas iš 21 asmens rengiasi šaukti milžinišką masinį mitingą ateinantį nedėdienį, sausio 21 d., kad pareiskus mūsų visuomenės nusistatymą paskutiniams įvykiais Klaipėdos krašte ir apsvarsčius budus padėti to krašto žmonėms.

Mitingo vieta ir laikas bus paskelbti vėliau. Tegul visi Chigagos lietuviai iš kalno ruošiasi prie jo.

(Tasa ant 6to pusl.)

ANGLYS

Mes tik-ką apturėjome didelį siuntinį Illinois ir Pocahontas anglų. Mes siulome jas trumpam laikui sekamomis kainomis:

Pocahontas, geriausios \$12.00
Illinois, šmotais, grumstais, trupiniais \$9.00

Šitos kainos yra tik tam laikui, kol šito siuntinio išteks.

SUPERIOR FUEL CO.

Tel. Midway 6050 6247 Dorchester Ave.

VIENYBĖ

Duoda Šimet Dovanų

Visiems, kurie užsiprenumeruos du-kart savaitinį laikraštį "Vienybę" su juokų skyrimi "Tarka" gaus

DOVANU

Kalendorių, sieninį, lietuviškomis spalvomis. Knygų vertės dvejų dolerių, "Vienybės" laidos.

Metams \$3.50
Lietuvon \$4.50

— Adresuokite —

VIENYBĖ

193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Pinigai Išmokėti Lietuvoje

Naujienų Pinigų Siuntimo Skyrius gavo pranešimą iš Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banko, kad siųstieji iš Amerikos pinigai tapo pilnai išmokėti sekantiems asmenims, ir prisiuntė kvitus su paėmėjų parašais.

Pinigus gavo:

Tel. iš 8 XI—Fritz Rutkien tėvui 50919—B. Každienei
Tel. iš 14 XI—Zalubienė Teofilė 50961—K. Skerstunaitė
14 XI—Bujauskienė Petronė 50966—R. Mikšienė
25 XI—Aleksandri Dantai 50980—B. Gedutienei
12 XII—Kostantinui Jansonui 50983—M. Kvietkauskui
Nr. 17—Onai Griniūkei 51015—L. Kriauciūnui
18—A. Puplausekai 51023—M. Balčiūnui
23—D. Cesiuskieni 51137—S. Maseinei
33—V. Jasinskaitei 51147—J. Selickas
36—E. Baranaukaitei 51154—E. Jurevitienei
37—L. Maurogui 51155—R. Makselienei
41—M. Misevičiutei 51156—M. Pilipienei
51—P. Žitkus 51166—M. Latušinskieni
60—A. Savičiūnas 51175—D. Pallohenė
62—O. Atkačiūnaitei 51198—M. Miniangui
69—F. Arlauskas 51248—P. Vitas
70—J. Meleninskui 75000—18—J. Vasiliauskas
71—O. Liukpetraitei 75118—910—J. Oslapienei
75—A. Vaiciūnienė 75207—B. Lidžiūkei
76—J. Aukštuoliui 75226—M. Petrauskieni
81—M. Jonaičiui 75227—19—A. Tamošaitienei
82—J. Valuntai 75232—D. Urbičiui
90—O. Kavieni 75234—21—P. Jgliukui
50828—O. Piaulokaitei

Kvitai su paėmėjų parašais randasi "Naujienų" ofise.

Moteris Taip Sirgo, Kad Negalėjo Pastovėti

Sako Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound padarė ją sveika ir stipria.

Glens Falls, N. Y. — "Suvirš du mėnesius aš taip sirgau, kad negalėjau ant kojų pastovėti ir mano vyrui teko apie namus apsižiūri. Perskaiciau padėkavonės laiškus apie Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound ir pradėjau jį vartoti. Dar nepabaigus vartoti pirmos butkos, aš pamačiau, kiek man jis gero padarė. Aš dabar esu sveika ir tvirta ir padarau pati savo darbą šeimynai iš keturių, viską iškalbiu ir apsiuvu, kas, man rodo, yra nepaprastas dalykas, kadangi aš nedrįsčiau bandyti mašina siūti ir siūdavau rankomis. Aš tikrai manau, kad jei ne šitas jūsų vaistas, tai šiandien manęs čia nebūtų, kadangi liga atrodė labai sunki." — Mrs. George W. Burchell, Glens Falls, N. Y.

Paprašymai dykai. Lydia E. Pinkham's Privatė knygelė apie moterų ligas ("Ailments Peculiar to Women") paprašius bus pristatyta dykai. Rašykite į Lydia E. Pinkham Medicine Co., Lynn, Massachusetts. Šioji knygelė yra vertingų žinių, kurios kiekvienai moteriai privalu žinoti.

Buvo toks silpnas kad sverdėjo. Pataria sergantiems imti šitą stebuklingą vaistą.

Ponas J. H. Bartlett iš Clid'o, N. C., rašo: "Kuoel aš pradėjau imti Nuga-Tonę, aš turėjau skrandžio ligą, buvau visais sunyks, negalėjau nei dirbti nei valgyti, nei miegoti ir buvau toks silpnas kojos, kad eidamas sverdėjau. Aš žinau, kad Nuga-Tonę pagelbėjo man daugiau negu visi kiti vaistai. Aš patariu kiekvienam, kuris serga, yra silpnas ir sunyks, gerti Nuga-Tonę išmėginti." Šitas didelis sveikatos, stiprumo ir kuno atgaivintojas turi apskaiti geležies kraują ir Fosforo smegenims. Jis sutvarko vidurius ir išvaro nuodus iš kuno. Pamėgink jį pats, o įsitikinsi. Vienam pilnam mėnesiui gydysis tik \$1.00. Nuga-Tonę pardavinėja visi aptiekininkai pozinga garantiją, kad jis suteiks visišką patenkinimą, arba bus pinigai gražinti (garantija rasi prie kiekvienos butkėlės), arba jį pastus tiesiog apmokėtu pastu National Laboratory, 1038 S. Wabash Ave., Chicago, pasiuntus jiems \$1.00.

Office Hours: 10 iki 12 pietų 6 iki 7 vak.
Tel. Canal 2118

Dr. A. L. Yuska
PHYSICIAN AND SURGEON
1900 So. Halsted St.
Gyvenimo vieta:
4193 Archer Ave.
2 iki 4 po pietų
Tel. Lafayette 0098

Dr. Natalija Žukauskas,
Gydan be operacijų ir be gyduolių visokias staigas ir chroniškas ligas; taipgi ir nervų ligas: vyrų, moterų ir vaikų. Specialistas moteriškų ir merginų ligų.
943 W. 33rd Place
Phone Boulevard 8318
Patarimai dovanai.
Valandos nuo 2 iki 8 val. vakara.

Telephone Yards 6082
DR. M. STUPNICKI
3107 So. Morgan St.,
CHICAGO, Ill.
VALANDOS: Nuo 8 iki 11 ryto ir nuo 5 iki 8 vakara.
Nedėlioms ofisas yra uždarytas

Telephone Yards 5834
DR. P. G. WIEGNER
Priėmimo valandos nuo 8 iki 12 ryto ir nuo 7 iki 9 v. vak.
3325 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 1532
DR. J. KULIS
Lietavie Gydytojas ir Chirurgas
Ofiso val.: 9 iki 12 pietų, 6 iki 9 vakara.
3259 So. Halsted St., Chicago.

DR. A. J. BERTASIUS
PHYSICIAN AND SURGEON
3464 So. Halsted St.
Ofiso val.: 1 iki 3 ir 6 iki 8 v. v.
Ned. 9 iki 11 ryto
Tel. Boulevard 5913
Rezidencija, 3159 So. Union Ave.
Tel. Yards 1699

DR. C. K. KLIAUGA
DENTISTAS
1821 So. Halsted St., Chicago, Ill.
kampus 18th St.
Valandos: 9—12 ryto ir 1—8 vak.
Phone Canal 0257

Dr. Anelė Kaushillas D. C.
CHIROPRACTOR
Gydan be operacijų ir be gyduolių visokias staigas ir kroniškas ligas: nervų, reumatizmą, paralyžių, naktinį susiūlipimą, dusulį ir visas kitas ligas; vyrų, moterų ir vaikų. Patarimai dykai.
2159 W. 21 St., kampas Leavitt St.
Telefonas Roosevelt 8135
Val.: 1:00 iki 9 p. m. Ned. 9 iki 12 a. m.

DR. V. A. Simkus
Gydytojas, Chirurgas ir Akušeras
3261 S. Halsted St.
Tel. Boulevard 5052
Val. 10—12 A. M. 1—3 ir 6—9 P. M.
Ned. 10—12 A. M.
Residence Canal 2118

Serganti žmonės yra užprašomi pasitarti su Dr. Ross.

DYKAI PATARIMAI
Geriausios AMERIKOS IR EUROPOS gydymo būdai nuo

Chroniško Nervingumo Kraujo Šlapumo ir Privatinį Ligų

Jeigu jūs turite bile kokią ligą, nemusiminkite. Atvažiuokite kad ir iš toli suteiksiu geriausį gydymą.

DR. B. M. ROSS
35 South Dearborn St.
(Kampus Monroe ir Dearborn St.)
Imkite elevatorių iki 5-to aukšto
Priėmimo kambarys 506,
Chicago, Ill.

Ofiso valandos 10-5 po piet. Nedėliomis 10-1 po piet. Pandėly, Seređoj ir Subatoj vakarais 6-8 v.

TRISDEŠIMTS METŲ TOJE PACIOJE VIETOJE.

Vieta kurioj tukstanciai žmonija liko išgydyti, tai geriausia vieta ligonių atsilankymui.

Fine for Lumbago
Musterole drives pain away and brings in its place delicious, soothing comfort. Just rub it in gently.

It is a clean, white ointment, made with oil of mustard. Get Musterole today at your drug store, 35c and 65c in jars and tubes; hospital size, \$3.00.

BETTER THAN A MUSTARD PLASTER

MUSTEROLE
WILL NOT BLISTER

CHICAGOS :: ZINIOS ::

ARESTAVO KAZ. DAUCZAUS- KL.

Jam primeta nužudymą dvejų policistų.

Kaz. Daucauskis, lenkas chigagietis, kuriam primetama nužudymas dvejų Chicago policistų, leit. Terence J. Lyons ir Thomas J. Clark, tapo pargabentas sumištomis rankomis ir kojomis iš San Diego, Californijos. Minimi policistai buvo nušauti pereinant metą, gegužio mėnesį. Del tos žmogžudystės jau buvo teisiami "Big Tim" Murphy, Mader ir John Miller. Pirmieji du buvo areštuoti, o pastarasis tapo teisiantis keturioliką metų kalėjimui.

Kaz. Daucauskis atsiskakė nors kalbėti su policija, išskyrus keletą sakinių, kurie vienas antram buvo priešingi. Slaptosios policijos viršininkas Hughes mano, kad K. Daucauskis yra tikras policistų užmušėjas, kadangi jis San Diego kalėjime pasigyręs savo draugui kaliniui, jog jis užmušęs du policistų Chicago. Hughes sako, kad jis bus apkalintas žmogžudystėje ir teisiamas kaip toks. Sakoma, kad nauja byla gali įvilti ir "Big Tim" Murphy.

PRAILGINA OPEROS SEZONĄ.

Didžiosios Chicago Operos kompanija paskelbė, kad ateinančią žiemą operos sezonas bus prailgintas nuo dešimties iki vienuolikos savaitių. Ateinančios žiemos sezonas prasidės lapkričio 8 dieną ir tęsis vienuolika savaitių. Sezoninių tikietų pirkejai gaus knygetus už tą pačią kainą, kaip dabar buvo mokama už dešimtį savaitių.

ISSPROGDINO SAUGIAJĄ SĖPĄ.

Pereitą sekmadienį saugiųjų šėpų sprogdintojai turėjo gero giliuko. Keli jų išsprogdino, tokį šėpą "Hod Carriers" salė, 814 W. Harrison gat. Banditai laimėjo virš trijų tūkstančių dolerių pinigų.

PAVOGE ŠEŠIS AUTOMOBILIUS.

Vakar policijai pranešta, kad šeši automobiliai tapo pavogti Chicago. Policija tą pačią dieną surado penkis pirmuosius pavogtus automobilius.

PASIMIRĖ MERGINA.

P-lė Kotrina Jeva Kivesinskis, 19 metų amžiaus, pasimirė savo namuose, 2714 N. Lawndale ave., pereitą šeštadienį. Koronierius sako, kad ji mirusi del širdies ligos.

MOTERIS IŠSOKO IŠ BĖGANČIO GATVEKARIO.

Pereitą šeštadienį, nežinia del kokios priežasties, ponė Parevskienė išsoko iš greitai bėgančio Racine ave. gatvekario tarpe 47 ir 48 gatvių. Parpuolusi ant žemės jinai sunkiai susižeidė, susidaužydama galvą. Parevskienė tapo nugabenta Paviato ligoninėn. Kelios moterys, kurios važiuavo kartu su Parevskiene, atsisakė palydėti ją ligoninėn ir pasiūlyti apie nuotikį. Jos vyro policija irgi negalėjo surasti namie. Jinai gyvena 4651 Elizabeth gatvės.

ISAKĖ ČIGONAMS IŠSINĖ- DINTI IŠ MIESTO.

East Chicago ave. nuovados teisėjas pareiškė dekretą, kad jis dešias kiekvieną pastangą apvalyti savo distriktą nuo žmonių pavojingų draugijai. Ir teisėjas Henry M. Walker pildė savo pareikimą. Pereitą šeštadienį jis įsakė trims čigonams, laimėms nusakojojam.

išsinešdinti iš Chicago miesto bėgy dvejų savaičių. Tai paliečia Petrą Bimbo, jo žmoną ir S. Millerį, kurie visi gyvena 406 N. Clark gatvės.

Minimiems čigonams išneštas toks dekretas del to, kad jie apgaudinėjo žmones. Policistai Terest Johnson, kuri areštavo čigonus, papasakojo sakamą: Tie čigonai ištraukė nuo kelių žmonių nosines, kuriose buvo įsiuti pinigai ir vieton ty nosinių, jie davė jiems kitas nosines. Savo klientams čigonai liepė pasidėti tas nosines po galvos ir miegoti ant jų per čielą savaitę — jų laimė išsipildysianti. Laimė neišsipildžius, prigauti asmenys ir įtarę čigonus policijai.

ISGELBĖJO ČIGONŲ VAIKUS.

Pereitą šeštadienį rytą įvyko didelis gaisras name 1101 S. Halsted gat., kur gyveno skaitlinga čigonų šeima, Peter Eli, kurį kiti vadina čigonų karaliumi Chicago. Policistai Landa ir Ahern, pamatę liepsną su dūmais besimušant per "palociaus" langus, pasisaukė ugniagesius ir bėgo pagelb. Juodviems pasisekė išgelbėti šešis iš vienuolikos čigonų vaikų. Kitus vaikus pats tėvas Eli šnešė iš degančio namo. Nė vienas vaikas nebuvo.

APKALTINO 75 MŪNSAINIE- RIUS.

Federaliniai prisaikintieji teisėjai apkaltino 75 mūnsainierius bei likerių smugelintus Columeto distriktė. Numatoma, kad tie bus pirmieji žingsniai prieš degtinės dirbėjų ir jos pardavinėtojų. Sekmadienio naktį prohibicijos agentai areštavo daug žmonių Chicago ir aplinkiniuose miesteliuose.

Chicago Darbininkai Vienijasi Siekiasi bendro politinio veikimo.

Visos Chicago ir Cook pavieto darbininkų organizacijos jau padarė pirmą žingsnį pasitarimui, kas del susijungimo bendram veikimui. Tai tapo nutarta Farmer-Labor partijos Cook pavieto lokalo konvencijoj, kuri įvyko pereitą sekmadienį, sausio 14 d., 180 W. Washington gatvės.

Ateinantį sekmadienį Chicago Darbo Federacija šaukia susirinkimą, kuriame bus paskirtas darbininkų organizacijų susivienijimo komitetas. Aukščiausias minėtos partijos konvencijoj dalyvavo apie 200 delegatų, kurių tarpe nesirado nė vieno farmerio. Pranešama, kad konvencija buvusi laukoma slapta.

Konvencijoj diskutuota, kaip parinkti darbininkų kandidatus. Vieni nurodinėjo, kad tam reikalingas atskiros partijos kandidatas; kiti nurodė, kad rinkti tikrai tuos kandidatus, kurie yra prielankūs darbininkams, nežiurint kokių partijų jie yra. Dalykas nebuvo išspręstas galutinai. Lauksime daugiau žinių tame veikime.

Lietuvių Rateliuose

Labai svarbios prakalbos Brighton Parke

Kalbės drg. Kipras Bielinis, Lietuvos Socialdemokratų Partijos Atstovas.

Šiandien vakare, K. Gramontė salėj, 4535 S. Rockwell gatvės, įvyks labai svarbios ir gana įdomios prakalbos. Kalbės drg. Kipras Bielinis, pasižymėjęs darbininkų klasės kareivis, Lietuvos Socialdemokratų Partijos atstovas, buvęs Lietuvos Steigiamojo Seimo narys, neseniai atvykęs Amerikon.

Drg. Bielinis yra labai geras kalbėtojas, gerai susipažinęs su darbininkų judėjimu Euro-

poj, o ypatingai Lietuvoj; ir, su prantama, turi apie tai daug ką pasakyti. Jis moka gana nuosekliai apibūdinti Lietuvos darbininkų padėtį, vidurinių ir kaimyninius Lietuvos valstybės klausimus, dabartinės Lietuvos valdžios politiką, visų partijų siekimus ir nusistatymus ir Lietuvos liaudies norus. Tuos visus dalykus, ir kitus, kurių čia negalima suminėti, drg. Bielinis aiškina Amerikos lietuviams darbininkams ir atidoduoja jų valiai juos spręsti.

Aišku, kad Bielinio prakalba bus labai įdomi, ypatingai darbininkams, kurie mažiau ar daugiau įdomiaja Lietuva arba mano kada jona sugrįžti gyventi. Taigi visų brightonparkečių pareiga yra atsilankyti ir paklausti drg. Bielinio prakalbos. Iš anksto reikia pasakyti, kad kiekvienas atsilankiusis bus pilnai patenkintas, — kad ir antru kartu panorės išgirsti drg. Bielinio prakalbą.

Visi tie, kurie jau girdėjo kalbant drg. Bielinį kitose Chicago lietuvių kolonijose, be abejonės, atsilankys ir į šį vakarą jo paklausyti. Visi tie, kurie dar negirdėjo Bielinio prakalbų apie Lietuvą, turi geriausią progą šį vakarą jai išgirsti. Eikite visi į prakalbas. — Girdėjęs.

Marijonos triumfas

Kaip mes laukėme kad bus ir kaip mes gėidėme, kad būtų taip ir įvyko.

Mūsų dainininkės p-lės Marijonos Rakauskaitės koncertas nedėlios vakarų Dailių Menų salėje pavyko kuopuikiausiai visais atžvilgiais.

Ir Marijona pasirodė čia visame savo gražume ir tobulume ir Chicagočiai puikiai čia demonstravo savo pasiryžimą remti ir mylėti laisvąją dailę, — be kunigų cenzūros ar kontrolės. Ištikro, tai buvo didelis smagumas matyti, kaip parinktinė Chicago lietuvių publika, gali sakyti, pati "smetonė" pripildė talpnią koncertinę salę, taip kad nebeliko vietų.

Beklausant dramatinio didelio Marijonos soprano balso malonu buvo pastebėti tą didelį progresą dainavime, kokį ji padarė per paskutinį pusmetį ar metą. Iš jos laisvo balso valdymo ir jo grynumo buvo aišku, kad ji lavinasi, dirbo, su pilnu atsidavimu dailėi, su dideliu jos pamyliu.

Daugelis Marijonos padainuotų dainų ir dainelių stambiai užžavėjo visus, kadangi jos ar taip galingai ar artistiška, ar švelniai ar originaliai buvo pateiktos visuomet skaudiai Marijonos balsu. Rašančiam kaip geriausiai pavykusios dainos atrodė sekančios jų išpuošio dūdimio eilės:

Pace, pace, mio Dio iš "La forza del destino", Verdi.
Floriana's Song, Sindingo.
June — Lesterio.

Ko čia taip ilgu — Sarpaliaus.

TARPUTYNAS IŠGYDO REUMATIZMĄ KLUBE

Turpo, Tarputyno Tepuklas, išvaro reumatizmą iš klubų kaip bemaist! Sustiriusi, skaudama strėnų netur buti! Netur buti sutinusiu raumenų, sutraukti gyslų! Turpo namalinskausmas. Išsėda giliai ir išvaro jį laukant! Mažne tuojais jis sustabdo tuos aštrius skausmus, kurie varsto jus strėnomis ir šonais!

Moklas sako, kad niekas taip greitai nepersėda kaip tarputynas. Naujas išradimas, Turpo, sujungia visą tarputyno stebėtiną persėdama įeiga su kitais nuostabiais gydymais veiksniais. Turpo veikla tokiu nuostabiu greitumu, kad patrynus į krutinę ar kaklą mažne tuojais galima pastebėti lengvą tarputyno kvapinsnį kvap! Turpo išvaro dieglį iš klubų, reumatinius skausmus, plaučių plevės uždegimą, neuralgiją ir galvos skaudėjimą. Taipgi prašalina šaltį, gerkles skaudėjimą ir krupą. Turpo netraukia puslių, nedegina ir netepa.

Išimk tą "durimą" iš pečių. Atsitiesk ir jauks save vėl. Pasimink Turpo iš aptiekos šiandien. Nebuk be Turpo šito Tarputyninio Tepuko, turinio kitus senus išlikimus vaistus, Mentol ir Kamparą. Turpo, 30c ir 60c slojikeliai.

Pastaroji dainelė yra parašyta chigagiečio Petro Sarpaliaus. Jos graži kompozicija atkreipė visų domę — ypač kad ją taip puikiai sudainavo p-lė Marijona. Kiek žinome, Petras Sarpalius jau per keletą metų žandavo komponuoti daineles. Daina "Ko čia taip ilgu" (Binkio žodžiai) parodė tylųjį Petrą slepiant nemažą talentą savyje.

Marijonos puikų koncertą smagiai pajavirino baritonas Karolis Sarpalius ir pianistai Jonas Byanskas ir Antanas Ollis. Jų paskambinti pianu keturiom rankom gabalėliai labai patiko visai publikai. J. Byanskas skambino Chopino Premiere Ballade ir pasirodė esąs pianistas kokiuo chigagiečiai tikrai gali didžiuotis.

Smagu buvo ir tai, kad Marijonos koncerte visi jautėsi kaip namie, be jokio susivaržymo, maloniai, linksmai.

Kur-gi ne!
Juk per koncertą ir po koncerto (improvizuotuose šokiuose) visiems švietė spindinti ir visus džiuginanti Marijonos šypsa.

Masinis mitingas del Klaipėdos

Sausio 12 d. susidaręs nepartinis Chicago lietuvių Klaipėdos Komitetas iš 21 asmens rengiasi šaukti milžinišką masinį mitingą ateinančią nedėdienį, sausio 21 d., kad pareiškus mūsų visuomenės nusistatymą paskutiniams įvykiais Klaipėdos krašte ir apsvarsčius budus padėti to krašto žmonėms.

Mitingo vieta ir laikas bus paskelbti vėliau. Tegul visi Chicago lietuviai iš kalno ruošiasi prie jo.

(Tąsa ant 6to pusl.)

ANGLYS

Mes tik-ką apturėjome didelį siuntinį Illinois ir Pocahontas anglių. Mes siulome jas trumpam laikui sekamomis kainomis:

Pocahontas, geriausios \$12.00
Illinois, šmotais, grumstais, trupiniais \$9.00

Šitos kainos yra tik tam laikui, kol šito siuntinio išteks.

SUPERIOR FUEL CO.

Tel. Midway 6050 6247 Dorchester Ave.

VIENYBĖ Duoda Šimet Dovanų

Visiems, kurie užsiprenumeruos du-kart savaitinį laikraštį "Vienybę" su juokų skyrimu "Tarka" gaus

DOVANU

Kalendorių, sieninį, lietuviškomis spalvomis. Knygų vertės dvejų dolerių, "Vienybės" laidos.

Metams \$3.50
Lietuvon \$4.50

— Adresuokite —

VIENYBĖ

193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Pinigai Išmokėti Lietuvoje

Naujienu Pinigų Siuntimo Skyrius gavo pranešimą iš Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banko, kad siųstieji iš Amerikos pinigai tapo pilnai išmokėti sekantiems asmenims, ir prisiuntė kvitus su paėmėjų parašais.

Pinigus gavo:

Tel. iš 8 XI—Fritz Rutien tėvui 50919—B. Každienė
Tel. iš 14 XI—Zalubienė Teofilė 50961—K. Skerstunaitė
14 XI—Bujauskienė Petronė 50966—R. Mikšienė
25 XI—Aleksandri Dantai 50980—B. Gedutienei
12 XII—Kostantinui Jansonui 50983—M. Kvietkauskui
Nr. 17—Onai Gritiniukei 51015—L. Kriauciūniui
18—A. Puplauskaitė 51023—M. Balčiūnas
23—D. Cesiuskienei 51137—S. Maseinė
33—V. Jasinskaitė 51147—J. Selickas
36—E. Baranaukaitė 51154—E. Jurevitienei
37—L. Maurogui 51155—R. Maksėlienei
41—M. Misevičiutei 51156—M. Pilipienei
51—P. Žitkus 51166—M. Latušinskienei
60—A. Savičiūnas 51175—D. Palilienė
62—O. Atkačiūnaitei 51198—M. Miniangui
69—F. Arlauskas 51248—P. Vitas
70—J. Meleninskui 75000—18—J. Vasiliauskas
71—O. Liukpetraitė 75118—910—J. Oslapienei
75—A. Vaicikonis 75119—911—Juozas Triškis
76—J. Auksčiūniui 75207—B. Lidžiukei
81—M. Jonaičiui 75226—M. Petrauskienėi
82—J. Valuntai 75227—19—A. Tamošaitienei
90—O. Kavienė 75232—D. Urbučiui
50828—O. Piauokaitei 75234—21—P. Jgliukui

Kvitai su paėmėjų parašais randasi "Naujienu" ofise.

Moteris Taip Sirgo, Kad Negalėjo Pastovėti

Sako Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound padarė ją sveika ir stipria.

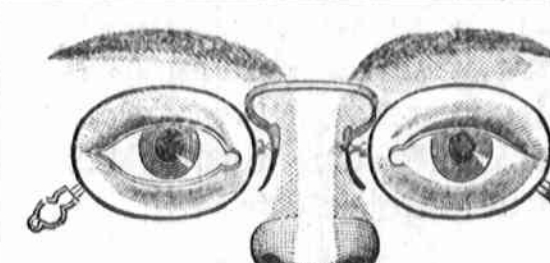
Glens Falls, N. Y. — "Suvirė du mėnesius aš taip sirgau, kad negalėjau ant kojų pastovėti ir mano vyrui teko apie namus apsižiūrėti. Perskačiau padėkavonės laiškus apie Lydia E. Pinkham's Vegetable Compoundą ir pradėjau jį vartoti. Dar nepabaigus vartoti pirmos bonkos, aš pamačiau, kiek man jis gero padarė. Aš dabar esu sveika ir tvirta ir padarau pati savo darbą šeimynai iš keturių, viską išskaliu ir apsiuvu, kas, man rodo, yra nepaprastas dalykas, kadangi aš nedrįsčiau bandyti mašina siuti ir siūdauvau rankomis. Aš tikrai manau, kad jei ne šitas jaus vaistas, tai šiandien manęs čia nebūtų, kadangi liga atrodė labai sunki." Mrs. George W. Burchell, Glens Falls, N. Y.

Paprašyma dykai.
Lydia E. Pinkham's Privatė knygelė apie moterų ligas ("Ailments Peculiar to Women") paprašius bus prisiusta dykai. Rašykite į Lydia E. Pinkham Medicine Co., Lynn, Massachusetts. Šitoj knygelėj yra vertingų žinių, kurios kiekvienai moteriai privalu žinoti.

Buvo toks silpnas kad sverdėjo.

Pataria sergantiems imti šitą stebuklingą vaistą.

Ponas J. H. Bartlett iš Cid'o, N. C., rašo: "Kuomet aš pradėjau imti Nuga-Tone'ą, aš turėjau skrandžio ligą, buvau visais sunykęs, negalėjau nei dirbti nei valgyti, nei miegoti ir buvau toks silpnas kojos, kad eidamas sverdėjau. Aš žinau, kad Nuga-Tone pagelbėjo man daugiau negu visi kiti vaistai. Aš patariu kiekvienam, kuris serga, yra silpnas ir sunykęs, gerai Nuga-Tone'ą išmėginti." Šitas didelis sveikatos stiprumo ir kūno atgaivintojas turi apščiail geležies kraują ir Fosforo smegenims. Jis sutvarko vidurius ir išvaro nuodus iš kūno. Pamėgink jį pats, o ištikinsi. Vienam pilnam mėnesiui gydysis tik \$1.00. Nuga-Tone'ą paravinėja visi aptiekininkai poizinga garantija, kad jis suteiks visišką patenkintimą, arba bus pinigai gražinti (garantija rasi prie kiekvienos bonkelės), arba jį pasius tiesiog apmokėtu paštu National Laboratory, 1038 S. Wabash Ave., Chicago, pasikintus jiems \$1.00.

JUS AKYS

Yra jums brangesnės už viską. Neapleiskite jų. Jeigu kenti galvos skaudėjimą, jei turi akių uždegimą, jei skaitant ar siuvant akys skauda, tuomet atleiskite pas mane pasitarti. Patarimai suteikiami dovanai. Vienintelis lietuvis akių daktaras (Optometrist) ant Bridgeporto.

DR. SERNER, SERNAS

3315 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Ofiso valandos: tik vakare nuo 6 iki 9. Nedėliomis nuo 10 iki 1.

Serganti žmonės yra užprašomi pasitarti su Dr. Ross.

Geriausis AMERIKOS IR EUROPOS gydymo būdai nuo

Chroniško Nervingumo Kraujo Šlapumo ir Privatinių Ligų

Jeigu jus turite bile kokią ligą, nesusiminkite. Atvažiuokite kad ir iš toli suteiksiu geriausį gydymą.

DR. B. M. ROSS

35 South Dearborn St. (Kampas Monroe ir Dearborn St.) Imkite elevatorių iki 5-to aukšto Priėmimo kambarys 506, Chicago, Ill.

Ofiso valandos 10-5 po piet. Nedėliandienis 10-1 po piet. Panedėlyj, Seredoj ir Subato vakarais 6-8 v. TRISDEŠIMTS METU TOJE PACIOJE VIETOJE.

Vieta kurioj tukstančiai žmonų liko išgydyti, tai geriausia vieta ligonių atsilankymui.

Fine for Lumbago

Musterole drives pain away and brings in its place delicious, soothing comfort. Just rub it in gently. It is a clean, white ointment, made with oil of mustard. Get Musterole today at your drug store. 35c and 65c in jars and tubes; hospital size, \$3.00. BETTER THAN A MUSTARD PLASTER

A. L. DAVIDONIS, M. D.

4643 So. Michigan Ave. Tel. Kenwood 5107
Valandos: nuo 9 iki 11 val. ryto; nuo 6-30 iki 7-30 vakare, ir 2816 So. Michigan Ave. Tel. Victory 9082
Nuo 1 iki 3 val. po piet.

Rezidencijos tel. Van Buren 0294
Ofiso tel. Boulevard 9692

Dr. A. A. Roth

Rusų Gydotojas ir Chirurgas Specialistas Moteriškų, Vyriškų, Vaikų ir visų chroniškų ligų. Ofisas: 3335 So. Halsted St., Chicago Valandos: 10-11 ryto; 2-3 po piet, 7-8 vak. Nedėliomis 10-12 diena Res. 1139 Independence Blvd. Chicago

Tel. Austin 787

DR. MARÝA DOWIATT-SASS

5203 W. Harrison St.

Valandos 8-12 kasdien ir 6-8 vakare išskiriant nedėliandienius.

Dr. Maurice Kahn

Gydytojas ir Chirurgas

4631 So. Ashland Ave. Tel. Yards 994

Ofiso val.: 8 iki 10 v. ryto, 1 iki 2 ir 7 iki 9 v. nedėliandienis nuo 11 iki 1 val. po piet.

Canal 0257 Naktinis Tel. Canal 2118

DR. P. Z. ZALATORIS

Gydytojas ir Chirurgas

Valandos: 11 iki 4 po piet, 6 iki 9 vakare.

Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto

1821 So. Halsted St., Kampas 18 ir Halsted St.

Office Hours: 10 iki 12 pietų 6 iki 7 vak.

Tel. Canal 2118

Dr. A. L. YUSKA

Physician and Surgeon

1900 So. Halsted St.

Gyvenimo vieta: 4193 Archer Ave. 2 iki 4 po pietų

Tel. Lafayette 0098

Dr. Natalija Žukauskas

Gyda bei operacijų ir be gyduolių visokias staigas ir chroniškas ligas; taipgi ir nervų ligas: vyrų, moterų ir vaikų. Specialistė moteriškų ir merginų ligų.

643 W. 33rd Place Phone Boulevard 0318

Patarimai dovanai.

Valandos nuo 2 iki 8 val. vakare.

Telephone Yards 5082

DR. M. STUPNICKI

3107 So. Morgan St., Chicago, Ill.

VALANDOS: Nuo 8 iki 11 ryto ir nuo 5 iki 8 vakare.

Nedėliomis ofisas yra uždarytas

Telephone Yards 5834

DR. P. C. WIEGNER

Priėmimo valandos nuo 8 iki 12 ryto ir nuo 7 iki 9 v. vak.

3325 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 1532

DR. J. KULIS

Lietuvių Gydotojas ir Chirurgas

Ofiso val.: 9 iki 12 pietų, 6 iki 9 vakare

3259 So. Halsted St., Chicago.

DR. A. J. BERTAŠIUS

Physician and Surgeon

3464 So. Halsted St.

Ofiso val.: 1 iki 3 ir 6 iki 8 v. v. Ned. 9 iki 11 ryto

Tel. Boulevard 5913

Rezidencija, 3159 So. Union Ave. Tel. Yards 1699

DR. C. K. KLIAUGA

Lietuvių Rateliuose.

(Seka nuo 5-to pusl.)

CICERO.

Nepersenai čia susipažino du biznierių ir užmezgė draugiškus ryšius. Vienas Džimis, vedęs ir užlaikęs "minkštų gėrymių" užėmė; antras — Andrius, nevedęs, išvežioja ledus ir krausto šeimynas. Džimis, mylėjo Andrių ir manė, kad Andrius myli jį, bet vėliau ėmė nužiūrėti, kad Andrius mylis, ne jį, o jo pačią. Džimis patėmijo, kad jojo paukštutė labai vėlai parsikrendanti namon naktimis, tai įtarė, kad čia esąs kaltas Andrius. Ir pradėjo, stropiai sekti. Sausio 9 d. apie 11:30 nakties Džimis kai ką susekė, tat pasikvietęs guzikuto dēdes suėmė abudu ir nuvežė į valdžios ląstą. Dabar po kelių dienų bus sudna diena.—Anas.

BRIDGEPORTAS.

Chicago Komitetas Lietuvos Našlėms šelpiti turėjo savo priešmetinį susirinkimą penktadienio vakare, sausio 12 d. Raymond Crapel svetainė. Pirmininkavo p-nia Katkevičienė. Susirinkimas buvo netvarkingas. Raportas bazaro atskaita. Komisija pranešė, kad nuo paskutinio bazaro likę gryo pelno \$212 su centais. Komitetas tikėjosi daug daugiau uždirbti, bet jį suvylęs Lietuvos Našl. šelpiti Kau-no Komitetas, kurs rankdarbių viršminėtam bazarui, bet nežinia kodėl jis to nepadaręs. Komitetas laukia daugiau žinių iš Lietuvos.

Skatytas laiškas iš Lietuvos nuo p-lės Ambrozaitės. Jinai laiške aprašo savo liudną padėtį. Komitetas nutarė pasiųsti jai 100 litų [\$11.50] ir reikalauti, kad ji prisijungtų Liet. Raud. Kryžiaus paliudijimui kaslin savo padėties.

Visa sena valdyba paliko 1923 metams; išrinkta akla-macijos būdu.—Reporteris.

AMERIKOS LIETUVAIČIŲ DUKTERŲ DRAUGIJA.

Padėka visuomenei. Kaip visuomet, taip ir šiemet Amerikos Lietuvačių Dukterų Dr-ja pasirupino suteikti ką nors reikalingo per Kalėdų šventės suvargusiomis šeimynoms. Tuo tikslu gruodžio 26 dieną buvo surengta "Bunco Party" [ką tai reiškia? —

Red.]. Draugiškos nariai aukavo maisto ir siuntė savo pažįstamiems visokių dovanų. Ačiu toms pastangoms šešias neturtingas šeimynas, daugiausiai našlės su penkiaais ir septyniais vaikučiais, buvo aprūpintos maistu ir drapanomis sulig jų reikalo.

Šiuo metu mes norime padėkoti mūsų draugams ir visuomenei, kuri mus rėmė tai padaryti galimu — suteikti Kalėdų smagumą mažiau laimėms negu mes. Norintieji prisidėti kuo nors prie to nau-dingo darbo — suselpti neturtinguosius — yra kviečiami kreiptis minėtoms draugijon del informacijų.

—Am. Lietuvačių Dukt. Dr-ja.

BRIDGEPORT.

Lietuviai nelaimėję.

Grijtant iš p-lės M. Rakauskaitės koncerto, lietuvių kelioms šeimynoms pp. Burbams ir Antanui Micevičiui su šeimyna, važiuojant namon automobiliu, ant Michigan bulvaru, sukančiam vakarus ant 35 gatvės, galvokaris smogė į automobilį visu smarkumu. Gana skaudžiai sutrenkė važiuojančius; ypatingai Antanas Micevičius daugiausiai nukentėjo. Sakoma, kad motormanas buvęs girtas.

LAISVAMANIŲ PRAKALBOS

MILDOS SVETAINĖJE.

Serodų, sausio 17 d., įvyks Laisvamanių prakalbos su paveiklais. Prakalbų tema "Lietuva ir Rymas." Jau ir laisvamaniai pradeda daugiau veikti, nes jie mato, koks pavojus grėsia Lietuvai iš klero lagerių. Kiekvienam laisvų pažiūrų žmogui turi šis dalykas rūpėti daugiausiai. Lai nei vieno netruksta tenai.

KLAIDOS PATAISYMAS.

Šeštadienio, sausio 3 d., laidų įvyko klaida žinutėje "Motery vakaras". Vieton L. S. S., turi būti L. S. A.; vieton Micevičienė, turi būti Micevičienė.—Reporteris.

Pranešimai

EXTRA POSĖDIS. LSS. Pildomojo Komiteto extra posėdis įvyks serodų, sausio 17, 1923 "Naujienu" name, 8 val. vakare. Visi Pildomojo Komiteto nariai malonė-kite dalyvauoti posėdy, nes yra svarbus dalykas tarimui.

A. Zymontas, LSS. Sekretorius.

Bridgeportas. — Pamokos lietuvių kalbos vaikams bėna utarninkais ir pėnyčiomis nuo 4 iki 6 val. vakare, Raymond Institute 816 W. 31st St. Tėvai, kurie nori, kad jų vaikai apmairštų savo kalbos, prašomi siųsti pasimokinti. — Valdyba.

Chicago Lietuvių Taryba ir Susiv. Draugijai ant Bridgeporto, reikale rengimo Chicagoje bendro apvaikš-cijimo Vasario 16 m. m. švėntės Pa-skelbimo Lietuvos Nepriklausomybės. — Šiuo metu kviečia Valdyba ir Veikė-jus Didžiųjų Organizacijų, Draugijų ir Klubų į bendrą susirinkimą, ku-ris įvyks antradienį, sausio 16, 1923 m. Mildos svet. ant 3 lubų, 3138 S. Halsted St. Pradžia 8 val. vakare. Šiame susirinkime išrinksiame komite-tą ir padarysime galutinius nutarimus šiuo klausimu.

Kviečia Laikinasis Komitetas.

Bridgeporto Susivienijimas Draugijų ir Klubų rengia milžinišką teatrą ne-dėlio kovo 11 d., 1923 "Užburtus turtus", šv. Jurgio svetainėje. Melo-žina me kitų draugijų tą vakarą nieko ne-rengti. — J. Antanaitis.

Diskusijos tema: "Bendras darbininkų frontas", bus antradienį, sau-sio 16 d., 7:30 v. v., Mildos svetainėje, įžanga dykai. Kviečia visus, bendro darbininkų fronto oponentus ir šalin-nikus — atsilankyti.

I. W. W. Lietuvių Grupė.

Pranešame Brighton Parko jaunui-mui, kad čia tveriamas naujas cho-ras. Pirmos repetitijos įvyks Utarni-ke, sausio 16 d., McKinley Parko sve-tainėje, 39-tos ir Western Ave., 7:30 v. v. Mergaitės ir vaikinai turėdami geras balsus atsilankykite ir prisira-šykite prie choro.

W. Strygas, Organizatorius.

PRANEŠIMAI

Birutės Kalno draugija rengia Ma-sky balių Sausio 27 d., šeštadienio vakarą, Mildos svet., 3142 So. Hal-sted St. Bus duodama daug pryzų ir bus vienas iš gražiausių balių.

Nariai Lietuvių Politinio ir Pa-skelbimo Klubo malonėsite kreiptis pas rašt. Juoz. Urbis, 355 Kensington Ave., su reikalais viršminėto Klubo. Juoz. Urbis, Rašt.

ASMENŲ IESKOJIMAI

NAUJIENŲ OFISE, 1739 S. Halsted St. randasi telegramas kokiām Mr. Gregot nuo Chris-topher Spalveris iš Spokane, Wash. Malonėkite atsiimti.

JIESKAU DRAUGES Onos Valu-kiutės, Činavos val., Topeliškių kai-mo, Marijampolės apsk. Kas žino-t apie ją, ar ji pati, malonėkit atsi-šaukti.

M. B. NAUJIENŲ SKYRIUS 3210 So. Halsted St., No. 20

JIESKAU JONO IR STANISLOVO Rinkunų; turiu prie jų svarbų reika-lą iš Lietuvos. Jie patys ar kas apie juos žino malonėkit pranešti, busiu labai dėkingas.

FRANK YUZENAS, 1141 Westminster St., Detroit, Mich.

JIESKO PARTNERIŲ

REIKALINGAS PARTNE-rys prie Real ESTATO biznio, nes aš vienas negaliu visko apieiti. Kreipkitės IDEAL REAL ESTATE CO., 3214 So. Hal-sted Street.

JIESKAU PARTNERIO NAUJAM restaurano būdui atidaryti labai ge-roj vietoj. Turi turėt mažiausia \$1000 ir turi gerai suprast tą biznį. Rašy-kite laišku.

P. A. Luke 836 W. Madison St., Chicago.

JIESKO KAMBARIŲ

JIESKAU KAMBARIO north-sidėj, kuris būtų šviesus, su valgiu ar be valgiu; kas turi-te prašau pranešti.

J. M., 2031 St. Paul Ave.

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

REIKALINGA MOTERIS, ARBA mergina prie namų darbo. Darbas ant visados; guolis, valgis ir geras užmokesnis. Kreipkitės: Fotografas W. J. STANKUNAS 3315 So. Halsted St. Tel. Yards 1546.

REIKALINGA VIREJOS PAGELBININKĖ. PEOPLES RESTAURANT, 1628 W. 47th St.

REIKALAUJAMA 20 prity-rusių moterų popieroms skir-styti. Geras mokesnis, nuolatini-s darbas.

P. GOLDMAN, 1017 S. Fairfield Ave.

REIKALAUJAMA MOTERŲ skudurams skirstyti; taipgi vy-ro prie darbo.

LOUIS DRAY, 1342 S. Racine Ave.

REIKIA MOTERŲ popieroms skirstyti. Geras mokesnis, nuolatini-s darbas.

REPUBLIC WASTE PAPER COMPANY, 1039 W. Congress St. arti Morgan St.

REIKALAUJAMA MOTERŲ naujai bovelnai skirstyti.

Kreipkitės: B. COHEN & SONS, 124 S. Union Ave.

REIKALAUJAMA MOTERŲ IR merginų 16 metų ir senesnių prie lengvo darbo dirbtuvė. Pakeltos al-gos. Ateikit pasiruose prie darbo.

AMERICAN CAN COMPANY, 3951 S. Canal St.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ ir MOTERŲ

REIKALINGAS veiteris ar veiterka dirbti restauracijoj. Taipgi reikalingas kukorius, kuris moka lietuviškus valgius gaminti. Visiems geras mokes-nis. Kreipkitės: 4630 So. Ashland Ave.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

REIKALAUJAMA vyrų prie nuo-latino darbo, gali lengvai padaryti \$50 į savaitę. Musy nuolatiniai tarnautojai uždir-ba nemažiau kaip \$50 į savaitę. Gera proga tiems, kurie turi \$750 pinigų. Jūsų pinigai apsaugoti. Prityrimas nereikalingas. Grocery Store on Wheel Corp. 400 N. Michigan Ave. Room 1020 Matytis su p. James.

REIKALINGAS VYRAS par-davinėti ir išvežioti rudyktą mėsą bei dešras. Turi mokėti va-žiuoti troku. Pašaukti per tele-foną Monroe 2015.

REIKALAUJAMA DVIRA-čiams dalių tekintojų. ARNOLD SCHWINN and CO. 1718 N. Kildare Ave.

KARINIŲ KARPENDERIŲ prityrusių darbininkų prie nau-jų prekinį vagonų; geras mo-kesnis nuo šimto. American Car and Foundry Co., 2310 S. Paulina Street.

Reikia -

Darbininkų prie trokų ir mašinistams pagelbininkų, dar-bas daugiausia nuo šimto. Pri-tyrimas nereikalingas. Dieni-nis ar naktinis darbas. Ateik pasirengęs prie darbo.

ACME STEEL GOODS COMPANY, 136 and I. C. Tracks, Riverdale, Ill.

PAJIESKAU NEVEDUSIO buče-rio, kuris gerai darbą mokėtų ir an-glišką kalbą. Geras užmokesnis geram žmogui.

Atsišaukite: J. P., 6104 So. State St.

REIKALINGAS DARBININ-

kas prie namų taisy-mo. Kreiptis: 2500 Pershing Rd. (39 gatvė.) Tel. Lafayette 0919.

REIKALINGAS JAUNAS bu-čeris, kuris moka kalbėti lie-tuviškai, lenkiškai ir angliš-kai.

1845 W. 47 St.

REIKALAUJAMA darbinin-kų į liejyklą. 43 centai į valan-dą. Nuolatinis darbas. Sandymo Skyrius, CRANE CO., So. Kedzie Ave. & 40th St.

REIKALAUJAMA VYRŲ PRIE DARBO PARTY. 1115 South Paulina St.

REIKALAUJAMA PRITY-rusių vyrų prie darbo sengele-žių šapoj. Kreipkitės: 1017 S. Fairfield Ave.

REIKALINGAS KEPEJAS prie darbo apie pečių, kuris moka kepti juodą duoną ir bisketus. 2238 W. 22 gatvė.

PARDAVIMUI

PARDUODAMA grosernė ir buče-rė; gera vieta patyrimais žmogui, apgyventa visokių tautų, daugiausia lietuvių. Lysas ilgas, randa pigi, \$31 mėnesiui; garas ir visi paranku-mai. Parduodu, nes turiu išvažiuoti pas broį į kitą miestą. Atsišaukit greitai. 2612 W. 47th St.

PARDAVIMUI SALIUNAS su dviem miegamais kambariais, dideliu maudynės kambariu ir maudyne. Vi-sokių tautų apgyventa vieta. Par-davimo priežastis patirsit ant vietos. 373 Kensington Ave., Chicago, Ill.

PARDUODAMA labai pigiai karutuvė - rakandų, naujų ir varlių, indų, geležinių irankių ir visokių smulkių daiktų; biz-nis išdirbtas, randa pigi. Prie-žastį patirsit ant vietos. 382 Kensington Ave.

PARDAVIMUI

BUČERNĖ IR GROSERNĖ. Parsiduoda labai pigiai, arba mai-nysiu ant namo. Kreipkitės pas: C. P. SUROMSKI & CO., 3346 S. Halsted St. Tel. Boulevard 9641

PARDUODAMA SALIUNAS; maišytų tautų apgyventa vieta tarpe dirbtuvų. Noriu parduo-ti greitai. 2100 W. Austin Ave. Tel. West 3021.

PARDAVIMUI BUČERNĖ ir grosernė geroj, visokių tautų apgyventoj vietoj. Kreipkitės: 2136 S. Halsted St., Tel. Canal 5605

PARDAVIMUI SALIUNAS, lietuvių kolonijoj. Biznis se-nas ir geras. Pardavimo prie-zastis — liga. 4544 S. Wentworth Ave.

PARDUODAMA bučernė ir grosernė; geras ir senas biznis, išdirbtas per daug metų, viso-kių tautų apgyventa vieta. At-sišaukit greitai, parduosiu pi-giai. 1833 W. 22nd St.

PARDUODAMA grosernė ir bučernė geroj vietoj amerikie-čių apylinkė. Neša gerą pel-ną, dabartinis savininkas ne-gali laikyti, turi tuoju parduoti. Tel. Seeley 3599, p. Si-mon.

DIDELIS BARGENAS! I trumpa laiką turi but parduota cigary, cigare-tų ir rašomųjų dalykų krautuvė. Geroje vietoj ir geras įrengimas. El-ektrinė iškaba. Priežastis pardavi-mo, savininkas nusipirko namą, reikalingi pinigai; be to dar turiu kitą biznį. Parduosiu už pirmą pasiūly-mą. 3113 So. Halsted St.

PARSIDUODA barbernė pigiai ir geroj vietoj, 3 balti krėslai, baltas marmurinis veidrodėlis ir visi reikalin-gi frankai. Randa pigi. Pardavimo priežastis — netekimas sveikatos. At-sišaukit į Naujienų Skyrių, 3210 So. Halsted St., No. 22.

PARSIDUODA BUČERNĖ ir gro-sernė, senas biznis ir išdirbtas. Par-duosiu už teisingą pasiūlymą. Prie-zastis pardavimo — nesutikimas prie-nerių. Kreipkitės: 710 W. 33rd St.

PARSIDUODA PIRMOS KLASES žėverykų taisy-mo dirbtuvė, elektros mašinų su gerai išdirbtu bizniu ir visais gerais frankais. Priežastis par-davimo patirsit ant vietos. Kreipkitės: 3612 So. Halsted St. Tel. Yards 2259.

PARDAVIMUI LABAI PIGIAI bučernė ir grosernė, iš tuoj pirkait. Pigi randa, biznis išdirbtas gerai. Gera proga lietuviui. Kreipkitės: 10455 Michigan Ave. Tel. Pullman 0694.

PARDAVIMUI SALIUNAS su trimis pagyvenimui kambariais, sve-tintaučių apgyventa vieta. Priežastis pardavimo patirsit ant vietos. Kreipkitės: 3553 So. Wallace St.

AUTOMOBILIAI

PUIKUS AUTOMOBILIUS, užda-rytas, Westcott sedan 1922 metų, me-chaniskai geriausias stovyje, gari va-žiuot juo dar 100,000 mylių, mokėta su priedais virš \$3250; parduosiu už \$1150, tai nepaprastas bargenas. Pa-klaukit Naujienų ofise.

PARSIDUODA puikus nau-jas automobilius puse kainos, nes reikia greit parduoti. Savininkas: 1817 Union Ave.

PARDAVIMUI Fordas tour-ing modelio 1922. Kaina \$300. Geram stovy. 1334 So. 49th Ct., 2 fl. Cicero, Ill.

PARSIDUODA TROKAS 1½ tonų, su visu bizniu. Seniai išdirbtas biz-nis, galima padaryti geras pragyve-nimas. Priežastis pardavimo patirsit ant vietos. Kreipkitės: 3619 So. Wallace St. 1 lubos.

RAKANDAI

Vėliausios mados rakandai 4 kam-bariams, graži sveikyliai eilė, valgo-mo kambarys eilė, 2 mieguminių ei-lės ir divonas, viskas už \$250; taipgi fonografas su rekordais; taipgi parduos atskirai už geriausia pasiu-lymą. Viskas kainu nauja. Nepraieisk šito pigumo. Būstas: 1922 S. Kedzie Ave., 1 lubos.

NAMAI-ŽEME

PARDUODAMA 80 akrų farma Michigan, aptverta, su trobomis, gy-vuliais, jais, 10 akrų dirbamos, li-kusi po ganeva ir mėsū, 3 mylios nuo miesto ir didžiojo kelio; ¼ my-lios nuo mokyklos. Mieste yra raugy-kla. Turi but parduota tuoju. Kain-a \$1400. Nepraieisk šitos progos. 1739 S. Halsted St., Box 149.

BARGENAS BRIGHTON PARKE. 4 fletų naujas murinis namas, su visais įtaisymais, aukštas dirbtuo-tas beizmentas, parduoda labai pi-giai, arba mainysiu ant mažesnio namo C. P. SUROMSKI & CO., 3346 S. Halsted St. Tel. Boulevard 9641

KAS NORIT GREIT IŠMAINYT PARDUOT ar PASKOLA GAUT ANT ANTRO MORGICIO.

Jeigu turit namą išmokėję, išmainy-siu tamstoms ant didesnio namo arba už pinigų gailu, nuolat. Bučernės, grosernės, automobilis, lotus maina ant namų. Dar aš skolinu pinigų an-trų morgičių 6%; padarau lengvais mėnesiniais išmokėjimais. Pas mane greitas, teisingas patarnavimas. J. NAMON, 808 W. 33rd Pl. arti Halsted St., Telephone Boulevard 1550

Ofisas atdaras nuo 9 iki 8 val. va-karų, pirmadieniais, trečiadieniais, penktadieniais nuo 9 iki 6 vak., se-ptintadieniais nuo 9 iki 1.

PARDUODAMA 80 akrų nedirbtos žemės Michigan, arti miesto, moky-klių, bažnyčių, raugyklos, gerai kainy-na, prie didžiojo kelio. Greitai nu-pirkimui kaina \$800. 1739 S. Halsted St. Box 150.

BRIGHTON PARKO NAMŲ BARGENAI!

Pardavimui puikus ir beveik nau-jas 2 pagyvenimui namas su 6 kambariais su elektra, maudynėmis ir kitais parankumais; kaina \$7500, pu-sė reikią įnešti, o likusius lengvais išmokėjimais.

Pardavimui medinis namas 2 aug-štų po 6 kambarius; statytas ant kampinio loto, galima perdirbti ant biizniavo namo; kaina \$3500 greitai pardavimui.

Pardavimui naujas muros namas 2 augštų po 4 didelius kambarius, su elektra, maudynėmis ir kitais parankumais; kaina \$6700; pars-duos leng-vais išmokėjimais.

Pardavimui puikus medinis namas 2 augštų po 4 didelius kambarius; kaina \$3800, galima pirkti lengvais išmokėjimais.

Del tolesnių informacijų atsilanky-kite dienas ar vakarus pas J. Yush-kevič, 4034 Archer Ave., prie Cali-fornia Ave., Chicago, Ill.

DIDELIS GARAZO BIZNIS!

Pardavimui gerai apmokotasis ga-razo biznis su bučiu ir visais fran-kais prie biznio; biznis išdirbtas ir randasi geroj biznio vietoj; reikia apie \$6000 įnešti, likusius lengvais išmokėjimais; pardavimo priežastį pa-tirsit ant vietos. Atsišaukite pas J. Yushkevič, 4034 Archer Ave., prie California Ave., Chicago, Ill.

PARDAVIMUI Maywoode,

Ill.: 2 lotai 25 per 125 pėdas prie 19 tarp Van Buren ir Har-riison gatvių. L. Overton, 1400 Sedgwick St., Chicago. Para-šyk ar ateik vakarais. Tel. Lin-coln 2221.

PARDAVIMUI 3 PRAGY-venimų murinis namas, \$80.00 į mėnesį randos neša. Kaina \$6,800. 1625 So. Jefferson St.

MORTGECIAI-PASKOLOS

Skolinam pinigus ant pir-mų ir antrų Morgičių

patinkamomis išlygomis MAREK KRAUS 1720 W. Chicago Avenue, arti Augštutinio Kelio. Kasa atdara kas vakaras iki 9 val. Kalbame lietuviškai.

MOKYKLOS

Dabar yra laikas gero amato išmokti.

Draubių Kirpėjai ir Siuvėjai už dirba didesnę algas. Mes duodam praktingas pamokas Vyrams ir Mo-terims Draubių Kirpti ir Siuti, taip-gi prosinti, kišenius daryti, rankove siuti elektrinėmis siuvamomis maši-nomis. Ateikite į mūsų šapą kokiū nebul dienos laiku ar vakare. Mes parody-mo, kaip mes galim jus išmokyti amato atliekamų nuo darbo laiku, ku-riuo jūs visuomet uždirsite gerą al-gą. Specialė taksa bus suteikta jum-ši mėnesį. (Atsinešk šita apskelbim-į su savim.) THE MASTER CUTTING AND TAILORING SCHOOL 190 N. State St., Kampas Lake St. 4 lubos, Chicago. Jos. F. Kasnicka, vedėjas.

MOKYKLOS

VALENTINIS DRESSMAKING COLLEGE. 2407 West Madison Street Tel. Seeley 1643 Kirpimas, dezaininimas, siuv-i-mas, dressmaking ir pattern ma-ker. Biznui ir namų dėvėjimui. Dienoms ar vakarais kleos. Spe-cialis namų kursas moterims ir merginoms, atsišauktie auklė, su-kipti, pritaikyti ir pasidaryti sau drapanas. Biznio ir namų kursai skrybielių padarymui. Kreipkitės, rašykite, arba telefonuokit klausdomas in-formacijų. Sara Patek, pirmininkė.

ANGLŲ KALBOS mokinama pasikalbėjimo būdu moki-niai visai nemoką anglų kalbos; taip-gi pamokos augstesnių anglų ir lo-ty-nų kalbų gramatikos. MISS DONNELLY, 421 Belden Ave., Tel. Diversey 2132.

DRAUGIJOS IR ORGANIZACIJOS

LIETUVIŲ POLITISKO IR PASEL-POS KLUBO VALDYBA 1923 me-tams: Pirm. F. Eismontas, 4531 S. Paulina st.; pirm. padėjėjas F. Sil-lus, 1920 S. Halsted St.; nut. rašt. J. Lauraitis, 2024 S. Peoria st.; tur-to rašt. J. Blaudis, 4452 S. Mozart st.; ižd. Chas. Cepulis, 1840 So. Halsted St.; kont. rašt. St. Jerom-bauskas; kasos glob. W. Shurna ir F. Martius; maršalka A. Razmi-nas.—Susirinkimai laikomi kas mė-nesį pirmą šeštadienį vakarą, D. Semačio svet., 1750 S. Union Ave.

SIMONO DUKANTO D-JOS VAL-dyba 1923 metams: pirm. T. Janu-lis, 937 W. 34th Pl.; Vice-pirm. J. Racevičius, 3326 So. Union Ave.; Nut. Rašt. P. Kenutis, 757 So. Kol-mar Ave.; Fin. rašt. A. Kasparas, 6912 So. Green St.; Kasierius V. Paplauskas, 3313 Auburn Ave.; kont-roliu rašt. K. Demereckis, Kasos glob. J. Krščiūnas ir A. Kaulakis; Knygiai V. Stankus ir F. Valan-čius. Susirinkimai pranešami per laikraščius.

LIETUVIŲ DARBININKŲ DR-JA AMERIKOJE. Valdyba 1923 me-tams sekanti: Pirmininkas Kazi-mierus Rugis; pirminko padėjė-jas Zigmantas Giedraitis; Nut. Rašt. Juozapas Kezis; Fin. Rašt. Francisius Girdvainis; Kontrolė Rašt. Liudvikas Antanavičius; Iž-dininkas Domininkas Shemaitis; Kasos Globėjai, Juozas Karpis ir Stanislovas Stankus; Durų Sargas, Petras Baršis; Santalkos Tešėjas, Leonas Shlogeris.

Lietuvių Rateliuose.

(Seka nuo 5-to pusl.)

CICERO.

Nepersejai čia susipažino du biznierių ir užmezgė draugiškus ryšius. Vienas Džimis, vedęs ir užlaikas "minkštų gėrymų" užėigą; antras — Andrius, nevedęs, išvežioja ledus ir krausto šeimynas. Džimis, mylėjo Andrių ir manė, kad Andrius myli jį, bet vėliaus ėmė nužiūrėti, kad Andrius myli, ne jį, o jo pačią. Džimis patėmijo, kad jo paukštutė labai vėlai paskrendanti namo naktimis, tai įtarė, kad čia esąs kalbas Andrius. Ir pradėjo stropiai sekti. Sausio 9 d. apie 11:30 nakties Džimis kai ką suskės, tat pasikvietęs guzikuotus dėdes suėmė abudu ir nuvežė į valdžios lėstą. Dabar po kelių dienų bus sudna diena.—Anas.

BRIDGEPORTAS.

Chicago Komitetas Lietuvos Našlaiciams šelpi turėjo savo priešmetinį susirinkimą penktadienio vakare, sausio 12 d. Raymond Crapel svetainėje. Pirmininkavo p. n. Katkevičienė. Susirinkimas buvo netvarkingas. Raportas bazaro atskaita. Komisija pranešė, kad nuo paskutinio bazaro likę gryo pelno \$212 su centais. Komitetas tikėjosi daug daugiau uždirbti, bet jį suvylęs Lietuvos Naš. Šelpi Kaukomitetas, kurs rankdarbių viršminėtam bazarui, bet nežinia kodėl jis to nepadaręs. Komitetas laukia daugiau žinių iš Lietuvos.

Skatytas laikas iš Lietuvos nuo p-lės Ambrozaitės. Jinai laiške aprašo savo liudną padėtį. Komitetas nutarė pasiųsti jai 100 litų [11.50] ir reikalauti, kad ji prisųstų Liet. Raud. Kryžiaus paliudijimą kaslink savo padėties. Visa sena valdyba paliko 1923 metams; išrinkta akimacijos būdu.—Reporteris.

AMERIKOS LIETUVAIČIŲ DUKTERŲ DRAUGIJA.

Padėka visuomenei. Kaip visuomet, taip ir šiemet Amerikos Lietuvačių Dukterų Dr. ja pasirūpinę suteikti ką nors reikalingo per Kalėdų šventės suvargusiomis šeimynoms. Tuo tikslu gruodžio 26 dieną buvo surengta "Bunco Party" [ką tai reiškia? —

METINIS SUKAKTUVES

Mirties Konstantino Petrauskio. Jis mirė sausio 19, 1922. Numirdamas paliko mane su dviem kūdikiais, Konstantu su numi 6 metų ir Julie 7 savaičių.

Mes su vaikais visuomet laukdavome jo pereinant iš darbo, bet dabar jau metai suėjo, ir mes jo daugiau nebesulaukėme.

Iš Lietuvos Konstantinas Petrauskis paėjo iš Kulšnio kaimo, Sedos parapijos. Amerikoje paliko vieną pusbrolių. Lietuvoje, motina, 2 seseriai ir trys broliai.

Metinės mirties metų sukaktuvės yra užpiktos šv. mišios sausio 19, šv. Jurgio par. bažnyčioje, 7 val. rytą.

Meldžiu draugus ir pažįstamus atsilankyti ant mišios. Iš bažnyčios meldžiu svečius užėiti į mano namus, 1556 S. Crawford Ave.

Išleisk ramiai šios šales žemelę; mes tavęs niekuomet neužmiršime.

Lieka nuliudusi moteris Marijona Petrauskienė-Kaulakiūtė, Konstantas, sunus, Julė, duklė.

Telephone Boulevard 5052

DR. A. JUOZATIS

DENTISTAS

Valandos: nuo 9 iki 9 val. vakar.

Nedėlioje nuo 10 iki 12 ryto.

3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Red.] Draugijos nariai aukavo maisto ir siuntė savo pažįstamiems visokių dovanų. Ačiu toms pastangoms šešias neturtingas šeimynas, daugiastais našlės su penkais ir septyniais vaikais, buvo apdarytos maistu ir drapanomis sulig jų reikalo.

Šiuo metu mes norime padėkoti mūsų draugams ir visuomenei, kuri mus rėmė tai padaryti galimu — suteikti Kalėdų smagumą mažai laimingiems negu mes. Norintieji prisidėti kuo nors prie to naudingo darbo — suselpti neturtinguosius — yra kviečiami kreiptis minėto draugijon dėl informacijų.

—Am. Lietuvačių Dukt. Dr. ja.

BRIDGEPORT.

Lietuviai nelaimėje.

Grįžtant iš p-lės M. Rakauskaitės koncerto, lietuvių kelioms šeimynoms pp. Burbams ir Antanui Micevičiui su šeimyna, važiuojant namon automobiliu, ant Michigan bulvaru, sukančiam vakarus ant 35 gatvės, gatvėkaris smogė į automobilį visu smarkumu. Gana skaudžiai sutrenkė važiuojančius; ypatingai Antanas Micevičius daugiausiai nukentėjo. Sakoma, kad motormanas buvęs girtas.

LAISVAMANIŲ PRAKALBOS MILDOS SVETAINĖJE.

Serėdoj, sausio 17 d., įvyks Laisvamanių prakalbų su pavėkslais. Prakalbų tema "Lietuva ir Rymas." Jau ir laisvamaniai pradeda daugiau veikti, nes jie mato, koks pavojus grėsia Lietuvai iš klerio lagerių. Kiekvienam laisvų pažiūrų žmogui turi šis dalykas rūpėti daugiausiai. Lai nei vieno netruksta tenai.

KLAUDOS PATAISYMAS.

Šeštadienio, sausio 3 d., laidoj įvyko klaida žinutėje "Moterų vakaras". Vieton L. S. S., turi būti L. S. A.; vieton Micevičienė, turi būti Micevičienė.—Reporteris.

Pranešimai

EXTRA POSEDIS.

LSS. Pildomojo Komiteto extra posėdis įvyks serėdoj, sausio 17, 1923 "Naujenu" name, 8 val. vakare. Visi Pildomojo Komiteto nariai malonėkite dalyvauti posėdy, nes jį svarbus dalykas tarimu.

A. Zymontas, LSS. Sekretorius.

Bridgeportas. — Pamokos lietuvių kalbos vaikams bura utarninkais ir pėtyčiomis nuo 4 iki 6 val. vakare, Raymond Institute 816 W. 31st St. Tėvai, kurie nori kad jų vaikai apmairštų savo kalbos, prašomi siųsti pasimokinti. — Valdyba.

Chicago Lietuvos Taryba ir Susiv. Draugijų ant Bridgeporto, reikale rengimo Chicagoje bendro apvaikšiojimo Vasario 16 š. m., šventės Paskelbimo Lietuvos Nepriklausomybės, — šiuo metu kviečia Valdybas ir Veikėjų Didžiųjų Organizacijų, Draugijų ir Klubių į bendrą susirinkimą, kuris įvyks antradienį, sausio 16, 1923 m., Mildos svet. ant 3 lubų, 3138 S. Halsted St. Pradžia 8 val. vakare. Šlame susirinkime išrinksiame komitetą ir padarysime galutinus nutarimus šiuo klausimu. Kviečia Laikinasis Komitetas.

Bridgeporto Susivienijimas Draugijų ir Klubių rengia milžinišką teatrą nedėlio kovo 11 d., 1923 "Užbuhtus turtus", šv. Jurgio svetainėje. Meldžiame kitų draugijų tą vakarą nieko nerengti. — J. Antanaitis.

Diskusijos tema: "Bendras darbininkų frontas", bus antradienį, sausio 16 d., 7:30 v. v., Mildos svetainėje. Įžanga dykai. Kviečia visus, bendro darbininkų fronto oponentus ir šalininkus — atsilankyti.

I. W. W. Lietuvių Grupė.

Pranešame Brighton Parko jaunimui, kad čia tveriamas naujas choras. Pirmos repetitijos įvyks Utarninkė, sausio 16 d., McKinley Parko svetainėje, 39-tos ir Western Ave., 7:30 v. v. Mergaitės ir vaikinai turėdami geras balsus atsilankyti ir prisirašykite prie choro.

W. Strangas, Organizatorius.

A. L. T. Sanderas 23 kuopos mėsėnis susirinkimas įvyks sausio 17, 7:30 v. v., Luosybas svetainėje. Visi nariai malonėkite atsilankyti, nes turime daug svarbių dalykų aptarti.

E. C. Petrenienė, rašt.

Bridgeport. — Lietuvių Laivvamanų 1 k. p. rengia prakalbų su pavėkslais trečiadienį, sausio 17 d., 8 val. vakare. Mildos salėje. Bus kalbama temoje Rymas ir Lietuva. Visi bridgeportiečiai kviečiami atsilankyti kuokaitingiausiai. — Komitetas.

PRANEŠIMAI

Birutės Kalno draugija rengia Maskvą balių Sausio 27 d., šeštadienio vakarą, Mildos svet., 3142 So. Halsted St. Bus duodama daug pyryų ir bus vienas iš gražiausių balių. Komitetas.

Nariai Lietuvių Politinio ir Pašelpinio Klubo malonėsite kreiptis pas rašt. Juoz. Urbutį, 355 Kensington Ave., su reikalais viršminėto Klubo. Juoz. Urbutis, Rašt.

ASMENU JIESKOJIMAI

NAUJENŲ OFISE, 1739 S. Halsted St. randasi telegramas kokiui Mr. Gregot nuo Christopher Spalveris iš Spokane, Wash. Malonėkite atsiimti.

JIESKAU DRAUGES Onos Valiukutės, Čisnavos val., Topeliškių kaimo, Marijampolės apsk. Kas žino apie ją, ar ji pati, malonėkite atsiųskiti.

M. B. NAUJENŲ SKYRIUS 3210 So. Halsted St., No. 20

JIESKAU JONO IR STANISLOVO Rinkunų; turiu jie jų svarbi reikala iš Lietuvos. Jie patys ar kas apie juos žino malonėkite pranešti, busiu labai dėkingas.

FRANK YUZENAS, 1141 Westminister St., Detroit, Mich.

JIESKO PARTNERIŲ

REIKALINGAS PARTNERYS prie Real ESTATE biznio, nes aš vienas negaliu visko apieiti. Kreipkitės IDEAL REAL ESTATE CO., 3214 So. Halsted Street.

JIESKAU PARTNERIO NAUJAM restoranui atidaryti labai gerą vietą. Turiu turēt mažą \$1000 ir turiu gerai suprastą tą biznį. Rašykite laišką.

P. A. Luke, 836 W. Madison St., Chicago.

JIESKO KAMBARIŲ

JIESKAU KAMBARIO northsidėj, kuris būtų šviesus, su valgiu ar be valgiu; kas turi te prašau pranešti.

J. M., 2031 St. Paul Ave.

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

REIKALINGA MOTERIS, ARBA mergina prie namų darbo. Darbas ant visados; guolis, valgis ir geras užmokesnis. Kreipkitės.

Fotografas W. J. STANKUNAS 3315 So. Halsted St. Tel. Yards 1546.

REIKALINGA VIREJOS

PAGELBININKĖ.

PEOPLES RESTAURANT, 1628 W. 47th St.

REIKALAUJAMA 20 PRITYRUSIŲ MOTERŲ POPIEROMS SKIRSTYTI.

Geras mokesnis, nuolatinis darbas.

P. GOLDMAN, 1017 S. Fairfield Ave.

REIKALAUJAMA MOTERŲ

skudurams skirstyti; taipgi vyro prie darbo.

LOUIS DRAY, 1342 S. Racine Ave.

REIKIA MOTERŲ POPIEROMS SKIRSTYTI.

REPUBLIC WASTE PAPER COMPANY, 1039 W. Congress St. arti Morgan St.

REIKALAUJAMA MOTERŲ

naujai bovelnai skirstyti.

Kreipkitės: B. COHEN & SONS, 1244 S. Union Ave.

REIKALAUJAMA MOTERŲ

IR merginų 16 metų ir senesnių lengvo darbo dirbtuvė. Pakelto algos. Ateikti pasirodys prie darbo.

AMERICAN CAN COMPANY, 3951 S. Canal St.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ IR MOTERŲ

REIKALINGAS veiteris ar veiterka dirbti restauracijoj. Taipgi reikalingas kukorius, kuris moka lietuviškus valgius gaminti. Visiems geras mokesnis. Kreipkitės:

4630 So. Ashland Ave.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

REIKALAUJAMA vyrų prie nuolatinio darbo, gali lengvai padaryti \$50 į savaitę.

Mūsų nuolatiniai tarnautojai uždirba mažiau kaip \$50 į savaitę. Gera proga tiems, kurie turi \$750 pinigų, žiūrėti į šią progą. Prityrimas nereikalingas. Grocery Store on Wheel Corp. 400 N. Michigan Ave. Room 1020 Matytis su p. James.

REIKALINGAS VYRAS

pardavinėti ir išvežioti rudyktą mėsą bei dešras. Turi mokėti važiuoti troku. Pašaukti per telefoną Monroe 2015.

REIKALAUJAMA DVIRAČIAMS

dalių tekintojų.

ARNOLD SCHWINN and CO. 1718 N. Kildare Ave.

KARINIŲ KARPENDERIŲ

prityrusių darbininkų prie naujų prėkinių vagonų; geras mokesnis nuo šmotų. American Car and Foundry Co., 2310 S. Paulina Street.

Reikia -

Darbininkų prie trokų ir mašinistams pagelbininkų, darbas daugiausia nuo šmotų. Prityrimas nereikalingas. Dieninis ar naktinis darbas. Ateik pasirengęs prie darbo.

ACME STEEL GOODS

COMPANY,

136 and I. C. Tracks, Riverdale, Ill.

PAJIESKAU NEVEDUSIO

bučėrio, kuris gerai darbą mokėtų ir anglišką kalbą. Geras užmokeskis geram žmogui.

Atsiųskite: J. P., 6104 So. State St.

REIKALINGAS DARBININKAS

prie namų taisymo.

Kreipkitės: 2500 Pershing Rd. (39 gatvė.) Tel. Lafayette 0919.

REIKALINGAS JAUNAS

bučėris, kuris moka kalbėti lietuviškai, lenkiškai ir angliškai.

1845 W. 47 St.

REIKALAUJAMA darbininkų

į lielijų, 43 centai į valandą. Nuolatinis darbas.

Samdomo Skyrius, CRANE CO., So. Kedzie Ave. & 40th St.

REIKALAUJAMA VYRŲ

PRIE DARBO PARTY.

1115 South Paulina St.

REIKALAUJAMA PRITYRUSIŲ VYRŲ

prie darbo sengeležių šapoj.

Kreipkitės: 1017 S. Fairfield Ave.

REIKALINGAS KEPEJAS

prie darbo apie pečių, kuris moka kepti juodą duoną ir bisketus.

2238 W. 22 gatvė.

PARDAVIMUI

PARDUODAMA grosernė ir bučėnė; gera vieta patyrusiam žmogui, apgyventa visokių tautų, daugiausia lietuvių. Lygas ligas, randa pigi, \$31 mėnesiui, garais ir visai parankumai. Parduodu, nes turiu išvažiuoti pas broį į kitą miestą. Atsiųskite greitai. 2612 W. 47th St.

PARDAVIMUI SALIUNAS

SU dviem miegamais kambariais, dideliu maudyne kambariu ir maudyne. Visokių tautų apgyventa vieta. Pardavimo priežastis patirsit ant vietos.

373 Kensington Ave., Chicago, Ill.

PARDUODAMA labai pigiai

krautuvė, rakandų, naujų ir varlotų, indų, geležinių irankių ir visokių smulkių daiktų; biznis išdirbtas, randa pigi. Priežastį patirsit ant vietos.

382 Kensington Ave.

PARDAVIMUI

BUČERNĖ IR GROSERNĖ.

Parsiduoda labai pigiai, arba mainysiu ant namo.

Kreipkitės pas: C. P. SUROMSKI & CO., 3346 S. Halsted St. Tel. Boulevard 9641

PARDUODAMA SALIUNAS;

maišytų tautų apgyventa vieta tarpe dirbtuvių. Noriu parduoti greitai laiku.

2100 W. Austin Ave. Tel. West 3021.

PARDAVIMUI BUČERNĖ ir

grosernė gero, visokių tautų apgyventa vietoj.

Kreipkitės: 2136 S. Halsted St., Tel. Canal 5605

PARDAVIMUI SALIUNAS,

lietuvių kolonijoj. Biznis senas ir geras. Pardavimo priežastis — liga.

4544 S. Wentworth Ave.

PARDUODAMA bučernė ir

grosernė; geras ir senas biznis, išdirbtas per daug metų, visokių tautų apgyventa vieta. Atsiųskite greitai, parduosiu pigiai. 1833 W. 22nd St.

PARDUODAMA grosernė ir

bučernė geroj vietoj amerikiečių apylinkė. Neša gerą pelną, dabartinis savininkas negali laikyti, turi tuojau parduoti. Tel. Seeley 3599, p. Siemon.

DIDELIS BARGENAS!

I trumpą laiką turi buti parduota cigaru, cigarų ir rašomųjų dalykų krautuvė. Geroje vietoj ir geras įrengimas. Elektrinė įkaba. Priežastis pardavimo, savininkas nusipirko namą, reikalingi pinigai; be to dar turiu kitą biznį. Parduosiu už pirmą pasiūlymą. 3113 So. Halsted St.

PARDUODAMA barbernė pigiai

ir geroj vietoj, 3 balti kreslai, baltas marmurinis veidrodėlis ir visi reikalingi įrankiai. Randa pigi. Pardavimo priežastis — netekimas sveikatos. Atsiųskite į Naujienų Skyrių, 3210 So. Halsted St., No. 22.

PARDUODAMA BUČERNĖ ir

grosernė, senas biznis ir išdirbtas. Parduosiu už teisingą pasiūlymą. Priežastis pardavimo — nesutikimas partnerių.

Kreipkitės: 710 W. 33rd St.

PARDUODAMA PIRMOS KLASES

čeverių taisyso dirbtuvė, elektros mašinų su gerai išdirbtu bizniu ir visais gerais įrankiais. Priežastis pardavimo natirsit ant vietos.

Kreipkitės: 3612 So. Halsted St. Tel. Yards 2259.

PARDAVIMUI LABAI PIGIAI

bučernė ir grosernė, tel tuoj pirkait. Pigi randa, biznis išdirbtas gerai. Gera proga lietuviui.

Kreipkitės: 10455 Michigan Ave. Tel. Pullman 0694.

PARDAVIMUI SALIUNAS

SU trimis pagyvenimui kambariais, svetainčiu apgyventa vieta. Priežastis pardavimo patirsit ant vietos.

Kreipkitės: 3553 So. Wallace St.

AUTOMOBILIAI

PUIKUS AUTOMOBILIUS, uždaras, Westcott sedan 1922 metų, mechanikai geriausiai stovyje, gaili važiuoti juo dar 100,000 mylių, mokėta su priedais už \$3250; parsiduos už \$1150, tai nepaprastas bargenas. Paklauskite Naujienų ofise.

PARDUODAMA puikus naujas

automobilius puse kainos, nes reikia greit parduoti.

Savininkas: 1817 Union Ave.

PARDAVIMUI Fordas

touring modelio 1922. Kaina \$300. Geram stovy.

1334 So. 49th Ct., 2 fl. Cicero, Ill.

PARDUODAMA TROKAS 1½ tono,

su visu bizniu. Seniai išdirbtas biznis, galima padaryti geras pragyvenimas. Priežastis pardavimo patirsit ant vietos.

Kreipkitės: 3619 So. Wallace St. 1 lubos.

RAKANDAI

VISAI PUSDYKIAI.

Vėliausias mados rakandai 4 kambariams, graži sveikyliai eilė, valgomos kambario eilė, 2 mieguminių eilė ir divonas, viskas už \$250; taipgi fonografas su rekordais; taipgi parduos atskirai už geriausią pasiūlymą. Viskas kaip nauja. Nepraileisk šito pigumo. Būstas: 1922 S. Kedzie Ave., 1 lubos.

NAMAI-ŽEME

PARDUODAMA 80 akrų farma Michigan, aptverta, su trobomis, gyvuliais, jais, 10 akrų dirbamos, likusi po ganeva ir mėsui; 3 mylios nuo miesto ir didžiojo kelio; ¼ mylios nuo mokyklos. Mieste yra raugykla. Turi buti parduota tuojau. Kaina \$1400. Nepraileisk šitos progos. 1739 S. Halsted St., Box 149.

BARGENAS BRIGHTON PARKE.

4 fletų naujas murinis namas, su visais įtaisymais, aukštas cimentuotas beizmentas, parsiduoda labai pigiai, arba mainysiu ant mažesnio namo C. P. SUROMSKI & CO., 3346 S. Halsted St. Tel. Boulevard 9641

KAS NORIT GREIT IŠMAINYTI

PARDUOT ar PASKOLĄ GAUT ANT ANTRO MORGICIO.